

arghezi

ISBN 973-21-0171-7
ISBN 973-21-0170-9

25 lei
2 lei T.L.

27 lei TOTAL

editura minerva

«Cuvîntul e la Arghezi asimilat cu Logosul, e un principiu constitutiv al lumii, el nu e al omului, e al naturii. Omul însă poate crea cuvinte și în felul acesta spori harta prescurtată și esențială a naturii. Cuvîntul ascunde un simbol și cine știe să-l descopere poate face natura din nou, poate face orice. [...] Nu există în literatura noastră vreo frază mai complicată dar în același timp mai însuflețită decît a lui Arghezi; cuvintele, la el, par că au prins viață și au sărit de la locul lor cu sens cu tot, iar scheletul sintactic sau logic devine atît de puțin important încît e inutil aproape să-l determinăm.»

ALEXANDRU GEORGE

«Arghezi a avut, între 1910 (data cînd debutează » a treia oară în *Viața socială* a lui N.D. Cocea) și 1967 un rol pe care nici un alt poet nu l-a avut în poezia română. El este, indiscutabil, un mare poet, cel mai original pe care l-am produs noi, românii, în secolul al XX-lea și, dacă influența lui se vede mai puțin la suprafața literaturii (neputînd crea din pricina limbajului liric foarte personal ceea ce se cheamă o *școală*), influența este hotărîtoare în planurile profunde ale liricii. Chiar și aceia care neagă cu înverșunare orice înrudire cu Arghezi, o fac voind să scape de hegemonia lui spirituală. Prețuit sau contestat, Arghezi stă, ca și Eminescu, în calea tuturor.»

EUGEN SIMION

1352

tudor arghezi

arghezi

stihuri pestrițe

Ilustrația copertei de *Anton Slavnicu*

tudor arghezi
stihuri pestrițe

VERSURI

★★

BIBLIOTECA PENTRU TOȚI ● 1990

EDITURA MINERVA ● BUCUREȘTI

ISBN 973-21-0171-7

ISBN 973-21-0170-9

UNA SUTĂ UNA POEME

[1947]

INSCRIPTIA CĂRȚII ¹

Neavînd de lucru-n cîmp,
Nici în luncă, nici în dîmb,
Că muriseră și pomii
De arșițele Sodomii,
Cu care ne-a osîndit
Leatul anului cumplit,
Mătrăguna și leșia
Năpădindu-ne moșia,
M-apucați, molii, să-nvăț
În țărîină-a scrii cu băț.
Măcar țărîna să deie
Vorbe-n brazdă și condeie.

Om în vîrstă și tîrziu,
Tot am învățat să scriu.
Prins ca de-o copilărie,
Mîna se porni să scrie.
Mîzgălii cu tibișir
Lemnele din cimitir.

¹ În *Versuri*, vol. I, 1966, a apărut cu titlul *Inscriptia inscripțiilor*.

Făcui semne, cercuri, cruci,
Pe bordeie, pe uluci.
Se găsesc pe cîte toate
Slovele mele culcate.

M-ajunsese şi-o turbare
Să pui semne de-ntrebare,
Cîte trei, pe toate cele,
Cînd pe pietre, cînd pe stele.
Zgîriam cîte ceva
Pe urcioare, pe ulcea,
Pe o casă, pe o poartă,
Pe copaci, pe frunză moartă.
Au scăpat de pana mea
Meiul doar şi mazărea.

Slovele cele mai bune
Le-am scris negre, cu cărbune;
Pe deasupra cu vopsele.
Le-am pus ceară cu mărgelă,
Şi dintr-unele tipare
Mi-a-ncolţit şi cîte-o floare.

Nici acum nu ştiu s-aleg :
Meşteşug a fost, ori zbec ?

ÎNTOARCERE

Copacul, vîntul au venit de-aseară
Şi cheamă gîndul istovit, afară :
Li-i dor de el, că nu se mai adună
De multe nopţi, să umble împreună.

Unde-i, mătușe, nu-l văzuși ?
Stați să mă uit. V-aduc răspuns acuși.

Intreabă, gîndule, de tine
Vîntul pribeag și pomul. Nu mi-e bine
Ce să le spui ? Știu eu ce să le spui ?
Că gîndul, maică, nu mai e al lui...

Spune-le că m-au amăgit destul,
Că sînt de vînt, de drum și de copaci sătul,
Că zac olog, mîrșav și amărît...

Ba nu !
Stăi, nu te du.

Dă-mi cîrjile, dar prinde-mi tulpanul alb de gît
Cu boldul lung de aur cu gămălie-albastră.
Și dă-mi și-o floare din ghiveciul din fereastră,
Și spune-le că viu numaidecît.

ȘOIM ȘI FATĂ

Vultûrul prigonit de vînt,
Căta scăpare la pămînt,
Și fulgerul îl răsturnă-n fereastră.

Acolo înșira pe ață-albastră
Mărgele, o domniță, ca-n povești.
— Întră ! îi zise. Șoimule, tu ești ?
Te-am cunoscut de mult și te aștept,
Dar te loviși de turnul meu în piept.
Nu erai tu, pe sus, peste palate,
Rotindu-te-n singurătate,
Cînd te-am chemat din frumusețile pustii,
Și tu te afundai mai tare-n sihăstrie,
Viteaz în zbor, înviersunat în luptă
Cu negura, neîntreruptă ?
Semeț de slavă, slava te-ncovoaie.
Ți-a frînt avîntul, te-a zvîrlit în ploaie.

Binevenit fii, șoimule, în casă.
O să te-mbrac în zale de mătăasă
Și o să-ți pui brățări în ghiare,
Inele cu mărgăritare
Și pene mari de aur între pene.
Să te înalți între stihii viclene,
Să tragi din nou hotar punctat cu stele,
Pajura mea, împărăției mele.

Decît să-mi toarcă mîțele-mprejur
Mi-ar fi plăcut, firește, un vultūr.
Ascultă, e mai cald aci ca-n pisc și ceață,
Vreau să se joace șoimul cu ghemul meu de ață.
Și-ți voi mai face-un dar domnesc.
Cu lanț ușure ghiara-ți împletesc.
O să te pui pe steaguri, pe bani și pe peceti
Și ai să-nveți ce n-ai visat să-nveți.
Pe-o parte împăratul, pe cealalta hultanul.
Ai doilea pe țară. Ce vreau, vrea și sultanul.

la vin' să vezi cum se trăiește
Adevărat și bine pășărește.
Pietrușii, mierle, granguri, ciocîrlii
Se simt la larg în colivii.
În curte, fericitele-orătenii,
Le poți vedea, sînt sumedenii.
Privighetoarea cîntă mai frumos,
Ochii de cînd c-un vîrf de ac i-am scos.
Nu mai putea
Cînta, aripa de-și vedea.
Cu ce mă laud însă sînt coconii
Mei scumpi, cuminți și blînzi, claponii.
Găină și cocoș, cam pe din două,
Ei sînt aproape-n stare să și ouă.
Nu tulbură, nu strigă, nu cer nimic. În pace
Și-n ascultare, fraged, și sufletul le tace.
Vultur ursuz, ia pildă și-ți înmoaie
Fana de fier, ca lina de agniță și oaie.

Ai dat ceva ? Un zbor pierdut agale
Între Tării și stele, în spirale.
Și ca să te putem avea,
Noi te-am făcut de bronz și tinichea.
Nu ți-a plăcut nici zahărul, nici cușca,
Și-abia de te-am ajuns cu pușca.
Nici preaslăvitul împărat
Nu te-a putut avea neîmpăiat.
De-acum al nostru ești de viu.
Și-o să-ți aleg și-un nume. Nu vrei să-ți zic scatiu ?

La pipăitul fetei, între dalii,
Șoimu-și lăsa, deschise evantalii,
Aripile în mîinile gingașe,
Rămas ca un copil fără cămașe.

Își descăcu de voie bună
Ghiara rănită de furtună.
Încovoiata unghie de fiară
I se-ndulci, muiată-n mir și ceară,
Și s-a simțit întrînd într-altă fire,
Blajină, de tămăduire.

— «Dar ce văd ? — zise fata de-mpărat,
Care-l văzuse numai în zbor și legănat —
Stăpîn pe uragan și peste vii și morți,
Mă mir de ghebă, cum o porți.
Numai în zbor ești învățat
Să nu fii strîmb și cocoșat ?
Cum poți să fii de zbor în stare
Cu cîtămai movila în spinare ?
Nu m-așteptam, spun drept, să fii atît
De-mpiedicat și de urît.
Ți-aș face și-o mărturisire,
Eu te-am văzut mai sprinten, mai subțire,
Și urmărind în slavă drumul tău
Te-aș fi crezut mai falnic, mai flăcău.
Mă uit mai bine. Gîndul mi se-ncurcă,
Erai vultûr și ai rămas o curcă.
Te-aș pune-n curte, dacă nemîncate
Ar mai rămîne curci adevărate.»

Dar adormind, domnița l-a uitat.
A doua zi nu l-a mai căutat,
Și nici a treia, nici a zecea zi
Gîndul domnițe nu se mai trezi.

Vultùrul vede vînt și vrînd să zboare
Dă de tavan și cade pe covoare.

Cine te-a pus, domniță, s-o răsfeți,
Să-i dai făgăduiala altei vieți
Sălbaticiei și negrei zburătoare,
Dacă o uiți în turn, la închisoare ?
Ea nu mai e, domniță, fie-ți milă,
Nici pasăre de curte, nici acvilă. '

ZIUA ALBĂ

Zi albă, zi ușoară, de zăpadă.
Fața de în se-așterne sărutată
Și, proaspătă și nouă, s-a întins
Cu fluturii din ceruri care-au nins

În dreptul geamului de chihlimbar
E pusă masa Cinei în altar.
Înveșmîntați în aripi, ca-ntr-o haină.
Îngerii mici adus-au har în taină.

Din înălțimi, o rază aurie
Ia parte-n bolți la sfînta liturghie,
Și lingura rotundă din potir
Lacrimi a scos și rouă de safir. .

Un gust ce fuse-n vin și în prescură
I s-a topit ca un suria, în gură,
Și-n slni feciori a scăpărat scînteia.
— «Cuminecă-se roaba ta, Femeia.»

ZIUA CENUȘIE

Ziua cenușie, vînată zi tristă,
Își cocoloșește soarele-n batistă.

Printre canavaua cețurilor, sură,
Plopul de frînghie-s priasi în țesătură.

Roiuri, porumbicii : vreo cîteva sute
De scrisori și plicuri albe, desfăcute.

Negura urzește, molcomă și mută,
Noaptea nentruptă, nemailncepută.

Hornurile toate dau puțină ceață,
Cîți cite-o fărîmă și țigaie creață.

Soarele rămîne spînzurat : un bumb.
Zi crochiu. Estompă și condei de plumb.

CĂTUNUL

Cătunul s-a mutat tiptil, din zare,
În cimitirul lui, mai mare.
Ce s-a născut, pe rînd s-a și-ngropat
Și crucile-au intrat în sat,
Viori de lemn
Încremenite într-un semn.
Și au ieșit din sat pînă departe.
Lăsîndu-i drumurile moarte.

Ia seama bine, dacă treci,
La încîlcitele și vechile poteci.
Să nu te-mpiedici de ciulini.
Morții-s acolo, ca-n cătun, vecini.

Tîrît în ploaie de ciubote grele,
Drumețul, noaptea, poate să se-nșele
Și, încercînd cîrligul pus la porți,
Să ceară găzduire de la morți.

STĂ SINGURATEC

Stă singuratec cîinele. De pază
Nu știe cui, pe la amiază :
Fîntînii rupte, spinului uscat,
Drumului, cerului, omului ? A tremurat!

Gerul îi ustură urechile, laba,
Nevinovat, neîndurat și degeaba.

Carnea, vlaga, zgîrciul, pe de-a-ncetul
I le-a mîncat și mistuit scheletul.

Barbă aspră i-a crescut, zbîrlită.
Vocea scrișnește isprăvită.
Și-a purtat, ocărite, oasele
Pe la toate ușile și casele.

Îl chem și nu înțelege ;
Nu mai poate de pămînt să se dezlege.
Dar ochii lui, într-un maidan, Părinte,
Dau mărturia lucrurilor sfinte.

UN PLOP USCAT

Un plop uscat și lîngă plop o școală.
Jurîmprejur. Tăria goală.
O veșnicie uriașe, neînterupt
Albastră-n șes, în zări, sus, dedesubt.

Atîta cer pentru atîta sat !
Atîta Dumnezeu la un crîmpei !
Un greiere de om stă-ngenunchiat
Cu cobza-n rugăciunea ei.

Tu te închini și mai nădăjduiești,
Fărîmă de ceva ce ești,
Și glasul tău cîntat ți se îngroapă
Ca-n heleșteu un strop de apă.

Plopul uscat ştia mai mult : a fost.
Fă şi tu trunchi, ca plopul din ogradă.
Creşte la cer, de bunăvoie prost,
Dă frunze-n el şi lasă-le să cadă.

RUE DE SAINT-PIERRE

În zidul vechii uliţi, un ochi de geam cu stor
De şase veacuri zace cu fiarele-i pătrate,
La singura dugheană din cetate.
Calvin trecea pe-acolo, bolnav, spre Consistor.

E o tăcere moale, de rugă de sfeştanii.
Şi liniştea linoasă se leagănă-n cântar,
Mişcată din părete de ceas cu minutar,
Pe lanţuri, depănate ca şirul de metanii.

Bătrîna băcăniţă-n tîrligi cîrpiţi cu sfoară,
De zeci de ani măsoară de-a strîmbul preşu-n lung,
Opt paşi din fund la uşe, şi îndărăt, i-ajung,
Cu cîrja de la dreapta, proptită-n subsuoară.

Ai sta-ntre saci şi chipuri, strîns bine la căldură,
Poete fără gazdă, şi-ai vrea să-i fii nepot
Să scrii din ce-ţi năzare şi, răzimat în cot,
Uitîndu-ţi călimara, să-nmoi peniţa-n gură.

Geneva, 1906

DOMNIȚĂ...

De-amar de timp, scriindu-ți și cîntînd,
Stau cu-o ureche-n zid și la pămînt.

Pridvorul tău, de sus, din turla mare,
Nu a cîstit scripcarul cu o floare.

Tocită-i pana-n slova ta,
Și corzile, nici ele, nu mai pot cînta.

Domniță cu cinci turle la cetate,
Răbdai aproape anul jumătate,

Și-n așteptare, număr ca nebunii
Luceferii roțiți din coada lunii.

Nici slut nu sînt și am destoinicie
Și la stihiri, dar și la cerbicie.

Nu te cerșesc. Te vreau. Am dreptul. Sînt
Legat de umbra ochilor tăi crunt,

Și-s doară Făt-Frumosul din poveste.
Ajungă stihurile-aceste.

Mai zic atît : Ia seama bine,
Că-s neam din hoții fetelor Sabine.

CÎND S-AR OPRI SECUNDA

Păianjenul visării pare-ar sui cu frică
Și ar călca, pe firul nădejdilor întins,
Care-și destramă vârful, pe cît i se ridică
Un căpățîi în haos, de-o stea de unde-i prins.

Singurătatea-n zale mi-a străjuit cavoul
Ales pentru odihna rănitului oștean
Și i-a cules auzul catifelat ecoul
Cu șase foi, al frunzei căzute din castan.

De mult păzește cripta și treapta ce scoboară,
Dar vremea, neîntreruptă de morți și crăci uscate,
Pe-a mîinile tăcerii, de ceară, se strecoară
Ca un fuior de pulberi și brume deslinate.

Intercalate-n ritmul unicului viu vers
Ar mai simți cadența, de-a pururi ascultată
De valuri și de zodii, egale-n pasul mers,
Cînd s-ar opri secunda și inima să bată ?

FLAUTUL DESCÎNTAT

Argatul, auzind că-l cheamă,
S-a turburat, de bună seamă,
Și ce mira mai mult oierul
E că-l cheama la curte chiar boierul.

Stăpinul, trîndăvind în slava lui,
Nîcîcînd nu se-arătase și nîcîcui,
Și simbriaș la staule de-o viață,
El nu știa măcar cum e la față.

Gospodăria lui de prin Amiazamare
Se cîrnuia de sus, din depărtare,
Cu mori, cu turme, cu bucate.
Doar pe la cîștiuri, din cetate,
Trăgeau în sate, într-acoace,
Încăpătoarele cerdace,
Carele-nalte (putini, boloboace,
Coșuri și papuri) încărcînd cu plin
Caș, miere, grîu, porumb și vin.

Sămînța brazdei grase, muncită strîns și crunt,
Din spicul cu mustață, zbîrlit, cu miez de unt,
Și sacii grei cu aur de mălai —
Plecau în coviltirile cu cai.
Portocalii, știuleții-mplețiți cu boaba mare
Ca niște faguri de mărgăritare,
Culeși cu patru fote curate, de pănuși,
Ieșeau din subsoara cocenilor, păpuși
Și toate, vii, ogoare și prisacă,
Urneau din bătătura uscată și săracă,
Și se ducea puhoiul plăvanilor, agale,
Ca satele, devale.

Ba oamenii puteau să creadă
Că sînt purtați ca o cireadă,
Nu-mi mai aduc aminte și am uitat cu cîte
Gîrbace și ce feluri de joarde și de bîte.

Căci între oameni și stăpîni
Era un gol zidit, ca la fîntîni,
În care apa suie-n gol de-a gata,
Tîrîtă sus cu lanțul și găleata.
Izvorul nu se poate nici uita
În ochii celuia ce bea,
Nerăbdător țîșnirea să i-o soarbă
Cu gura lacomă și oarbă.

Din pricină de ziduri și de gol
Și pasărea lua calea de ocol.
Poruncile peste moșie
Veneau pe la isprăvnicie.
Ispravnicii, pe lîngă ei,
Aveau alți mulți isprăvniciei,
Și-aceștia calfe, ucenici
Mai mari, mai mijlocii, mai mici ;
Dar fiecare se-mputernicise
Cu un crîmpei din pravilele scrise,
Și fiecare-și ascundea la sîn
Fărîma lui de petec de stăpîn.
Trimise, spuse și umblate,
Poruncile-ajungeau schimbate,
Și tot mergînd din ins în ins
Soseau pe dos, parcă-ntr-adins.

Stăpînul, n-aveai voie, ca pe moaște,
Nici de-al zări, necum de-a-l mai cunoaște
În dreptul buzelor și-al feții
Făceau de strajă logofetii,
Și dintre ei spătari, scutari,
Păzeau frunțașii cărturari.

Stăpînul de ogoare și de ape
Era un bun al slugilor de-aproape,
Și cînd voiai să-ți vezi cîrmăcii
Ți-eșeau nainte psaltii și tîlmăcii.
I-ai fi privit :
I-ai fi mînjit.
I-ai fi rugat :
I-ai fi spurcat.
Cînd lacrima nu știe de zăbavă,
Oftatul nu e de ispravă,
Necazul însă nu tîhnește
Și nu-i pe boierește.
Te-apucă, taci ! și taci dacă te doare,
Că se deoache pofta de mîncare.
Și nu știai, ca vai de capul tău,
De nu-ți era mai bine cînd îți era mai rău,
Nedumerit, ca vai de tine,
De nu era mai rău cînd îți era mai bine.

Porni cam pe la toacă...
Mai mult decît să-l bată, ce putea să-i facă ?
O să-l omoare ? O să moară.
Nu moare doar un rob întîia oară.
Ajunse, după ornic, pe la șase,
Cînd soarele se uită printre case
Și cată înapoi.
Cu chivăre, la ușe, și suliți, erau doi.
Porunca e poruncă. L-au lăsat,
Ciobanul a intrat,
Murdar de nădușeală și de praf.
L-a dus din spate un vâtaf,
Trăgîndu-și prin belșuguri de odoare,
Ca vai de lume, biete de picioare.

Și nu putea să-și vie-n fire,
 Era ca o biserică și ca o mănăstire,
 Cădută parcă de Satana.
 Parcă-i simțea duhoarea și pulpana
 Fostite prin unghere.
 O alt fel de-ntocmire și putere
 Decît la stîină și la plug,
 Alt fel de meșteșug
 I se vedeau argatului la curte.
 L-au mirosit cîini lungi cu labe scurte,
 L-au miorlăit pisicile, cu blană
 Molatecă și nazuri de cucoană,
 Trîntite-n perini cît sofaua.
 De-o lene tremurată ca damblaua.
 Umblînd în colivii să se atîrne
 L-au ris și papagalii cu plîsurile cîrne.
 Un maimuțoi dădea-n căruță
 Un alt soi de maimuță,
 Iar un vultûr cît omul, subt zăvor,
 Zmucea de o cătușe bătută pe picior.
 Săli mari în care timpul tinjea și adormise,
 Și cimitire-nchise.
 În lustrul pardoselii de lespezi reci, de ceață,
 Zăcea o licărire de cremene și gheață.
 Păreții, de la podină la grinzi,
 Unii dădeau într-alții cu oglinzi,
 Și împătrit de zece ori, în coadă,
 Veneai, în loc de unul, o grămadă,
 Și te sfîiai de sine-ți ca de niște
 Străini iviți în privelîște,
 Din ape sure, lungi ca niște strane.
 Avea și glasul umbră-ntre icoane,
 Din zvonuri pe șoptite din tăcere,
 Din încăpere-n încăpere.
 Ion, văzîndu-se o sută,
 A dat să strige : — «Doamne-ajută !»

Și glasul lui, ca-ntr-o pustie
 Stirnită, s-a făcut o mie.
 Se răzgîndea și șovăia să calce
 Pe scoarțe și covoare cît o falce :
 Nu mai văzuse de cînd e, Ion,
 Odăi cît o pășune și preș de un pogon.
 În străni, cu papuri la spinare și șezut,
 I se părea că vede ce nu s-a mai văzut.
 Și ca o capră șchioapă, pe trei căi,
 Se-mpiedica de praguri și odăi.
 «Bine-o trăi boierul, își zise, și nu-i chip să
 Nu-l jînduiască omul. Dar mai bine lipsă.»
 — «Doamne ! ofta ciobanul abătut,
 Mai rău tu nu m-ai fi bătut.»
 Și se sucea tiptil prin casă,
 Înfricoșat că spaima îl apasă.
 Și îi venea să-mpungă-n zid, să mugă,
 Cătînd cu ochii ușe, ca să fugă.
 Că-și aducea mîhnit aminte
 De tihna lui de mai nainte
 Și încerca dintre comori să scape
 Ca din răspărul unei ape.
 — «Nici n-ai venit și vrei să pleci ?» îi zise
 Stăpînul, care-l auzise.

— «Ce faci la curte ?» l-a-ntrebat
 — «Cioban sînt, sărut-mîna, și argat.»
 — «Și cum ești poreclit ?»
 — «Ion», răspunse prea smerit.
 — «Și ce simbrie ai ?»
 — «Îțari, obiele și o chilă de mălai,
 Și-un miel de Paște, cînd is mulți, cucoane.»
 — «Șezi cîlea, lîngă mine, jos, Ioane, —
 Zise boierul, hotărît și tare. —

Mai am o întrebare :
De unde-ai învățat să cînți din flaut ?
Că de-aia te-am chemat, ca să te laud
Ba, te-am chemat și pentru altceva...
Vezi casa asta ? E a ta.
Nu poți rămîne fără parte,
Argat și slugă pîn' la moarte.
Te-am auzit cum cînți și-mi place:
Apropie-te, vino mai încoace,
Și șezi aci, pe jilțul meu.
E-al tău, ți-am spus, fă ce zic eu.
Stăi bine, ce te ghemuiești ?
Tu nici nu știi ce meșter ești
Și ce cinstire ți se mai cuvine
Față de unul ne-nsemnat, ca mine:
Nu am o fată, că ți-aș da-o ție,
Ca-n basme, o domniță cu împărăție.
De-aci nainte, vreme nouă,
Vom face viața pe din două,
Deși prea bine înțeleg
Că ți se cade totul pe de-a-ntreg.
C-ar trebui, cu-adevărat,
Tu să fii domn, și eu argat.
Flautul tău e flaut descîntat,
Văzuși de ce te-am fost chemat ?
Ghiersul ți-e dulce, graiul ți-e ales
Și are tîlcuri bune, cu-nțeleș.
Tu trebuie, de-aci nainte,
Să faci numai atîta : ghiersuri și cuvinte.
Deocamdată-ți dau de toate
O legiuită, sfîntă jumătate.
Întinde mîna, ia-le :
Nu-s ale mele, 's-ale tale.
Ți-ajunge ? Nu mășor cu cotul
Și, dacă vrei, zisei că-ți dau și totul.

Ion își zise : «Doamne, cel din cer,
De spaimă-mi vine iar să zbier.
Nu e aieva, ăsta-i vis
Și numai Duhul Rău mi l-a trimis.»
Că-ntr-adevăr, Ion argatul
Îl deslușea-n boier pe Necuratul.
— «Stăpîne, — zise, — nu mai știu :
Sînt sănătos, sînt mort, sînt viu ?
Un lucru știu, că sînt năuc.
Cînt și eu ca o cioară, ca un cuc,
Și niciodată nu m-aș fi gîndit
Că fac ceva deosebit.
Eu am crezut, să fie zicala mea iertată,
Că flautul nu-mi face o ceapă degerată.
Îl cerc și eu, așa,-ntr-o doară,
Și suflu-n el și-acum ca-ntîia oară.
Berbecilor tăi, poate, le plăcuse
Și babelor cu caiere pe fuse,
Și asculta la flaut și un ied.
De-mi spui și dumneata încep să cred.
Ia seama însă, doamne, voia bună
Să nu ne dea de gol și de minciună.
Am auzit odată că mai-marii
Se sărutau la chef cu lăutarii
Și că treziți, a doua zi, de greață,
Îi trimiteau la ștreanguri cu dis-de-dimineață.
Ori, poate, neavînd boier în loc,
Umbli cumva să-ți bați de mine joc ?
Că n-are rost să pui pe mine preț
Și să mă faci din slugă cîntăreț.
Lasă-mă slugă, nu mă vreau stăpîn,
Ca să mă țiiu de domni și să-i îngîn,
Să-mi fie frică de le-oi zice ba,
De voi tăcea cînd ei m-or întreba.
Că mă cam sperii de-ntrebare
Și nu prea intru-n voia lui cu fiicare

Și n-am la toată vorba nici răspuns.
Am un stăpîn : nu-mă este de ajuns ?
Cu ceilalți, mai mici ca dumneata,
Îmi e mai lesne a mă descurca.
Scăparea bacilor desculți
E că nu vor stăpîni prea mulți.
Dacă mă fac boier poate că-i bine ;
Nu te mai țin de rău, în gînd, pe tine.
Ca să-ți ferești, Ioane, tu, gîtița, de ștreang,
Dator ești tuturoră metanie și hang,
Și poate că, dintr-una într-alta, niciodată,
Așa e boieria, nu scapi față curată,
Și facem, mi se pare, și tirla de ocară,
Stînd pe la ușe, ploconit la scară
Rînjit în silă, pînă la urechi,
La musafirii tăi, și noi și vechi.
Să casc de cască ei și, la sudalme,
Să mă ridic și să le bat în palme
Și să mă strîmb și să mă-nchin,
Să zic la toate : „bine“ și : „amin“.
E greu să mă mai țuguî, să m-ascut,
Că niciodată nu m-am prefăcut.
Orice-aș mai fi, o să rămîi ce-am fost,
Ion, ciobanul de la oi, cel prost.»

— «A da-ndărăt nu se mai poate,
Ți-am așezat și drepturile toate.
Uite și cheile de la palat.
L-am pregătit și-așteaptă încuiat.
Are odăi cu arme și podoabe,
Fecioare dintre roabe,
Uleiuri, mirodenii, te mîngîie
Cu bun miròs de ròdii și tămîie.
Desprinse pletele, mai jos de șale,
Așteaptă pipăitul degetelor tale.

Leapădă straiiele frumos,
Dă chica și căciula jos,
Și lasă-te în voia lor, la fete,
Alt chip să-ți faci, palid, măi băiete.
E un palat, cum ai să-l vezi,
Pe dinlăuntru cu grădini și cu livezi,
Poteci de sticlă, ca atlazul,
Leagă amurgul brazilor cu iazul,
Și apa de mătase
A mir de trandafir și ea miroase,
Ioane, ești un om de rînd,
Și vreau de-acolo să te-aud cîntînd.*

— «Bine, jupîne, — zise, — mă voi duce.»
Și din opinci la creștet el și-a făcut o cruce,
«Vezi, Doamne, — s-a-nchinat, — încalte,
Nu m-ai ferit de treptele înalte.»
Și zise-n sine. «Ai s-ajungi ciocoli,
Cum ne mai înțelegem amîndoi ?
Între boieri și-n tre vădane,
Mai pot să-ți zic, eu, ție, mă, Ioane ?
Cînd te-ndrăgesc mai-marii nu-i semn bun,
Mai bine-mi da o pungă cu tutun
Și un amnar ori un chibrit,
Și-aș fi și eu mai mulțumit.
Că domnii ăștia sau te duc în poală,
Sau te alungă-n pielea goală.»

Cînd a intrat, aidoma s-a și-ntîmplat.
Era o țară, nu era palat.
«Printul» Ion era de mult dorit,
Dar straiiele nu și le-a primenit.
Femeilor ce l-au cuprins cu grabă
Le-a spus : — «Duceți-vă, vedeți-vă de treabă»

Pe robii-ncovoiți în temenele
I-a slobozit de munci și cazne grele,
Iar bucătarilor, care-ncepeau să frigă,
Le zise : — «Mie dați-mi mămăligă
Voi să mâncați bucatele, vinatul
Și tot ce are mai gustos palatul.
Eu cu atât mă mulțumesc,
De felul meu sînt pustnic și postesc.
Deschideți mare poarta mea,
Să intre și să iasă cine vrea.
Toți oamenii-n cămașe albă
Au dreptul la dreptate și la jalbă.»

El nu se-atinse nici de pat
Și s-a culcat încins și îmbrăcat,
Zgîrcit pe bîtă, frînt,
Lipit, ca rădăcina, de pămînt,
Și-și zise : «Spune gîndul, să-l ascult,
Că asta n-o să ție mult»,
Și mai străin de cînd trecu hotarul
Și-ajuse într-o seară și măgarul,
Și cîinii, în palatul mohorît,
Și oile, să-i ție de urît.

A stat ce-a stat acòlo, cu hrisov,
Între răchiți și trestii, în ostròv.
Un timp de vreme, soarele
A luminat și-ntînecat izvoarele,
Și luna-și lua lin drumul prin zăvoaie
Culcată pe un nor, ca pe o oaie.
Chiar într-o noapte de furtună mare
Veni vătăful domnului călare.

— «Ai să te muți, Ioane, din conac,
Că flautele nu-i mai plac.
Are auzuri și urechi mai multe,
Și alte scule vrea s-asculte.
Dar lasă-ți flautul în cui,
Cu suflu-n el, că suflul e al lui.»

PARETELE DE VAR

Păretele de var, de lângă pat,
Cu zugrăveli și semne s-a-mbrăcat.
Rîuri de ochi și brîie lungi, de pleoape,
Tremură-n zid ca unda unei ape —
Și unii ochi din stoluri s-au ales,
Oînduiți cu feluri de-nțeleș.

Cînd împrejur au început să zboare
Semnele-mi par familiare
Și, scrise deslușit, ies dintr-un sul
Golul pătrat, numărul sterp și sensul nul.

Căutătura teafără și tare
Mi-a pus din tencuieli o întrebare,
Cea prinsă de un vis a tresărit.
Pleoapele, frunze, cad în asfințit.

Doi ochi mocnesc scînteia-n neființă,
Și mă scrutează bezna lor cu stăruință,

OGOR PUSTIU

Ogor pustiu și neumblat.
S-a tot risipit, s-a tot adunat.

Luna-i într-un coș de vatră veche
Și soarele-âninat de o ureche,
Cofă de lut, atîrnă de-o prăjină,
Mînjit cu zmalțuri ce-ar fi fost lumină.

Uscate stole, pe coceni și ostrețe,
Încep de slăvi și cer să se dezvețe.

Buruieni de scamă și otreapă.
Muntele-i strîmb. Țărina crapă.

Cenușe, funingini și zgură.
Mucegai și mălură.

Un sobor de vlădici, la matca-nclăită,
S-a făcut buturugi de răchită.
A trecut, undeva, și oaste :
Ies din țărîină suliți, coifuri și coaste.
Valuri de cîrpă
Se răstoarnă cîmpul, cu scîrbă.

O harfă și o vioară,
Cu strunele de sfoară,
Zac în sînge și noroi.

O singură jivină, gogoloi,
Ca un arici, ca un pește,
Pitulată, se rostogolește.

Și un coșciug spânzură-n văzduh :
Al Tatălui, al Fiului și-al Sfântului Duh.

SPUZĂ FIERBINTE

Spuză fierbinte, drumul fierbinte.
Cîmpie de oseminte.

Mi-e ca o coajă de piine arsă gura,
Și balele-s ca saramura.

Limba mi-i ca piatra de ascuțit coasa.
S-au lăsat pe mine păreții, bîrnele, și toată casa
Se strînge coșciug.

Mă frînge un zăvor, mă rupe un belciug.
Am în gitlej lacăte sparte.
Un lanț m-a-ncolăcit cu zale moarte.

Ai văzut luna,
Nebuna ?
A intrat pe furiș
În trestie și păpuriș.
Seceră de-a valma rogoz, șerpi și broaște.

Pe la ferestre trece chivotul stelelor cu sfintele moaște.

Vine otravă cu sînge, pe moară.
Nu bea mocirla murdară !

BIVOLUL DE JAR

Bivolul cu coarne de jar
Paște spini, pulbere și lut,
Și lasă scrum și pojar
Pe unde-a păscut și-a șezut.

Pe biserica mare
S-a ridicat ca o capră, în două picioare.
Noapte : năvală și pîclă de noroade.
Îi linge turla și-o roade.

A mușcat din aramă și-a supt.
Scrișnit, clopotul a sunat și s-a rupt.

De-o sută de zile
Îi pîlpîie ochii a fum de feștile
Și-mi dă, cu moartea călare pe bivol, tîrcoale.
Brațul e gîngav și vlaga e moale.

Vai ! apa s-a fiert în urcioare.
Tînjesc să o sorb din izvoare.
Mi-aș vrea pălmile, tălpile, reci,
Proaspătă iarbă, crăițe-n poteci.

Îcoana singură suride ca o păpușe.

A bătut cineva la ușe ?

S-A CULCAT O FIARĂ

S-a culcat peste mine o fiară
Fără picioare, cu coarnele arse.
Alergase lanurile de secară,
Și zidul cu nările-l sparse,
Buturugă de tăciune.

!

Aș voi cu o rugăciune
Să chem din cer, să vie careva,
Cu sulită grea,
Și s-o alunge-n bezna mare.
Atât îți cer, Doamne, nițică răcoare.

Fiara și-a potrivit
Ochiul aprins și zgîit
În ochiul meu, de care-și freacă pleoapa,
Mă-neacă norul, ca nisipul și groapa.

Nu pot să strig, de lanțuri și cătușe.
Da ? Maica Domnului a încercat la ușe ?
Aduce lingura cu doftorie.
Intră ! Dumneata ești, Fecioară Marie ?

CE PLÎNGI ?

Ce-plingi, copilul meu ? Ce-ți are
Sufletul ? Te doare ?
Senină ca un bob de rouă,
Ar fi ca o podoabă nouă,
Dar e o lacrimă de turburare
Și mai cu seamă locul ei mă doare.

Etu, lacrima, de tine-o am ascuns,
Căci lacrimile nici nu-ntreabă, nici nu au răspuns.
Teamă mi-a fost de lacrima ta, fată,
Și ea s-a și ivit neașteptată.

De unde a putut să-nmugurească ?
Pecina ei o simt că-i pămîntească.
Dintr-un nisip, dintr-un prundiș, dintr-un nămol.
De nu aş da de urma ei în gol.

Cînd a-nceput și lacrima de viță,
Ai plîns și tu, suava mea domniță.
Și n-am avut să bănuiesc prilej
Că s-a rănit o ramură de vrej.

Mă doare că-i sosită vremea lor,
A gîndului și-a lacrimilor,
Fără să văd că fragedul sîn mic
Crește tiptil în cuibul lui de borangic.

Obrazul sărutat de mine,
Acum primește lacrima, mai bine.
Viața pleoapă, deodată tristă,
Căută la drum și tace în batistă.

Păpușile, poveștile cum au trecut
De n-am știut și nu am priceput ?

PĂSTREAZĂ

Păstrează lacrimile în urcioare
Și-ascunde-o, copila mea, departe,
Comoara cu mărgăritare.
Plinsele lacrimi sînt mărgăritare moarte.

Nu trebuie să moară
Nici una din comoară.
E zestrea ta de teafără fecioară.

Cununa ta domnească, de scînteii,
Să stea în taina din firida ei.
Te calicește, strînge subț zăvoare
Neînceputele urcioare de izvoare,
Să nu străbată-n ele nici, curată, luna.
Nu cheltui din lacrimi, tu, nici una.

Întîrzie suspinul și, la plată,
Să nu plătești cu lacrimi niciodată,
Că o să ai nevoie, poate,
Cîndva, de lacrimile toate.

COPILĂ

Copilă, copilă,
Mi-e mîhnire şi milă.
Grivei, plînge şi el.
Lacrimile noastre sînt la fel.
I s-a urît şi lui cu lacrimile mute.
Un gînd i-a spus : aşteaptă. Alt gînd îi spune : du-te!

Îi este, dor, ca nouă.
De făgăduielile-amîndouă.
În cotropeşte ceaţa, ca pe fiecare.
Seceră, poate, şi-n el semnul de-ntrebare.

Flămînde sînteţi de altă pîine,
Lacrimi de om şi lacrimi de cîine.

Ce e, Grivei ?
Ce-i, moşule ? Ce vrei ?

Glasul, ca o bătaie de aramă,
Ţi s-a-ncetinat şi se destramă
Şi latră-năbuşit de noapte
Sfaturi şi şoapte.

A stat cu mine-n bătaie o viaţă,
El într-o ceaţă, eu într-altă ceaţă.
Copilă,
Mi-e mîhnire şi milă.
Tovarăşi, prieteni, vecini,
Dar singurateci, dar streini.

Un Țstrov fără luntre fiecare,
Ostroave-n bălți, în depărtare,
Zărite-n ochii tăi, în ochii ei.

Îmbătrănim, Grivei.

ÎNTELEPCIUNE

Nu-ntîrzia pe lucruri, frate,
Și lasă-le necercetate.
Că de le-ntorci urzelile frumoase,
La pipăit mătasea se descoase.
Un fir întreg, răzleț în țesătură,
Leagă ruptură de ruptură
Și, de te uiți prin ștofă, s-a zărit
Hlamida, ca de cilt lipit. —

Atitea oale zmălțuite
Nu țin nici vînt, pe cît sînt de dogite,
Și stau în sus doar într-o doară,
Cu sprijinul cojeliî din afară.

O funie de clopot vrea să tragă,
Și bronzul sună-n patru zări a doagă.

Tocmai cînd cuiul trebuia să-l bată,
Iată-l, ciocanul a sărit din coadă.

Nu prinde dalta, cleștele n-apucă
Și nu se-mbină stîlpul de ulucă.
Compasul scrie cercul strîmb,
Cîntarul e scălimb,
Și cotul s-a scurtat de tot,
Să facă zece coți un cot,
Și greutatea din tirizie
Se cumpănesc cu foaia de hîrtie.

Un icusar e-așijderi cu lăscaia.
Tăcu o mierlă, cîntă cueuvaia.
Scaperi amnarul, nu mai dă scînteie.
Nu s-a lovit cu broasca nici o cheie.
Ce sta-ncuiat acumă stă căscat,
Cheile noastre s-au încovrigat
Și, strepezite-n dinte, nu se-mbucă.

Cine șoptește are dor de ducă,
Și cine pleacă vrea să stea :
Lipsește fitecui cîte ceva.
Chemai un înger și veni un drac,
Diavol, și el, de vată și bumbac.
În ciutura cu lanțurile noi,
De-o viață scoți țărîna sau noroi.

Fîntînile adinci sînt prihănite
Și trebuiesc sleite :
Nu căuta viteazul să scoboare
Drept în mocirlă, pînă la izvoare.
Cetatea forfotește de păpuși.

Ștubelele sînt pline de căpuși,
Iar miera li-e de sînge în fagurii umflați
De-o seamă cu bojocii retezați.

Ti-aș povesti o mie, pe-ndelete,
De lucruri, dar, băiete,
N-ai fi mai bun și nici mai înțelept.
Încrucișează brațele pe piept
Și uită-te în sus,
La steaua din apus.
Și, dacă te-ncumetri,
Ia-o din cer și-mparte-o la drumeți.

FRANÇOIS VILLON ¹

Poți tu să-mi spui, șoptind, ca-ntr-o poveste,
Atîta frumusețe unde este,
Atîta gingășie și iubire,
De cită lasă veacul amintire ;
Frămînt și cîntec și minie,
Și-atîta nevinovăție ?
Unde-i Thaisa de odinioară,
Ioana ciobănița, ostase și fecioară,
Și Heloiza, scumpă în zadar
Cînstitului părinte Abelar ?
Unde-i murmurul fostelor pîraie
Și-al apelor clătite-n heleștaie,
Marie, Maică Preacurată ?

Dar unde-i și zăpada de-altădată ?

¹ În *Versuri*, vol. II, 1966, a apărut cu titlul *Marie, Maică Preacurată*.

MĂ UIT LA FLORI

Mă uit la flori, mă uit la stele :
Ești chinul dulce al tristeții mele.
Mă uit în mine, ca într-o chilie,
Mă uit în ceruri, în împărăție,
Mă uit în gol, mă uit în vizuini,
Te caut printre spinii din grădini,
Dau buruienile deoparte, de otravă,
Și pipăi locul urmei tale cu zăbavă.
Străbat călare șesul, cucuruzul :
Te caut cu vederea, cu auzul.
Mă plec la trandafiri și le miros
Bobocii din tulpinile de jos.

Fuseși în toate și te-ai dat în lături.
Încerc sulfina : tu trecuși alături.
Întreb plăpîndelee verbine.
Ele răspund că știe patlagina mai bine.
Zise șopîrlei : — «A trecut pe-aici ?»
Ea m-a trimis la șerpi și licurici.
Și neprimind răspuns nici de la stupi,
Mă iau după vulturi și lupi.

Am colindat moșia-n lung și lat
Și-am școborît din leat în leat
Și, ostenit în rîvnă și puteri,
N-am dat de tine nicăieri.
Oriunde-ncep a cerceta
Trecuse albă, chiar atuncea, umbra ta.
Tăria-i de beteală și salbă, lîngă salbă.
Mi s-a părut odată că ai fi fost o nalbă.

Dar auzind o șoaptă, m-am întors :
Vorbise vîntul într-un lan de orz...
„Omul cu șoimul caută mereu
Răspîntia lui Dumnezeu.
Noi o vedem în cîmp și în liveze.
El singur are ochi și nu o vede. —

Cu jurămîntul morții, cel fără iertăciune,
Toate îl știu pe Domnul : nici una nu mi-l spune.

PSALM

Făr-a te ști decît din presimțire,
Din mărturii și nemărturisire,
M-am pomenit gîndindu-mă la tine :
Și m-am simțit cu sufletul mai bine.
Poverile-mi părură mai ușoare,
Ca după binecuvîntare,
Și-nsetoșat de tine și flămînd,
M-am ridicat în groapa mea cîntînd.

Cine ești tu, acel de care gîndul
Se-apropie necunoscîndu-l ?
Cui cere milă, sprijin și putere
Neștiutor nici cum, nici cui le cere ?
De-ajuns a fost ca, nezărit,
Să te gîndesc și-am tresărit.

Tu nici nu-ntrebi ce voi și mi-l și dai.
Ce mi-a lipsit, întodeauna ai,
Și-ai și uitat
De câte ori și ce și cît mi-ai dat.
Hambarul ți-este plin împărătește.
Pe cît îl scazi, mai mult se împlinește,
Și de la sine sacul ce se scoate
Se însutește cu bucate.
Dai voie bună, voia bună crește,
Dai dragoste și dragostea sporește.
Izvor îmbelșugat a toate,
Tu nu dai nici un bun pe jumătate
Sau nu-l dai nicidecum
Aceluia ce toarce și împînzește fum.
Cînd l-am pierdut, n-apuc să ți-l arăt
Că mi l-ai pus adaos îndărăt.

Stau ea-ntre sălcii, noaptea, călătorul
Și nu știu cine-i binefăcătorul.

M-AU ÎNTREBAT

M-au întrebat, dar au și scris:
— «Mulțumim dumitale, — am zis, —
Dar nu pricep cum vine
Că scrii acolo-n catastiv, de mine,
Că nu-s doar cine știe ce în sat
Și carte nici n-am prea-nvățat.
Ce carte știu, e din țărîină.
Pui slove mici cu plod, și mi le-ngîină
Și le citesc în brazdă greierii citeți
Trei nopți întregi și două dimineți.

Și ele cresc și dau tulpini și foi
De cărți înfășurate strâns, de popușoi,
Școala mi-e cîmpul, dascăl mi-e pădurea
Și iscălesc frăția cu securea.

Fă bine, seoate din cotor
Foaia zbîrcită-n el, de scriitor,
Și nu mă vinde pe hîrtie.
Că satul nostru altă carte știe
Și te-or întinde, de mai mare dragul,
Cu bîta, cu toiagul.
Și nu te-o mai scula de prin mărar
Nici vrăciul cel mai cărturar.
Nu-mi place mie omul că măsoară
Și-ți fură umbra cu condei și sfoară.
Nu-mi place cîntăreală
Și ispitire pe încetincală.
Ce-i dulce sug, și scuip ce-mi face greață,
Atît în bătătura mea se-nvață.
Ia-ți drumul cît mai ține soarele,
Să nu-ți rămîie pe la noi picioarele.»

CÎND VENIRĂ

Cînd îmi veniră furii în ogradă
Ei n-au venit întîi grămadă.
Nu au venit cum vin, deobște, hoții
Cu ceata și-odată cu toții.
Ograda, satul și cătunul
I-au cunoscut, venind, pe cîte unul,
Și n-au venit nici noaptea, pe furiș,
Feriți de drum și luminiș.

Ei au venit cum vin vecinii,
În toiul zilei. Se coceau ciorchinii
Și atîrnau din frunze poame coapte.
Era mai multă zi decît fusese noapte
Și n-ațipea, că-n deal se și trezca
Ziua de aur în grădina mea.

M-au întrebat ce-mi fac copiii,
Unii munceau prin fundurile vici,
Alții-i zăream pe scule cum se-ndoaie
Biruitori în luncă și-n zăvoaie,
Cu seceri de scînteii și cu topoare noi.
În lanurile de trifoi
Vedeam și coasele cum zboară,
Tăind nutrețul meu a patra oară.
Cum auzeam că spun și-ntreabă
Păreau să fie oamenii de treabă.
Dar cîinii ridicați în bătătură
I-au dus lătrați, din gură-n gură:
Cîinii mei proști, Potaia și Lățosul,
Cîtesc cu nasul și miròsul.

ALTĂ DATA

Altă dată, au venit prin baltă.
Cu cîte un ochean, cu cîte vreo unealtă.
I-am văzut în pășuni, prin uluci,
În cimitir, printre cruci.
Au întrebat : — «Ce ~~ai~~ dat
Pe șesul ăsta semănat,
Pe măgură și pe izlaz,
Pe livada din iaz ?»

Ce-am dat, ce n-am dat,
Ei vorbeau pițigăiat.
Ce vorbă asta că ce-am dat ?
— «N-a fost, am spus, de cumpărat,
Că noi altfel am apucat.
Alte tocmeli avem pentru pământ,
Că astea nu se cumpără și nu se vînd.
Izvoarele și țara, noi de-a dreptul
Le-am dobîndit cu sufletul și pieptul.
Săgețile pornite, cît ajung,
Din munți în munți, croiesc hotarul lung.
Și țărina răzeasă nu se schimbă
Pe preț de liftă sau de limbă.
Vînzarea, prețul, cîștiul, banii,
Tertipurile sînt ale Satani.»

Răspunse unul : — «Ba mai taci din gură,
Ce tot vorbești ? că țara se și fură».
Zisei și eu : — «Dacă ți-ai pus de gînd,
Să nu-i mușcați țărina pe curînd».

NU-NȚELEGEAM

Nu-nțelegem ce se gîndeau să spuie,
Cercînd zaplazul cît e prins în cuie
Și mult mirați că poarta n-are
Zăvoare și încuietore.
— «Așa ne-am pomenit. Bătrînii mei
N-au prea umblat cu lacăte și chei,
Deprinși, cum se obișnuise,
Cu porțile și ușile deschise
Și la biserică și casă.

Drumețul intră, poarta mea îl lasă,
Se hodinește sau se-nchină,
Și pleacă mulțumit, cu traista plină.»

Ei au mai zis pe păsărește :
— «Cine vă apără și vă păzește ?»

— «Nouă ne-a stat întodeauna paza
Celui ce face noaptea și amiaza
Și cugetul curat.
Cetățile, un vînt le-a măturat,
Și zidurile mari și întărite
Se fac tărîțe-n vînt. Pe nesimțite,
Un duh al gîndului le scurmă.
Un duh al gîndului le scurmă.
Au fost cetăți și n-a rămas o urmă.
Puterea inimii vă doare,
Căci decît cremenea-i mai tare.
De mii de ani eu mă păstrez
Fără cetăți și fără meterez.
Sînt alt soi de bărbat :
Eu am bătut și fără să mă bat.
Cu zîmbetul și așteptarea
Am strîns acasă toată zarea
Și se va-ntoarce înc-o dată
Și cît-a mai rămas înstreînată.
În fieștece țarină străină,
Am bulgări tari de jar și de lumină.
Străinii nu pot să le are,
Că plugul nu răzbește prin vilvoare
Și se fac scrum și vitele și plugul.
Cenușa li-e cîștigul, funinginea belșugul.»

MĂRTURIE PE VIOARĂ ȘI ARCUS

Sufletul mi-e un leagăn de păpuși,
Un călușel de leagăne-nvîrtite
În valsul unei muzici pe șoptite.

Zăresc cîte-o ureche și-un obraz
Din scoicile-așternute cu atlas
Și prinse una de-alta-n fuga lor
Cu lanțul cite unui mărtișor.

Călătorind vîrtejul de scufițe.
Le flutură perucile, suvițe,
Și ochii teferi, de safir rotund,
Clipesc din fugă și se-ascund.

Caii de lemn, cît niște cărăbuși,
Sînt înhămați, părechi, între păpuși.
Ar necheza-nvirtindu-se la lună,
Dar glasul și gîtlejul nu le sună.

Un stol de fluturi de sulfină
De vîntul scrînciobului se anină
Și rîd, în vîntul ce le ia
Din geamul meu și de subt lampa mea.

Nu turbura cu nici o întrebare
Tăcuta mea înseninare,
Surîsul meu, la zodii și la stele.
Ai înțeles că vine de la ele.

CREZI BASMUL..?

Crezi basmul c-a sfîrșit și s-a pierdut,
Și el de-abia-i la început...

Cînd seceta mai stearpă ți se pare,
Atuncea podidește izvorul tău mai tare,
Și albia, uscată ca un drumeac de țară,
A izbucnit odată și dă pe dinafară.
Ascară ți-era pana din călimară seacă.
Suvoiul azi o-neacă.
Minunile se iscă din peșterile pline
Nainte să ajungă izvoarele la tine.

Tu înnădînd povești după povești
Grije să n-ai că o să isprăvești.
Rămîne orișicînd răzleț un fir
Din cusătura unui trandafir.
Dacă și cade mîna la țesut,
O mîna nouă firul îl ia, unde-a căzut.
În iia străbunichii, se împlinise veacul,
Pe-o floare întreruptă mai sta înfipt și acul.

Întorci un fir prin fire, de beteală,
Și altă față iese din urzeală,
Izvoade noi, din două-trei vopsele,
Și n-a putut nici veacul să le spele.

Eu le-am întors și le-am tot fost sucit,
Pînă ce s-au fărămițit.
Povestea mare mi-am făcut-o mică,
Am deșertat Tăria cu-o ulcică.

Din Calea Robilor am luat prundiș,
Suind în cer cărarea pe furiș.
Spinarea îmi rămase mînjită de făină,
Cărînd în saci pe umeri țărîna de lumină.

Și le-am întors poveștile-ndărăt...
Și numai ca să-ți mai arăt
Că din scînteii sleite și surcele
Poți întocmi din nou un cer cu stele.
S-a spart oglinda și-am suflat-o-n foc
Și s-au făcut oglinzile la loc.

Din ceruri cade o paiăță.
Păianjenul de catifea, se-agață
De o lumină leneșe, de ață.

Și stă-n văzduh, cu luna față-n față.

CÎNTEC DE FAUR

Ce ți-i, moșule, ce vrei,
Că scuipi în cărbunii mei ?
Te-am oprit, din vatra mea,
Să iei jar pentru lulea ?
Vinovat îs, la țigare,
Că ți-ai fript unghia mare
Și că-n vilvătăia creață
Ți-a luat foc și o musteață ?
Te-am băgat în fum cu nasul,
Că nu-ți mai trecu necazul ?

Moşule, ȝigan hain,
Eşti o ploscă de venin,
Şi-unde tu-ţi apeşi piciorul
Laşi duhoare, ca dihòrul,
Şi, ca melcul, lasă bale
Podul palmelor matale.
Ai mînjit
Cînd ai iubit
Şi împuţi
Dacă săruţi.
În văpaia dimineţii
Faci otravă ca bureţii.
Dumnezêu te-a blestemat
Să fii sterp şi îngîmfat,
De nimic să nu ai parte,
Nici de viaţă, nici de moarte.

Pui altoi :
Iese puroi.
Semeni floare :
Parcă uzi cu apă-tare.
Viţa ta dă aguridă.
Pomul — viespe şi omidă.
Săpi un puţ, şi apa seacă,
Nalţi o cruce, face cracă.
Fierăstrăul ȝi-l încerci :
Mucegai tai şi ciuperci,
Vrei să dai şi tu pomană :
Crapă-n două o icoană.

Slavă Domnului, făcuşi
Todeauna tot ce vruşi.
Unde-mi bat undrelele
ȝi-ai uscat obielele,

Unde-ascut săgețile
Tu-ți piepteni mustețile.
Scoabe, lacăte, țițini,
Eu le fac și tu mă-ngîni.
Fac belciuge, vrei verigi
Și mă ții de rău și strigi,

De fac săbii, tu vrei teci.
De fac una, vrei cincizeci.
Fac o teacă, vrei o spadă.
Fac un virf, ai vrea o coadă.
Fac tăiș, tu-l vrei știrbit,
Vrei fier bont, nu vrei cuțit.

Măre moșule Cutare,
Vatra mea nu-i scuipătoare.
Și de scuipi în jar aprins
Crezi cumva că l-ai și stîns ?

UITE-L. VINE

Uite-l, vine Bulibașa,
În ȋțari și-a strîns cămașa
Și cu briul pîntecele.
Vrea să-mi curme cîntecele,
Cu o ceată de golani,
Pe tutun și gologani.
Am și eu un biet păcat :
Cînt, potcoava cînd o bat,
Ca să iasă, iarnă, vară,
La copite mai ușoară.

Mina-mi spînzură în jos,
Răzimată, pe baros,
Și luleaua-n gură rîde.
Bulibașa-i neam de gîde.
Și golanii, ajutoare,
Chibzuiesc să mă doboare.

Cinci cuțite dau să-mpungă,
Tița fără să-mi ajungă.
Fiecare se repede,
Dînd cu nasul de părete.
Bulibașa nimerește
Cu gingia drept în clește,
Și-un țigan în pielea goală
Și-a spart gura-n nicovală.

Dar s-au prins a se-nțelege
Că-i mai bine să mă lege,
Să-mi reteze beregata.

Sînt legat în lanțuri, gata,
Dar mă-ntind nițel din trup
Și le rup.

Ei, mișci și păgubași,
Dau napoi cu cîțiva pași.

Eu le fac o zicătoare :
Mă, cuțitul nu mă doare.
Cînd ai pus în brîu cuțit
Ori te lași, ori e-ascuțit.

Lanțul lui — de-a surda strigă —
E de plumb, de mămăligă.

Să fi fos țigani vreo zece.
I-am gonit cu apă rece.

MÎHNIRI DE TÎNAR CARTURAR

Cum să o las ? Nici ea nu m-a lăsat
Pin' la bacalaureat.
Și nici să mă gîndesc nu-mi vine.
Că toate clasele le-a preparat cu mine,
Teme grăcești și versiuni latine.
Nu mi-a făcut, sărmana domnișoară,
Cosmografia mai ușoară ?
Nu mi-a sucit urechile tot ea
Cînd nu-mi intra deloc în cap cîte ceva ?

Dar, Doamne, i-ai dat voie să se nască,
Și ai făcut să o cunosc, să mă cunoască.
Tu i-ai permis să facă două doctorate,
Tu ai ținut-o-n universitate,
Să-nvețe reguli și cuvinte.
De ce mi-ai scos-o tocmai mie înainte.
Și cum,
Să mă frămînt așa de mult acum ?

E galeșă, fără-ndoială, simțitoare,
Sufletul ei mai dulce-i ca o floare,
E bună, și gingășe, și blajină,
Dar, Doamne, e cît o mașină.

O voce de portar, de-ngrijitor,
Un pas, o claviculă, un picior,
Fără pereche, Doamne ! Şi ce gură !
Ce pipăit ! Ce zîmbet ! Ce căutătură !

Cînd mi-a mărturisit, pe seară, tinereşte,
Că suferă şi mă iubeşte
Şi că m-a aşteptat
Să cresc,
M-am înfricoşat,
Tată ceresc !
Am simţit înţlia oară
Cum bate-o inimă de profesoară.

Ace trezieci de ani mai mult ca mine,
Opt coţi înălţime,
Dar în făptură ei ceva virginal.
Ştie pe dinafară *Iliada*, în original,
Sonetele lui Petrarca,
Pe Goethe, pe Calderon de la Barca.

Mi-a spus cu glas de pitulice :
— «Să-mi zici Beatrice».
Şi, ca un strănepot,
Am văzut că nu pot.
Eu îi zic domnişoară,
Şi mă-nfioară
Să nu-i vorbesc cu sfiială
La persoana a doua plurală.

Dacă mă mîngîie, mă doare,
Mîna îi e ca o răzătoare.

Nu-i o ființă, Doamne,-i un dulgher,
Deprins cu sculele de fier,
Cu bușteni, cu grinzi, cu rămgi și rindele,
Vai de păcatele mele !

Mă contemplă languroasă
Și mă răsfață delicat cu șoapta cea mai groasă
Doamne, cel ce faci firul de iarbă,
Numai mustăți nu are și barbă.
Ce să mă fac, Doamne, acuș ?
Nu e fată de măritat, e un lăcătuș.

Cu ochelarii, mari, pe nasul mic,
Calcă-n pantofi cu călciie de gumă
Și merge rigidă, solemnă, ca un dric
Împiedicat în brumă.

Ce să-i spui dascălului sentimental ?
Că e un cal,
Ca un cal de cioclu,
Cu valtrap și binoclu ?
Că miroase a pipă
N-ar fi nimic, Doamne, dar țipă !
Să-i spui că ar fi mai bine
Să-și depărteze nițeluș inima de mine ?
Nu vreau să fiu bărbat de doică !
Să mă legene o troică,
Un camion, un car !
De-ar fi de două ori mai tinăvă, măcar !

S-a răstit la mine să o sărut
Și, Doamne, n-am putut.
Nici nu m-am priceput.
Și m-a bătut !

Cînd ne-ntîlnim, e ca o șiră de paie
Lîngă o copaie.
Mi-e frică, Doamne, șovăi în contraste,
Între fericire și năpaste,
Că domnișoara nu vrea să moară
Nici profesoară, nici domnișoară.

Fă ceva. Dă o muscă, dă o boală !
Sau fă-mă iar de școală.
Năpârlește-mă, Doamne, de tuleie,
Fă-mă femeie
Sau fă-mă iar băiat.

Să mai dau un bacalaureat.

INSCRIȚIE PE O POARTĂ DE CONAC

Cioplită din copacul întreg, din buturugă,
Nu m-au săpat uneltele de slugă,
Ieșită pe de-a-ntregul din singura sudoare
A unui om, un meșter de grinzi și de zăvoare.

Nici n-au intrat în trunchiul din codru, doborît,
Pieziș nici fierăstrăul, nici joagărul tîrît.

Sînt cioplitură dreaptă, pe muche, de săcuro,
Dintr-un stejar de veșnică pădure,
Cu scobituri cinstite, crestate de topor.
Am stat opt veacuri strajă aceluiași izvor.

Țișinile-ngropate, cu drugi și cu belciuge,
Le pot urni nainte, cînd vor să li se-njuge,
Și-nchide înapoi,
Spinările de tauri, alături, cite doi.

Tu, care știi deschide și descuia cu-o șoaptă,
Ești mai presus de mine, de meșter și de faptă.

INSCRIȚIE PE MORMÎNT

Cel care s-a ascuns aci de lume
A vrut un stel sălbatec, fără nume,
Și o grădină-n jurul mormintului, departe
De orice mort, de orice moarte.

L-am ascultat și-am prăbușit din munte
Pleșuva stîncă, ruptă de la frunte.
Nu are, prăvălită din creasta ei înaltă,
Știrbire de la daltă.

Cine-i aci ? O floare doar îl știe,
Și neștiința noastră rămîne pe vecie.
Nu te ruga. Nu plînge. Nu căuta în jos.
A fost ? N-a fost ? E de prisos.

INSCRIPTIE PE UN INEL

Am scris-o mic, ai s-o citești cu greu,
Pune-l în deget, scoate-ți-l meteu.

Nemaiputînd să ți-l sărut, eu, faur,
Surîd în stihul ce ți-l scriu pe aur.

Am vrut să nu fiu eu de vină
Că am avut numai atîta rădăcină
Cît a rodit o rodie, și-atît.
Citește cînd ți-o fi urît.

Inelul strecurat pe dești
Sărută-l cînd ți-l scoți și cînd citești.

NOI MOȘTENIM

Noi moștenim acest tărîm
De la măritul Împărat din Rîm.
Blagoslovit să-i fie osul
Că și-a trimis încoace și prisosul,
Și legene-i țărîna și mormîntul
- Și-adie-i-le vîntul.

Ne-ncinse țarina cu briu
De riuri și-i urzi năframă
Jurîmprejur, de grîu,
În soare bate-a zale de aramă.

Strămoșul lui făcuse dintr-o piele
Hotarul țării sale nou,
Împrejmuint cu noduri de curele
Croite din spinarea unui bou.

— «Socot cureaua, zise, ca un zid ;
Pe cine-l sare îl ucid.»
Și fratele lui geamăn, este scris
Că l-a sărit în ris, Și l-a ucis.

Dar cel puțin, mărite Împărate,
Acela i-a fost frate.

AU TRECUT...

Au trecut vremile, vîrstele, orele,
Fetele zvelte și horele.
Au trecut porumbieii în zbor
Pe deasupra lor,
Cimpoaiele, viorile.
Au trecut și florile.
Zmucit în zigzag și spirale
De șolduri și de brațe goale,
Danțul plutit pe subsuori,
Ca duca șirurilor de cocori,
Ca o ghirlandă s-a-nvîrtit și s-a-necat în slavă,
În pulbere și pleavă
Gălbue și trandafirie.

Mai auzeam în zvonuri o tîpsie
Prin chiote, și depărtatele urale,
De după munte, undeva, din vale.
Și s-au topit și ele și s-au stins.

Singurătatea marelui cuprins
Neclătinată-ntinde stăpînire
Peste ținutul ei de cîmîlire.
Am pus urechea : cîntă a lăcustă.

Ce lungă mi-e poteca și îngustă !
Mă pot gîndi că nimeni nu mai vine
Să tulbure tăcerile din mine.
Dar mi s-au rupt în horă și din joacă
Odăjdiile noi, de promoroacă,
Și pe hotarul înnoptat
În zdrențe albe calc, de căpătat.

Vreai, mi se pare, lună,
Să mergem împreună.

BURUIANA ASTA

Cu liftele de pe hotare
Spadele noastre știu să se măsoare
Și, slavă Domnului, s-au măsurat
Și sus și jos, în lung și lat.
Cînd nu le-am frînt, de mijloc, în pămînt,
Robia și răbdarea scrișnită le-au înfrînt.

Înăptura lor ia fință numeroasă,
Cînd gălbejită, vinătă, cînd grasă.
Cînd se arată-n turnuri și-n cetate,
Cînd iese-n iarbă din bucate,
Stă cînd pitită-n cărți și călimară,
Se mută și, ca musca și molia, și zboară :
Un mucegai, un lindin, o mușită.
Se-mpacă și cu gerul și-mpuie în arșită,
Se-ncuibă prin odăjdii, în altar,
În chip cinstit de dascăl cărturar
Și-ți face axioane și colinde.
Te-a sărutat și știi că te va vinde.

Nu ai adus-o tu în țară
Otrava palidă și acrișoară,
Voinic întors de pe hotar acasă,
O liftă mai ascunsă îl apasă,
Mai molcomă și mai gingașe.
O simte ca-n opincă și-n cămașe.
Tiptilul corci de mătrăgună
Cu griul crește dimpreună.
El s-a ivit, s-a strecurat
Pe arături, la semănat,
Și-a prins atîta rădăcină
Că țarina,-mpărate, este plină
Unde-și dă brazda rodul cel mai cald
Acolo-i sare virful mai înalt.

Și-nfășură tulpina din răzor,
Moalele zgîrci, întins și tîrîtor.

Și, ce-i mai greu, nici coasa și nici focul
Nu dovedesc să curățească locul.

Au stăvilit voinicii, la graniță, năpasta !
Ei nu pot să sîrpească buruiana asta.

INTR-UN JUDEȚ

Intr-un județ de miazănoapte,
Din sat în sat, din zvon, din șoapte,
Se știe că și-au rupt genunchii,
Pînă la groapă, tații, frații, unchii,
Și verii, și cumnații, și nepoții.
Toți au murit, cu toții.
Nu mai e bun nici un bărbat
În nici un sat.
Vreun unchiuș, ici-cîlea, un nebun,
Mai șchioapătă-n vreun cătun,
Cotrobăind pe drumuri, pe șosele,
După coceni, după surcele,
Domniță și duduie.
El ar mîncea și baligă, și nu e.
Ciinii schilozi așteaptă-n drum,
Scămoși în ceața ca de fum,
Să vie-acasă cine nu mai vine.
Și ține vîntul și războiul ține !
Dar nu e voie de-asta
Să stea de vorbă maica, surorile, nevasta,
Și nu e voie nici să te gîndești,
Că ori iscoadă ori vîndut ești.
Domnii cu căși de geam, din București,
Sînt bucuroși, pe un' te duci,
Că țara s-a umplut de cruci.

ÎN SATELE ȘI VĂILE

În satele și văile din Jii.
Numai schilozi, numai muieri, numai copii
Împleticiți în ceață.
Carnea pe ei e vînătă și creață,
Și osul se străvede-n piele.
Dau brațele de glezne, picioarele sînt grele.
Strigoii ăștia mici, de țară,
Parc-ar voi să sară
Și s-ar sfii să calce pe pămînt,
Ca de mormînt,
La fiecare cotitură.
Nici nu se plîng și nici nu-njură.
Atîta carne bună le-a rămas,
Cît buba-rea, de la urechi la nas.

DA, E LUNG

Drumu-i lung pînă la Jii,
Fără tați, fără copii.
Ce rămîne sînt flăcăi
De scutec și de copăi.
Casele, cătunele,
Còlea, cîte unele,
Au rămas cu niște babe,
Vinete, sălcii și slabe.
Fetele îmbătrinite
Nu mai știu să se mărite.
Pe flăcăi i-a luat pe sus
Și i-a dus și i-a tot dus.

I-a furat o vijelie
Peste negura pustie
Și i-a dus, i-a răsucit,
Pînă li s-au risipit,
Zvîrcoliți de-a-ndoasele,
Zgîrciurile, oasele.
Ce fu ăsta, om cu față,
Cel împleticit în ceață ?
Cirja-l ia de subsuoară,
Îl întoarce și-l doboară.
Făt-Frumos era frumos :
I-a căzut falca de jos.
L-au mîncat pe jumătate
Toate rănilile spurcate.
A scăpat ciuntit și mut.
Brațele și le-a pierdut,
Doar genunchii, calca, valea,
S-au strîmbat ca alte alea.

DRUMU-I LUNG

Drumu-i lung din Jii încoace
Și cuptiorul nu mai coace.
Cîtă-i calea, cîtu-i drum,
Nu e vatră, nu e fum,
Azimă și mămăligă.
Maica plînge, pruncii strigă.
Au rămas în sate vii
Numai cîteva stafii,
Fără păr, fără gingii.
Un' mă duc și un' mă port
Pute-a candelă de mort.

Maicile și vacile-au
Întărcat, săracile.
Gura umblă după sîn
Frămîntînd un hoit bătrîn.
Ugerile, țitele,
Aspre ca tărîțele.
După ce-au pierit și cînil,
Au rămas numai bătrînii,
Să-și numere zilele.
Te apucă milele,
Lacrimile și minia.

Asta fuse România ?

DE LA JII, ÎN DRUM

De la Jii, în drum, încoace,
Nici o vatră nu mai coace,
Nici un coș nu scoate fum,
Cit îi țară, cîmp și drum.
În vetre-n nici unele
Nu-i aprins tăciunele.

Drumu-i lung pînă la Jii...
Vitele-au tînjit în iarnă
Mai mult moarte decît vii.
Abia calcă, se răstoarnă.
Una-i șchioapă, alta-i oarbă,
Toate-au chică, toate barbă,
De răbdare, de flămînde.

Au și coarne și-s și blinde
Și pe nemincatele,
Binecuvântatele !
S-au smerit bieteile vite,
Parc-au fost călugărite.
Ochii-ntregi și ochii lipsă
Bat ca din Apocalipsă.
Rod în gard și-n cimitire
Lemnul crucilor subțire.

Pe la Sfântul Niculaie
Mai rămîn niscaiva paie
Și coceni, de cap de vită,
Pe o streășină belită.

DESEN ROMANTIC, ZGÎRIAT PE O AMFORĂ VECHĂ

Cùpido zărește-n casă
Pe domnița smeadă, goală
Prin cămașa, ca o plasă,
Ce-ar fi prins-o vie-n poală.

Frînt din cotul ca ivorul,
Brațul ține căpătiul.
El și-a ncovoiat piciorul
Și i-a sărutat călcîiul.

Ce-i aici ? Un sîn. Aici ?...
Cùpido a semuit
Subsuocara de amnici
Cu un fluture lipit.

Uite buza, uite gura,
Ochii sprinteni, ca de lup.
Casa, patul și făptura
Îi miros a miez de stup.

Înainte de-a-și fi prins
Firele de streășini luna,
Subțiată într-adins
Din săgeți el scoase una.

Deși-i și băiatul gol,
Nu-i rușine, nici păcat,
Că-i trimis numai ca sol
De fecior de împărat.

ADORMITUL DIN ȘAȚ

(Arthur Rimbaud)

E-o groapă de verdeață, în care cîntă, lină,
O undă clătinată, cu fire de lumină
Și horbotă-argintie prin foi și rădăcini.
E un izvor de munte, prin lume, prin streini.

Cu ceafa-n iarba rece, voinicul doarme dus.
E un oștean. Visează, culcat cu fața-n sus,
Cu capul gol. E palid în așternutul verde.
Un nor frumos, departe, deasupra lui, se pierde.

Cu cizmele-n patlagini, surîde-n asfințit,
Ca un copil cuminte, bolnăv și adormit.
Leagănă-l cald, Natură. Acoperă-l și-l strînge.

I-i frig. El nici sulfina nu o mai simte. Drept;
Stă nemișcat pe spate, cu mîinile la piept.
În coaste are două rupturi adinci, de sînge.

ZMÎRCUL

Aud o colcăire și-o mișcare
Și mă ajunge un miròs
De murdărie grasă și sudoare.
Ce se petrece-acolo, jos ?

Dau dăliile-nalte la o parte,
Ascult răscoala lărvei și-o pricep.
Duhnește-a putregai și-a moarte
Și murmurele cloacei reîncep.

Ce sînteți voi, că nu ieșiți din tină
Și, scufundați în mlaștină cu graiul,
Ați vrea s-ajungeți sus, pînă-n lumină,
Cu mușța și mucegaiul ?

Fă-ți aripi, vierme, dacă ai mătase,
Și urcă-ncoa, la steaua cu beteală,
Să-ți ardă mădulele băloase
Și să cunoști căderea verticală.

RĂZBUNARE

M-au apăsât bătrînii și tinerii și ȃei
Cu vîrste-mplecticite, nici oameni, nici femei.
M-au apăsât nerozii, deșteptii, cîrturarîi
Și micii, mijlociîi și marii și mai-mariîi.

Toți cîți împăduchează icoanele și spurcă,
Fățarnici, treapta albă a cerului ce-l urcă,
Au șovăit că ochiul i-a prins și i-a nțeles,
Acolo unde cîrdul solemn era mai des.

Mormintelor spoite li s-a cojit spoiala,
S-a deslînat cuvîntul, a-ngălbenit cerneala,
Culoarea și accentul s-au stîns și risipit,
Lovite de arsura surîsului acid.

Tu tulbuni vîlmășagul pe prăzile mai bune,
Și haita gînditoare n-ai vrea să se răzbune,
Cînd singur dinaintea frăției te ridici
Și-i sîngeri fariseii și blînzii-ntorși pe bici ?

PAIANJENUL

Jucînd în zarea mea, paița
Mi-a dat azi bună-dimineața,
La geamul din grădină.
O roată de mătase și lumină
L-a-mpresurat cu nimb de heruvim.
A fost vecini de zări să fim.

Impărăția lui de două șchioape
Bate-n fiori de aur și de ape, -
În dreptu-mpărăției mele,
Urzită de-a crucișul din firele cu stele.
Aceeasi lună nouă
Ne sparge borangicul din plasele-amîndouă,
Și-același vînt le sfișie-mpreună,
Pe nopțile de viscol fără lună.
Mereu și nentrerupt, ca-ntîia oară,
Compasul chibzuiește și măsoară.
Reîncepînd de la obîrșii chinul
De-a împlini ce sfărămă destinul.

Pentru o gîză, cită cheltuială
De ață scumpă și beteală !

CÎINELE SUFLETULUI

Sufletul meu e cîine credincios.
L-am dezlegat adeseori din lanț.
Adeseori din cușca lui l-am scos
Și l-am tîrît pînă la șanț.
Pînă la șanțul întăririi mele,
Ca să-l înec în zmîrcul dintre stele.

Deprins cu lanțul și lungimea lui,
Se-ntoarce repede la cușcă
Și mîriie la biciul dintr-un cui
Care scoboară pe-nserat și-l mușcă
Și i se plimbă ca un foc pe piele.
Rănile lui sînt și-afe mele.

Ciine mișel, tu mîrîi numai biciul
Și urmele și pragul mi le lingi !
Căci te tîrăști ca să-ți păstrezi șoriciul
Și dînd din coadă voia mi-o învingi.

Pe toată viața innădit cu tine,
Nedespărțit de coadă și de bot.
Sînt supărat că, strînși atît de bine,
Să te alung din bătătura mea nu pot.

Însă mă jur, cînd voi cădea de moarte,
Hoitul meu gol nu-ți va spori ospățul,
Căci de aproape, ca și de departe,
Te voi croi și din mormînt cu bățul.

CE-I FI ȘI TU ?

Ce-i fi și tu și ce fel de jivină,
Că scormonești și tu-n lumină ?
Încerci să zbori și-ajungi să sai
Ca gărgărița de mălai.
Ai vrea să cînți și zbieri :
N-ai glas, nici aripi, nici puteri.
Te-ai cuibărit pe undeva-ntr-o buche
Și stai în slovă strîns ca un păduche.
Ți s-a spusit hîrtia pe care umbli-n lat
Și vrînd să te înalți te-ai cocoșat.

Te-aud și-aș vrea să și te-ascult,
Dar bîzîitul tău nu ține mult
Și-o ia mereu de la-nceput,
Ca un sughiț, o tuse, un strănut.

Ai fi rîvnit să cîmți, și-n rotogoale
Să crească larg și cîntecele tale.
Răsufnul ți-este scurt și, întrerupte,
Fărîmele cu-ntregul de-a surda dau să lupte.

Mînia ți-o încerci ca un gîndac,
Și ți-o răzbuni, dar n-ai nici ac
Și nici venin în măruntaul dumitale.
Te-apăs cu talpa : ies niște bale.

CETATE MEDIEVALĂ

Luna ninge chiparișii
Cu funingini de argint.
Unda pare amurgînd.
Turnurile par trimișii
Unui rege, ca s-asculte.
El le-a pus pe cap comori,
Chivăre cu pietre multe,
Și le-a dat și trei surori.

Pasările trec în zbor.
Pasările sînt de aur.
Pentru cine ciocul lor
Duce-ncolo foi de laur ?
Au rubine-n ochi și-n ghiare.
Din fîntîna cu, căldare
Cercuită cu ghirlande,
Scoate-o fată diamante.

De-aş avea un cal şi-o spadă
Şi-o domniţă de furat !
Du-te, lună, din ogradă.
Lumea s-a schimbat,
Şi flăcăului din salbă
I-a ieşit mustaţă albă.

Du-te, lună, ia-ţi vestmintul
Şi năframele senine,
Dacă numai pentru mine
Farmeci noaptea şi pământul.

CLOPOTELE

Sunaţi de seară ca-ntr-o dimineaţă.
Parcă sunaţi dintr-altă viaţă,
Dintr-un văzduh, care părea pierdut.
V-ascult şi v-am recunoscut.

Nu ştiu ce chin mă ia şi mă frământă
Cînd iar ascult cum vocile vă cîntă.
Nu vreţi să staţi pe loc puţin,
Să mă gîndesc ce e, alean, ori chin ?

Muncesc în mine aripi să n-colţescă,
Dintr-o pruncie îngerească,
Şi neputînd ieşi, la cer, să bată,
Mă doare carnea-n umeri, sîngerată.

Vecernia uitată, de la toacă,
Aş vrea să sune şi aş vrea să tacă
Şi nu ştiu, să mă-nchin, ori să m-ascund ?

Dintr-alte ceruri altele răspund.

TU

Nemaiputînd să-ţi rabde nici tăcerea,
Nici depărtarea, nici puterea,
Şi în nestare a trăi uitată,
Mîhnita lume te alege tată.

Aşa-nrudită-n pribegie ţie,
Cerea culcuş un colţ de-mpărăţie.
Avu nădejdea să te facă om,
Un mormoloc, un gnom.

Te-a luat părtaş, nici pînă-acum nu ştii,
La suferinţă, la tovarăşii,
Şi a jurat pe numele tău sfînt,
Şi strîmb şi drept, cum jură pre pămînt.

El a ştiut cum eşti, ce eşti şi unde
Făptura ta suavă se ascunde,
Din cite spiţe şi în cite, cel ce taci,
Te faci şi te desfaci.
Şi gîndurile toate ţi le ştie,
Şi voia ta o scrie

Pe piatră, pe icoane, pe hîrtie,
Chezăsuind la tine în cetate,
Ca-n cimitire, locuri cumpărate,
Cel mai smerit, mai blind și mai semet.

Nu-ți trebuia nici jilt și nici județ,
Nici slavă, nici cîntare, surd și mut
Pe om nici nu l-ai cunoscut.

Ești o tulpină fără rădăcină
Și semeni a mireasmă și lumină.

RUGĂCIUNE

De ce stirniși țărîna și viu m-ai zămislit,
Dacă-nceputului i-ai dat sfîrșit
De mai nainte de-a fi și-nceput ?

De cînd te-ai murdărit pe degete cu lut,
Vremelnic și plăpînd tu m-ai făcut.
Poți cere o durată aceluia-njghebat
Din tină trup și suflet din scuipat ?

Torcînd mătasea tu o faci de scamă,
Și frumusețea i se și destramă.
Ai scos din buturugă o vioară
Și-i pui și coarda în care vrei să moară,
Pleznind în miezul nopții albe, de zmarald,
Pe strigătul și zborul în sus cel mai înalt.
Un zbor i-ai dat și șoimului la stele,
Împiedicat în peticele mele.

Tu ai rămas de-a pururi, și viața noastră piere
Te mulțumești cu-atîta mîngîiere
Că singur, între neguri, ești veșnic ; sorocit
Prin mărturia celor ce-au murit.

COȘARUL ALB

Luna plină, draga mea,
Merg cu scara după ea,
Nu vrea luna să m-aștepte
Și-mi alunecă prin trepte.
Cînd o reazăm unde-a fost,
S-a mutat și, ca un prost,
Mut și eu alături scara.
Am pierdut mai toată vara
Umblînd noaptea-așa în dodii,
Cu o scară printre zodii,
Și mi-am cheltuit o viață
După zările din ceață.
Am cutreierat un an
Șesul lat din Bărăgan.
Munții-un an i-am colindat.
Zece ani am căutat
În izvoare,-n curcubeu,
În rogoz, în heleșteu.
Scara, prin păduri și sate,
S-a tocit pe jumătate,
Și de-abia de-ajung cu ea
În clopotnița cu-o stea,
Unde sună gărgăunii.

De funinginiile lunii
Nu mai poate să se spele
Cel ce s-a mînjit cu ele.

Luna însă m-aștepta.
Uite-o la fereastra mea.

TRANSFIGURARE

Pentru că am auzit
Că prin timp ai năpîrlit,
Ți-aș da-n dar o bidinea
Să-ți lipești chică din ea.

Cu barbete tinere
Ai fi ca un ginere,
Și mustățile de cneaz
Ți-ai da ifos de viteaz.

O prăjină-ntre picioare
Ți-ar ieși cam prin spinare,
Și o cobiliță-n vînt
Te-ar da-n leagăn, cînd și cînd.

Și măcar o să-ți rămîie
Drept statuie o momfie.

Numai că-n prăjină, sus,
N-ai să gemi că ești Isus
Și să plîngi în asfințit
Că te-au prins și răstignit.

EPITAF

Și-a făcut inghițitoare
Pe pofta lui de mîncare
Toate bunătățile
I-au mînjit mustățile.

Au trecut prin burta lui
Iezii, miei cîmpului
Și-a-nvățat cum să prăjească
Sos cu pasăre cerească.

Miorița i-a plăcut
Cu nucșoară și năut,
Și pentru privighetoare
Avea alt fel de frigare.

EPITAF

N-a mîncat și n-a băut
Numai cîte n-o fi vrut,
Terci de zăire
Și muguri de tîrn cu sfîrc.

Numai momițe cu cimbru
N-a putut minca, de zimbru.
Cînd a vrut și-atare carne
Și-a zdrelit gingia-n coarne.

EPITAF

Plin de cîte racile,
A lins toate vacile.
Bivoliță și catîrcă
L-au purtat dormind în cîrcă.

S-a spălat în loc de apă
Cu lapte proaspăt de iapă.
Ca să-și facă piele nouă,
A cerut găleți de rouă.

Dresuri, prafuri, alifii
I-au zgîit ochii de vii,
Și cu nas, cu ochi, cu tot,
Fața-i se făcuse bot.

EPITAF

Hoitul de subt-piatra mea
Și-a dus viața pe saltea.
Toate păcatele grele
I-au fost pături și saltele.

N-a avut atâtea sugeri
Cîte țife și ciți ugeri
La tot ceasul .
I-au lovit gura și nasul.

DOI FRUMOȘI

Pe-o foaie de izmă-ngustă
Se oprește o lăcustă.
Ce frumoasă-i, fa, Mărie !
N-are nici ea pălărie
Și, strînsă-n fotele ei,
Fără tocuri și cercei
Cu bondița-n subsuori
Și cu talpa goală-n flori
N-a fost, cînd era mireasă,
Nici Crăiasa mai frumoasă.

Însă e și-un brotăcel
Și nu luai seama la el.
Ochii lui în ochii ei
Licăresc și dau scintei
Sufletele amîndouă
Tremurînd de-o spaimă nouă,
Și fiecare se strînge
Celălalt c-o să-l mănînce.

Vai de păcatele lor,
Nu a fost nici un omor,
Au sărit care-ntr-o parte
Și s-au dus în cîrji departe.

Adevărul se cunoaște :
Dinsa nu mănincă broaște.
Ar putea măcar să guste
Dinsul, gingașul, lăcuste ?

PISANIE

Între drumuri și oastani
Stau de două mii de ani,
Pune mîna, ușa scrisă
Mi-e de-a pururea deschisă —
Intră, cum te-am mai primit,
Ori trufaș, ori biruit.
Nu-i trufie-n jîlt și straie
Legea mea să n-o-ncovoie
Și n-a fost pe lume trunchi
Să nu-mi cadă în genunchi.

INSCRIPTIE PE CATAPETEASMA

Pe icoana-mpărătească,
Neagră ca un lemn de iască,
E o pată cît răsura,
Unde îți ajunge gura.
Mii de mii de buze-n leat
Locul ei l-au sărutat.

PISANIE

Sînt un schit de blăni și doage
Pentru cine să se roage.
Vine cîne vrea să treacă
Pe sub turla mea săracă.

Cîte un vrăjmaș de frunte
Naltă ghioaga să mă-nfrunte.
L-ai văzut ? Avea la el
Săbii grele de măcel.

Călărind vîrtej, s-a dus
Nu departe într-apus
Și s-a-ntors din zarea largă
Slut și-ntins și mort, pe targă.

PISANIE

Dă-mi durere și prigoană,
Dă-mi otravă cit îți place.
Ține : milă și pomană.
Ține har și ține pace.

INSCRIPȚIE PE PARACLIS

În altar sfîrșesc și-ncep
Cele ce nu se pricep.

INSCRIȚIE PE BISERICA

Toți au fost un timp. Eu sînt.
Eu în cer. Ei în pămînt.

INSCRIȚIE PE O PÎNZĂ DE BARCA

Curmeziș, talazu-l taie
Și despică-l ca un pînten,
Luntre-a visului vîoale,
Cu călcîiul zvelt și sprinten.

Se ridică, se prăvale,
Creștetul să-și scuture
Peste aripile tale,
Fragedule fluture.

Răzvrătit din mare-n sus,
Să-l străbați întodeauna
Lin, ca pasul lui Isus,
Și ușoară-n val, ca luna.

INSCRIȚIE PE TOBĂ

Scula asta are mare căutare :
Niciodată golul n-a sunat mai tare.

INSCRIȚIE PE UN CRANIU

Paiața lui se-arată mereu cu altă mască,
Urzeala comediei să nu i se cunoască,
Jucînd în mii de fețe, naiv, același rol
În care Măscăriciul divin se dă de gol.
Iubire, jertfă, luptă : costume, Doamne Gîde.
Cuvîntul cel din urmă e-al ăstuia. El rîde.

INSCRIȚIE PE ARARAT

Pe drumul mut al marilor stihii
Pămîntul mort plutește-ntre stafii
Și-atîrnă putred, spînzurat în cete,
Cu hoiturile altor vechi planete.

Iudeea, Piramidele, pustiul...
Cine-a-ntrebat al cui era sicriul
Minat pribeag printre virtejuri oarbe,
De-l varsă unul, celălalt de-l soarbe ?

Învăluit în stele, flori și ape,
Nu bănuia că moartea-i pe aproape.
Ce zămislise-n vreme din viața lui mai bun :
O mușiță și-o muscă a viermelui nebun.

Mai știe cineva că-n neamul lor
Țîntarul cu hrisoave a fost nemuritor,
Cînd nici strigoilor de ceață
Slova de-aci nu le mai e citeață ?

INSCRIȚIE PE STEAG

Ce mi-ai părut odinioară,
În zarea cenușie și streină,
Un petec atârnat pe sfoară?
Și-o zdreanță animată de-o prăjină?

Din viscol, uragane și furtuni,
Rămîne viu cîrmeiul de mătase,
Acolo unde maica-l așezase,
Zăloagă-n cartea ei de rugăciuni.

INSCRIȚIE PE UȘA POETULUI

Într-o viață de-o durată
Ai murit de patru ori.
De aceea n-ai să mori
Înă-o dată niciodată.

Moarte, cînd ai vrut să știi,
Moarte, viață cînd ai vrut,
Moarte de necunoscut,
Morți tirzii și timpuri.

Amintirile, treptat,
Au scăzut, și-nceț, pe-nestul,
S-a iscat din mîntu poetul
Ca un cere dintr-un pătrat.

Rătăcește în pierzare
Spre un punct sclipit de stea.
Poruncește-î și-o să stea.
S-o ajungi din depărtare.

INSCRIȚIE PE COTETUL LUI HOȚU

A orbit de boală grea
Hoțu tatii, și-aș fi vrut
Să-i găsesc un leac, ceva.
Nici un vraci nu l-a avut.
N-am aflat nici un spițer,
Nici la tîrg, și nici în cer.

De vreo șase ani sau șapte
Ochii-i zac, peceti de noapte,
Și-ngropat în gol cu totul
Cată cu nasul și botul.
Uite-l, dibuie și parcă
A zări nițel încearcă.

A trecut și s-a lovit.
A lătrat. O fi simțit.
A-nțeles că pe aici
Umblă-n tufe un anici.
Altă dată, lângă casă,
A dat de broasca țestoasă.

¹ În *Versuri*, vol. II, 1966, a apărut cu titlul *Hoțu*.

Într-o zi, s-a pomenit
Ciufulit, dar mulțumit,
Că visase că bătea
Cinci dîlăi și o cățea.
El se ceartă printre stele
Și cu niște cucuvele.

Hoțu e cățel de treabă.
Puii cloștii îl întreabă
Cum e noaptea-n noaptea lui
Și-l mîngîie ca pe pui,
Povestind mai lămurit
Ce-au visat și-au mai gîndit.

Îl iubesc și derbedeii
Din văzduhuri, porumbieii.
Prieten bun, un porumbiel
Doarme în coteț cu el.

REMINISCENȚE

Vin, iată-le, tot de la sine,
Frînturile toate spre mine,
Fărîme știrbite și-ntregi
De lucruri pe care de-abia le-nțelegi.
Așa sînt precum le-am uitat
De cînd s-au culcat :
Un fost cimitir de păpuși.

Încep să se miște de-acuși,
Să capete trup
Din umbră și zvon ca de stup,
Și, rupte, pe-ncetul se reîntregesc.
Copite cu nimb îngeresc,
Spărturi de icoane, păstrînd a muștrare,
O schiță de bine și rău cuvîntare,
O lacrimă prinsă-n pictură,
O mină rănită, o căutătură,
Și clopote, parcă, departe,
Și cite o foaie de carte.
O țandără-nvie o amforă spartă.
Dă sunet și iedera moartă
Și vocile stinse luînd graiuri, pe rînd.
Și murmură parcă și parcă și rîd.
Mă văd cînd la Cină pârtaș,
Sau cînd, în prigoană, sutaș.
Încerc iar cămașa de-atunci,
Îngustă, cu-o rană de-atunci,
Și nemaîștiută
La inima vremii, tăcută.
Și dacă duc palma la gaura ruptă,
Nu știu din ce luptă,
Mi-alunecă, moale, pe sînge.
Acolo se strînge
Tot ce de la sine se-adună,
Frînturi de Scriptură și hașchii de lună.

Nu pot să mă mint.
Mă arde înghețul : un sloi de argint,
Și deștele-n ceață
Se fac peste unghii carbune de gheață.

INSCRIPTIE PE PARETELE CHILIEI

Copila pe care-am iubit-o
Pe timpuri, din veacul trecut,
Era cea mai dirză și cea mai zglobie
La horă, cu fote și iie.
În holda cu spic, suflecată,
Tăia snopul plin dintr-o dată,
Încinsă cu soare
Și fulgere scăpărătoare.
Iar, seara, vedeam că-și agață
Și secera-n cer de o ceață.

Copila e visul de-atunci.
Aminte nici nu prea-mi aduc,
Căci is cam năuc.

Aproape nici nu mă cunoaște.
Un munte se-apleacă-n crepusul și paște.
În drum îmi ies alți cunoscuți,
Mai tineri, mai duși de pe lume.
Cu toate că-mi zic și pe nume
Nu prea mă cunosc nici cu ei,
În cete de patru, de trei.
Îmi pare că sînt eu și-aceia,
Din ceata de-a doua și-a treia
Și mergem alătura muți
Și nepricepuți,
Sfiindu-ne unul de altul,
Piticul, ghebosul, înaltul.

Mi-e frică de ei și de mine,
De rău și de bine.
Călcîiele mele nu-mi par ale mele.
Să-ngroașe țărîna.
O simt cu piciorul și mina,
Și duc șovăind și n-aleg,
Pe tălpile mele, pămîntul întreg.

INSCRIPTIE ÎN DOSUL UNUI PORTRET

Trecutul acela e-al meu.
Că zilele lui mă cunosc,
Trăite cu alții-n vileag,
Tangent și-n zigzag.

Pe firul meu trec alte fire.
Se-ating cele groase de firul subțire.
O sfoară se curmă, și alta se ducă.
La toată răsrucea e-o cruce.

Trecui pe o rază, de lume.
Pădurile albe, postume.
Ciorchini spînzurați între zodii.
Robi, calea străbate prin codri de roșii,
Bătută cu mărgăritare.
Trecutul acela e-al meu. de mă doare ?

În piinea de astăzi e griul de ieri.
În ziua de-acuma e ziua de-atunci.

Trecutul nu moare, se-njgheabă
Din ziua trăită cu grabă,
Ieșind din tablou ca o pată
A unei culori de-altădată.

Trei sfinți fură-n timp zugrăviți
Și unul vopsit peste altul.
Uitându-te-n suflet, biserică-nchisă,
Te vezi însutit
Cu toți cîți în tine s-au fost zugrăvit
Și nu s-au cojit.

INSCRIȚIE ÎN PANTOFUL LOGODNICEI

Nu știe sprinteneala suavei domnișoare
Că ridicîndu-i coapsa mai sus de locul ei,
Făptura o-așezase din veac peste femei,
Apropiîndu-i pasul înalt, de zburătoare.

Aristocratic, mersul s-a dezlipit de lut.
Dănează zvelt și cîntă, ca papura ușoară.
Amestecată-n ritmul aspectelor și clară,
Plăpînda siluetă tiparul l-a-ntrecut.

Ți-am scris de-o viață stihul de dragoste, întîiul,
Într-un pantof de nuntă, uitat între caiși,
Cînd ostenită-n vâlul miresei adormiși,
Ca să-ți sărute talpa de-aproape și călcîiul.

INSCRIȚIE ÎN INEL

Trei cuvinte viața-ntreagă.
Două puncte : Îmi ești dragă.

SERENADA

Dulăii-l așteaptă cu ochii în pom.
În pruni e un om
Sau o arătare, călare pe-o cracă.
Și pomul se scoală, se-apeacă.

De-i Pan cu copite de țap, '
În roiuri de muște,
Dator sînt pe meșter să-l scap,
Dulăii-ndîrjiți să nu-l muște.

E blindul din sat...
Lăsați-l să fure, că-i nevinovat.
Blajin și netot,
Înghite cu simburi cu tot.

Prin ghimpii de fier și zăplaz
El trece-n extaz,
Senin, dus și sfînt.
El nu este de pre pămînt.

Cînd intră-n grădină și bijbiie luna,
Scoboară și pleacă și fluieră-ntruna
Și rîde că-l gîdilă prunele,
Ajunse la cioarec subț pîntece unele.

Grivei a simțit
Că e fericit
Și nu îl mai latră.
Se uită la el ca o piatră.
Cu cîinii-mpreună
Văd școala spoită cu lună,
Clopotnița-n plopi,
Sobor cu trei popi,
Și-n deal primăria.

El fluieră-n dinți liturghia.

APOCALIPS

De hramul Sfintului Anton,
Maimușele,-adunate în amvon
Și-n strană, se smeresc și se sărută,
Silind o psalmodie prefăcută.

În Sîngele și Trupul din potir
Au pus rachiul, săpun și tibișir,
Și-n candela-necată bale.

Cădelnița-nvîrtită împrejur, agale,
Dă jărăgai, acreală și duhoare
De cîrpă arsă și sudoare
Și papură-nțetită cu chibritul.
Mai-marele, un stareț, un ținc, mitropolitul
Fumează din țigare și dă pe nas tutun,
Făcînd un semn că isonul e bun.

Par să se-nchine, să se spovedească
În grai sucit și-n limbă păsărească.
Un hohot cîntă, altul plînge-n tindă,
Și luminările nu vor să se aprindă.
Pentru iertat în ris păcatele,
Molitvele-s citite de-a-ndaratele.
Penticostarul are viermi în foi.
Mintuitorul zilelor de-apoi
E răstignit într-o icoană mare.
Cu ploșnițe de sînge la mîini și la picioare.
Clopotul știrb, din visul de-altădată,
Sună a ciob și-a puțină uscată,
Și-n apa de mocirlă, stătută și cleioasă,
Strigoii face cruce și-aghiazmă mincinoasă.

Se umflă luna-n blid, fugară,
Și dă din cer ca laptele, pe dinafară.
La subsuoară, vîntul duce-n șal
De frunze galbene-n furtună,
Pe sălile pădurii, de spital,
Coșciugul ctitoriei din schit, furat la lună :
Frumoasa, negricioasa, uscățiva
Domniță cu pafale de aur, Paraschiua.

INSCRIPȚIE PE OGLINDA MARE

Ascuns de toată lumea, de ochii mei profunzi,
Deschiși cît zarea largă, tu nu te mai ascunzi.
Mi te arăți pe față și fără de sfiială,
Și-nzorzonat de teatru și strîmb în pielea goală.
N-a fost nerușinare să nu mi-o pui în față,
Nestingherit de calmul meu luciu clar de gheață
Prin spațiile mele înoți ca-n balta lină
Și-mi dai caricatură, pe cînd îți dau lumină,
Că-mi știi și însușirea din care ea purcede :
Lumina mea se uită la voi și nu vă vede.

LA TREABĂ

Încă o dată Făt-Frumos
Și-a zmulș din grinda casei spadă,
Arc bun și buzdugan mai noduros,
Să dea din munte namilă grămadă.

Singur, orbește-n ceasul rău,
Simțindu-se-ntărit ca de-o solie,
Cu o chemare din pămînt și hău,
Pe care o-nțelege și n-o știe,

Se puse-n calea negurii cu coarne
Și găurindu-i pîntecul în zmîrc
Și împlîntîndu-i sabia în carne,
Au curs din ea otravă, muci și spîrc.

În tăvăleala șarpelui cu zeci
De căpățini și ghiare uriașe,
Era să-și piardă zilele de veci,
Mușcat de scut, de piept și de cămașe.

Cînd a căzut, dihania a dat
Un vuiet care încă mai răsună,
Că muntele pleșuv a tremurat
Și cu văzduhul lunii dimpreună.

Urletul fiarei a mutat din loc
Cremenea stîncii, brazdele și marea.
Dar Făt-Frumos avu și-acum noroc
Și se-mplini de-a-ntregul ei chemarea.

Și isprăvind, sfios se-ntoarce-n sat.
Se-ascunde chibzuind ce să mai facă.
O ciutură mai mare de-adăpat
Și-un staul mai ca lumea, pentru vacă.

ROMANȚĂ

Am învățat odată cuvintele-mpreună.
Eu le adun cu pana : și pana ta le-adună.
Am înșirat șireaguri și stihuri amîndoi.
Par ale lui purtate, iar ale mele noi.

Pe strune cîntă și el, pe strune cînt și eu.
Eu cînt, așa-ntr-o doară, ca pentru Dumnezeu.

El îmi pindește ghiersul cu scripea lui săracă.
Eu nu m-aud. El, silnic, muncește să mă-ntreacă.

Din coarde și din graiuri, din slove și mărgеле,
Au fost mai căutate la horă ale mele,
Și fetele, flăcăii le-au prins de la-neeput.
El a scrisnit, a-ngălbenit și a gemut.

Văpaia stelei albe mi-a tras prin noapte drum.
Lumina lui firăvă se-neacă grea, de fum.
Trecea încet și viața, și el s-a judecat
Îmbătrînit, și-n suflet smerit și-ngerunchiat.

Fățarnică, vicleană, puhăvă stîrpitură,
Neputincios stătuseși cu tălpile la gură,
Și unghiile-n carne gingia ți le-a ros,
Lipit de întunerie și zvîrcolit pe jos.

Încredințat că pana și omul au murit,
Caria ți rinjește și ride, în sfîrșit.
E cam tîrziu. Veninul și el se oțățește,
Și zgîrciurile dure te țin în zece clește.

Nădăjduiai, călăul din temnițele mute
Cumva, pe neștiute, ghicind să te ajute.

În ziua cînd crezuseși că ți-ai vărsat amarul
Nu poți să faci cu omul nici ce-a făcut măgarul.

DE ZIUA CĂRTURARULUI

Ești, cărturare, mîndru, destoinic și dibaci.
Cum te îmbraci de iute, așa te și dezbraci.
În cîteva costume ți-ai hotărît portretul
Și-mpaci cu eleganță pe domnul cu valetul.

Înalt, stufos și chipeș, s-ar zice, pe figură,
Că ai un pisc în suflet și oase de armură.
Călare pe o faimă severă, tu, frumos,
Urcai tîrîș, în zale, și scările dîndos.

Nimic nu tî-nîrzie, căci trebuie s-aduni
În coiful tău cu pene bani, repede și buni.
Zgîrcit la judecată, aleasă ca din sită,
Că gloria ești darnic, cînd lauda-i plătită.

Pitit subț jîțul moale, al fostului Șezut,
Putuși sluji de cîrpă stăpînului căzut,
Și-acum o schimbi cu steagul, vîrgat, cu dungi și stele:
Vei dovedi cu martori că l-ai purtat la piele.

PIZMA

Căci n-ai găsit primoașe s-aduci nici unui zeu
Vino și-mi bate zilnic ingenunchiat la ușe.
De ce te-ascunzi? Îți place s-adormi pe șoldul meu.
Hrănit cu raze moarte, otravă și cenușe.
Tu știi găsi la mine odihnă și uitare,

Cum nu ți-au dat trufia și brațul tău învins.
Ești slăbănog. Eu ție sortită-s într-adins,
Ca și tu câteodată să crezi a fi în stare.
Ți-am înțeles durerea, de mult, și, făr' să știi,
Te-am urmărit și, fără să vezi, ți-am săturat
Arșița de pe buze cu sfircul meu uscat,
Cu laptele meu muced, de zer și de leșii.
În sinul meu sămînța zvicnită nu-ncolțește,
Căci simțitoare ca o fîntînă și o harpă,
Nepipăite încă de ciutură și dește,
Sînt nesfîrșit de dulce și nesfîrșit de stearpă.
Știui ce te apasă, ghebosule-n toiag,
Și-ți fermecați cu șoapte izvoarele deșarte
Și-ți mîzgălii cu taine potecile, departe,
Pe care zarea cade zbîrcită ca un steag.
În zori, cînd ochii vineți vor da de soare iar,
Și noaptea, cînd perdeaua, ca plasa, va fi plină
De stele, lîngă coapsa ce-o vei simți vecină,
Lipește-te cu spaimă că sînt și că răsar.
Și pierde-te în mine ca un vîslaș în mare,
Și carnea mi-o brăzdează cu-adîncul tău înec,
Ca să ajungi mai iute la veșnica uitare
A suferinței tale și-a rodului ei sec.

CONSOLĂRI

S-au prins tovarăși buni cu rînduiala,
Hirdăul, fedeleșul și găleata,
Vroind să-nfrunte laolaltă nicovala,
Ciocanul, jarul, spada și săgeata.

La drept vorbind, nu-i nici o trebuință.
Noi vom sili uneltele să stea.
Auzi tu, ce nesocotință,
Să faci oțel în loc de tinichea.

Materialele de cinste, eu te-nvăț,
Să știi și tu, ca om, că la bătaie
Nu sînt acelea ce stau băț,
Dar celelalte, care se-ncovoiaie.

Și sculele nevoilor de-acum
Nu sînt acelea care-mpung și-nțeapă.
Capacitate trebui' și volum,
Ca să primească-n ele și să-ncapă.

Iată putințele ce ți se cer.
Împacă-te cu dreapta chibzuială.
Cugetul tău să fie cu coadă și mîner,
Și visul tău să fie ca o oală.

Nu-i bine, oare, să te simți
Cu fundul lîngă gură, scumpă troacă ?
La ce folos o za cu niște zimți
Și scînteierea lor de promoroacă ?

SARCINĂ SACRĂ

Sînt greu cum era grea Fecioara,
Din Duhul Sfînt, și-s chinuit și trist.
Mă doare gîndul, doare subsuoara.
Se zvîrcolește parcă-n mine Crist.

Și mă înțeapă parcă raza lui,
Și rana lui de lance m-a durut.
Mă doare fiecare cui,
Mă doare locul unde-a fost bătut.
Mă dor mormîntul, spinii, crucea — și mi-e sete
Și mie, ca și lui, de apă.
Unse mi-s buzele și arse de burete
Și de otrava care mă adapă.
Am și murit întocmai, taică,
Și toată suferința ta m-a strîns,
De-a pururea Fecioară, maică.
Și plîng, și nu știu cînd și tu ai plîns.
Dar, vezi, tu prunci pe-acela l-ai putut și naște.
Isusul meu nu-i cel adevărat,
Și eu nu-l pot nici duce, nici cunoaște.

AI VĂZUT ?

Ai văzut cum Dumnezeu ne păcălește,
De ne trec lucrurile printre dește ?
Ce șiret ! Ce calic ! Ce tertipar !
Pune un lucru tot într-alt tipar.

Face pachete, sticle-nfundate,
Cocoloșește, dă la strung și bate,
Răsuțește, face mingi de ceață.
Închide fără lipituri, coase fără ață.

Pe cele-n colțuri le pune rotunde,
Rotundele-n drepte le-ascunde.
Ia lumina din cui
Și-o mută tocmăi într-un gutui.

Cînd încoace, cînd încolo, ia
De ici, de colò, cîte ceva
Și măsluie sufletul și trupul,
De nu știi care-i albina și care e stupul.

De ce fac păianjenii dantele,
Lacul oglinzi, giuvaere și betèle ?
De ce face zarea depărtată priveliște ?
Cînd omul stă, el pune să se miște
În el și împrejur : totul, ape, stele,
Codrii, luna, norii, toate cele,
Învîrtite ca niște inele.

NEGUȚĂTORUL UMILIT

Abur de aur, spumă de lumină,
Culese dimineața din grădină
Cu plasa și năvodul de mătase,
Tiptil, prin buruieni și printre case,
Latrat de cîini și ocărit în zori,
De cucuvăile bătrîne, cu urdori.

Aș fi furat, dormind, și ceața-n sac
Și-o atîrnăm acasă de cerdac.
Pe cobiliță funii lungi de stele
Nu ar fi fost pe umerii mei grele,
Vată de-argint, beteală ca de gheață,
N-ar sta urît cu usturoiu-n piață.

S-ar fi ținut de mine fetele
Cu briul desfăcut pe de-ndeletele,
Și le-aș fi dat, ziua, nămiaza-mare,
Și noaptea, într-ascuns, pe-o sărutare.

Ce-ai, precupeț, în coșuri ? Mai nimic :
Tămâie arsă, fum de borangic.

CUPRINSUL

Pământul, țarina, bucatele,
Puse-n spinarea mea cu toatele,
Oameni și turme și vite,
Brazdele zguduite,
Potecile, miriștea,
Durerile, neliniștea,
Ploaia, negura, vîntul,
Hohotul, spaima, frămîntul.

Cum a intrat în mine țara toată ?
Cum a-ncăput o țară-ntr-o lopată ?
Pădurile într-un ghiveci de lut ?
O mare-ntreagă-ntr-un pahar băut ?

Atuncea, dimpreună cu ele-n stropul meu
De zmiț, a încăput și Dumnezeu.

DE CÎND MĂ ȘTII

De cînd mă știi, am luat asupra mea
Povara-ntodeauna, Doamne, cea mai grea,
Și tot urcînd în coastă, vream s-arăt
Că nu mă dau poverile-ndărăt.

O suferință între alte două
N-am socotit-o suferință nouă.
Haide și tu, așează-te-n spinare.
Mă simt voinic. Pe cine ce-l mai doare ?
Cine-i strein și singur, cine ?
Să urce-n circă, pe samar, la mine.

Hai, ticăloșii, blînzii, toți de-a valma,
Cîți ați întins obrazul, cîți l-ați bătut cu palma,
Însărcinare, poate, am de la Satan
Să vă ridic la cer prin uragan.
Sînt robul vostru, hotărît de sus,
Să fiu caricatura lui Isus.

De cîți în seamă mi v-a dat
Vreau să răspund pe față și curat.
Nu-l uit pe cel ce pîine dă și nici
Pe cel ce dă cătușe, pravilă și bici.
Sînteți ai mei, și răi și buni. Veniți.
Dator sînt să vă fac și fericiți.

Dar ostenit în drumul meu îngust,
Că sînt ales la milă cu dezgust,

Scîrbit de om, jignit de omenire,
Să-mi duc poverile la mîntuire,
Aş căuta zadarnic a-nţelege
De ce mi-ai pus porunci de-atare lege.

Eu, Doamne, le-am primit şi mă supun,
Stăpîne drag, gingaş ca un lăstun.
Vreau să te-ntreb : cînd m-ai ales, ai fost nebun ?

NICI SUFERINŢELE NU SÎNT LA FEL

Nici suferinţele nu sînt la fel.
Unul apasă, altul rabdă-n el.
Pe unu-l doare talpa, pe celălalt grunazul.
Pe cei mai tari trufia, pe cei mai slabi necazul.

Tu gemi că eşti puternic, ei geme că-i sărac.
Pe amîndoi jurat sînt să vă-mpac.
Un vinovat îndură, alt vinovat înfrînge.
Tu dai otravă, semenul dă sînge.

Nefericiţi şi crînceni amîndoi,
Care-i mai teafăr dintre voi ?
Cînd schimb pe cel mai mare, de sus, cu cel mai mic,
În cumpăna întoarsă nu s-a schimbat nimic.

CÎND EI SE BUCURĂ

Cînd ei se bucură și cîntă,
Eu, ce mă iau cu viața mea la trîntă ?
În loc să joc, să strig, să beau, stingher
Mă uit, mă-ntreb, posac într-un ungher
Și mi se pare că de-aș fi călcat
În hora lor, aș face un păcat.

I-aș deștepta pe cei uitați acasă,
Pe care mîna morții îi apasă,
Cîți în nădejde și în rugăciune
Nu au aflat alean și-nțelepciune.
Ori chinuiți în taină de trecut,
De ce-au făcut și n-au făcut.

Unul plîngînd, o lacrimă pribeagă
Pe rana ochilor se-ncheagă,
Pecete pe o negură de veci.
Ei gem și tu petreci ?
Nădejdea celor sprinteni a murit.
Umerii-s ruși și sufletu-i strivit.
Carul de aur cu împărați și zei
Trecu prin gloate peste ei.

Cimpoaie, cobze, flaute și naiuri,
Dați cîntecele voastre alte **graiuri**.
Mai bate hora și aleargă,
Cînd trec flăcări-ncremenite pe țargă ?

DE MULTE ORI

De multe ori ți-a fost rușine
Sculîndu-te cu soarele pe tine,
Că-n raza lui din așternut
O nouă zi a și-nceput.
Nu se sfîrșise încă-n amorțire
Ziua de ieri din amintire
Cu nedreptatea, groaza și dezgustul ei
Că alta vine fără să i-o cei
Destinului din negurile grele,
Pribeag între mocirlă, vînt și stele.

De cobilița dusă în spinare
Mi-atîrnă zilele în cîte o căldare
Și calc încet, să nu le vărs în mers.
De cîte ori le-am clătinat, am șters
Cu talpa și opinca, la fintînă,
O vărsătură neagră pe țărînă.

Duc singe-n ele vechi, ca un năuc.
Al cui e sîngele și cui îl duc ? —

CÎTE PUHOAIE !

Cîte puhoaie, cîtă omenire
Se rînduiesc de-acuma în vileag,
Să ceară bucurii și fericire
Scrise cu slove mari pe steag !

Aș vrea să mă-nfierbînt și eu cu ele,
Să-mi bată-n tîmple inima și mie,
Văzîndu-le trezite, mari și grele,
Ca de o mare, sfîntă datorie.

Dar iată, pana celor ce-au mînjit
Drapelele cu alte jurăminte,
E-o bidinea cu părul năclăit
De fostele vopseli de mai nainte.

Unde stătură bravii pînă azi,
Că nu la bucurie, ci la luptă
Era chemarea, frați și camarazi :
Viața le curse dulce, nentreruptă.

Ați vrea credință întru necredință
Și lauri fără să fi-nvins,
Venind la hramuri, după biruință,
Cu sîngele păstrat și neatins.

OMULE

O lăcomie crîncenă, ne bună.
Adună, omule, adună,
Căznește, fură, surpă și omoară.
Îți trebuiesc putere și comoară.

**Îți trebuiesc palate și vestimente
Să-ți zacă-n ele hoit și oseminte.
Morminte, omule, morminte.**

Avidă, mîna ta se strînge.
Storci aur și se scurge sînge.
Nădejde, sînge, har, ca un burete,
Le soarbe aurul cu sete,
Și-n beciul tău zidit înghiață
Neprihănită oamehilor viață,
Avîntul, bucuria, puse bine
De stîrvul tău, păstrate pentru tine.

Îmi e rușine, omule, îmi e rușine.

FLOARE DE MUCEGAI ¹

Întreaga noapte au cîntat din sute
De fluier, cimpoaie și viori
Și din uneltele necunoscute
Vîntul și ploaia pe învelitori.

Vulturii, corbii au venit cu toții
Și rid în coruri grave de metal,
Văzînd cum mor în noaptea lungă hoții
Subt lacătele mari de la spital.

¹ În ediția *Scrieri*, vol. 1, 1962 și în *Versuri*, vol. 1, 1966, poezia a fost inclusă în ciclul *Flori de mucegai*, cu titlul *O noapte*.

S-au înnodat ca viermii și limbricii
Pe coridoare, adunați la zbeg,
Toți slujii beznei, cocoșatii și piticii
Cu haitele pământului întreg.

Dar sentinela temniței pe viață
A-ncremenit pe pușca ei de gheață.

ȘI DUMNEATA ?

Și Dumneata, a cărui gură pute,
Ce fel de viermi și ce fel de ciuperci
Hrănești în vorbele stătute,
Cu ce mă îndulcești și mă încerci ?

Pe cînd te bucuri și mă lauzi, frate,
Mă uit în-sufletul tău, biet,
Bolnăv în bubele umflate
De un puroi ce coace-afund și neet.

Privirea, grea de-o veghe-nveninată.
Mocnește vînată, ca niște zer.
Nu știu ce zări ți-o turbură vreo dată
Și-o luminează strîmb ce soi de cer.

În bunătatea ta, spoită ca de Paște,
M-am poticnit de-o piatră de la fund
Și am căleat pe mațe vîr și bronze,
Care alunecă pitite și se ascund.

CE MAI NĂVALĂ !¹

Ce mai năvală, Doamne, peste mine,
Ce-nvălmășeală de maimuțe și jivine,
Cu graiul nădușit și-ntăritat !
De se mîngîie, pare că se bat
Pe demîncare și simbrie,
Și ocărăsc răstit cînd se îmbie.
Strîmbi și la gînd și la căutătură,
Nasul turtit le stă lipit de gură.

Și nările sleite pe măsele
Arată neamul rar, ca la cățele.
Peltică-n buze, limba lor trîndăvă
Frămîntă vorba grea, ca o potcoavă.
Gingia, rozătoare din părinți,
Rînjește și suride furiș, cu patru dinți.
Șașie mintea și-n deșert șireată,
Te linge și-mbălează totodată.

Mărite Doamne, un dușman
Mă-nfruntă-aproape-n fiecare an
Și n-am avut, din leat în leat,
Nici un cules netulburat,
Mînjind mereu cu săbiile scoase
Tărîmul de porumburi cu mătase.

¹ Publicată inițial în Revista Fundațiilor Regale, an. VIII nr. 10, octombrie 1941, cu titlul *Aci, la noi*, poezia a fost eliminată de cenzură din sumarul volumului apărut în anul 1947. A fost reeditată, cu unele modificări, în *Versuri*, vol. I, 1966.

Sintem, e drept, viteji din vrej în vrej,
Dar nentrerupt să fim viteji,
Findcă pofteste fiara la bucate,
Din toate uscăciunile neșemănate ?

1944
BIBLIOTECĂ
MUSEUL
MUSEUL

ȘTUPUL LOR

Ștupul lor de pe vîlcea
Stă păzit într-o broboadă
De trei plopi înalți, de nea.
Pe o blană de zăpadă.

Prisăcarul le-a uitat
Și-a căzut și peste ele
Iarna, grea ca un plocat,
Cu chenar de peruzele.

Înlăuntru însă-n ștup
Lucrătoarele sînt treze
Și făcînd un singur trup
Nu-ncetează să lucreze.

Că nici una n-a muncit
Pentru sine, ci-mpreună
Pentru ștupul împlinit
Cu felii de micre bună.

ISCOADA

De cum s-a ivit lumina,
A ieșit din stup albina,
Să mai vadă, izma-creață
A-nflorit de dimineată ?

Se-ngrijește gospodina
De-nflorește și sulfina,
Căci plutise vâl de ceață,
Astă-noapte, pe verdeată.

A găsit toată grădina
Înflorită, și verbina,
Și s-a-ntors, după povață,
Cu o probă de dulceată.

PAZA BUNĂ

S-a întors cercetătoarea
Să le spuie la surori
Că-i deschisă toată floarea
Și cîmpia, de cu zori.

Și-au plecat aproape toate
La cules, cu mii și mii,
Lăsînd vorbă la nepoate
Să-ngrijească de copii.

Căci muscoii și bondarii
Și-alte neamuri de pădure,
Pe șoptite, ca tâlharii,
Umblau mierea să le-o fure.

Însă paza-n stupi e bună,
Că târziu, după apus,
Còlo jos, subț stupi, la lună,
Ei zăceau cu burta-n sus.

FETICA

Ce duh ai și ce putere
Să-mpletești ceară cu miere,
De la floarea din grădină,
Ostenită de albină ?
Tu aduni de pe meleaguri,
Pentru stupi și pentru faguri,
Pulberi, rouă, stropi și leacuri,
Poate că de mii de veacuri.
Ca din lînă, ca din ace,
Țeși rețeaua de ghioace,
De celule-n care pui
Mierea dulce și un pui.
Scule, numere, cîntare
Au pus la măsurătoare
Că-ncăperea cea mai mare
În găoacea cea mai mică
E ghiocul tău, fetică.
Ești, pe lumea de subț cer,
Cel mai mare inginer.

Pe-ntuneric, făr' să știi,
Ai făcut bijuterii
Și minuni în toată clipa
Cu musteața și aripa.
Și, cum știi, muncind, să taci,
Nu te lauzi cu ce faci.

ZDREANȚĂ

L-ați văzut cumva pe Zdreanță,
Cel cu ochii de faianță ?
E un ciine zdrențuros
De flocoș, dar e frumos.
Parcă-i strâns din petice,
Ca să-l tot împiedice,
Ferfenițele-i atîrnă
Și pe ochi, pe nara cîrnă,
Și se-ncurcă și descursă,
Parcă-i scos din cîlți pe furcă.
Are însă o ureche
De pungaș, fără păreche.
Dă tîrcoale la coteț,
Ciufulit și-așa lăieț,
Așteptînd un ceas și două
O găină să se ouă,
Care cîntă cotcodace,
Proaspăt oul cînd și-l face.
De cînd e-n gospodărie
Multe a-nvățat și știe,
Și, pe brînci, tîriș, grăpiș,
Se strecoară pe furiș.
Pune laba, ia cu botul
Și-nghite oul cu totul.

— «Unde-î oul ?» a-ntrebat
Gospodina. — «L-a mîncat !»
— «Stăi nițel, că te dezvăț.
Fără mătură și băț.
Te învață mama minte.»
Și i-a dat un ou fierbinte.
Dar de cum l-a îmbucat,
Zdreanță l-a și lepădat
Și-a-njurat cu un lătrat.

Cînd se uită la găină,
Cu culcușul lui, vecină,
Zice Zdreanță-n gîndul lui :
«S-a făcut a dracului !»

PĂRECHI

Totdeauna cîte două,
Pe subt streășină, de plouă,
Și pe țigla, pe țugui,
Sus, în dreptul soarelui,

Vrăbiile din cuibar
Au ieșit la călîndar.
Ghiersul spune ce se-aude,
Vrăbiilor maici și rude,

Ce se mai găsește-n piață,
În grădină, prin verdețură,
Gize noi cu păr și goale,
Și-alte-asemeni trufandale.

Capul, cît alunele
Se pleacă la unele
Și gîndește chibzuit
Cîte vești n-au mai venit.

Și, la rînd, din loc în loc,
Au rămas cioc lîngă cioc

INIMA DE CÎINE

La cotețul lui Dulău,
Paznic bun și cîine rău,
Vrăbiile se adună
Să prînzească împreună.

Zgribulite-n pod și-n pom,
Au văzut ducînd, pe om,
Troaca mare cu păsă,
Și Dulău a și lătrat.

Uriașul negru știe
Că a pus tovarășie
Și cu vrăbioii hoți
Mămăliga pentru toți.

Și, gingaș cum nu se poate,
Le-a lăsat-o jumătate.

MEIUL

Cînd venea vreo vijelie,
Le-am dat mei pe farfurie,
Ca să nu se risipească
Hrana-n viscol, păsărească.

Vrăbiile, mai şirete,
Făceau semne către fete :
Să nu fie vreo capcană.

Vrăbioiul de-astă-toamnă,
Priceput, ca mai bătrîn,
Rise-n el, cu ciocu-n sîn,
Şi din pleoape, ca de gumă,
Şi din ochi clipi a glumă.

«Las' că ştiu eu, — vru să spuie, —
Şi ce este şi ce nu e.
Omul ăsta, din fereastră,
Este bun, că-i mama noastră.»

MÎȚA

Cînd se scoală iese-n tindă.
De-abia-ncepe să se-ntindă,
Şi-obosită de căscat
Se întoarce iar în pat.

Ca să doarmă și mai bine,
Laba căpătii și-o ține,
Și din vis, cum s-a adus,
Că s-a pus cu burta-n sus.

Dar scurteica-i, ca de vată,
Cu opt nasturi e-ncheiată :
Și dormind și dolofani
Sug din ea cinci cotoșmani.

Creștetul, bălțat pieziș,
Pare strîns ca-ntr-un bariș
Înnodat cu două funte :
La urechile din frunte.

Ea visează poate, parcă,
O plimbare într-o barcă,
Pe un luciul argintiu,
Poate chiar în Cișmigiu.

Că-i dă coada-n ritm tîrcoale,
Ca-ntr-un lac de apă moale,
Coadă ei de păr de pîslă,
Bătînd perna ca o vîslă.

GÎRI-GÎRI

Între oi și-ntre măgari,
Laolaltă cu catîrii,
Calcă-n pas, cu pașii rari,
Gîsca-n vîrstă, Gîri-Gîri.

Chiar berbecii o cinstesc
Pentru tact și cumpătare,
Și cu felu-i bătrînesc
Îi dau rang de inspectoare.

Are cinsprezece ani,
Și în gloata curții deasă
Trece mîndră prin gîscani,
Ca prin bilci o preoteasă.

O saluți, o chemi, și vine.
Din ce-i spui și ce-i vorbești,
Ea se uită lung la tine
Dintr-o parte și picziș.

N-a avut noroc să-nvețe
Școala cel puțin primară,
Că acum, la bătrînețe,
Ajungea și profesoară.

BABA-N SAT

Baba-n sat face minuni,
Că descintă cu cărbuni,
Doi cărbuni și trei minciuni.
De-orîșice păs, de-orîșice doare,
De măsele, de lingoare,
E atotvindecătoare.

Toate poate, și le știe,
Dînd cu bobii-n farfurie.
Cu o vrajă bombănită,
Cînd însoară, cînd mărită,
Și dezleagă, și desparte,
De aproape, de departe.
Numai pentru om sărac
N-are timp și n-are leac.
De la el n-ai ce să iei
Nici pentru cocoșa ci.

CUVINT ÎNAINTE

În anii nouă sute șapte,
Ca din senin, în marte, într-o noapte,
S-a ridicat spre cer, din Hodivoaia,
Și din Flămânzi, și Stănilești, văpaia.

Și s-au aprins, de-a latul țării, mii
De lumînări și de făclii,
Ca la un Paște și o Înviere,
Făcle, și vipii, și-opaițe stinghere.

Cum e-n biserică, la noi,
Un mugure de foc, ca un altoi,
Pe vârful unui fir de lumînare,
În sfeșnic la icoane și-n altare,

Așa, din sat în sat, se-ntinse
Văpaia grînelor aprinse,
Că flacăra-ncepea să joace
De-a rîndul pe pătule și conace.

Era să fie sărbătoare,
Sau slujbă de înmormintare ?
Urlau și cîinii-n haite la năvală.

Ajută, Doamne, țara-i în răscoală.

PE RĂZĂTOARE

S-a tot întins din luncă-n sat
Și-a mai lătit fișia cu-o brazdă, la arat.
Moșia îi ajunge pînă la noi în casă.
Aproape n-are omul pe unde să mai iasă,
Și se făcu moșia de două ori mai mare,
Din suta de pogoane o sută de hectare.
Nu ne mai țin de-ogradă nici cloștile cu pui,
Și ele pasc cu mieii azi pe moșia lui,
A hoțului bătrîn.
Ia oile, le-nchide, făcîndu-se stăpîn.
Pentru cîrlani și vite plătim atîta gloabă,
C-am cumpăra cu banii moșia, mai degrabă.
Moșneni, din vechi, pe țărini, pădure și imaș,
Ajunserăm și-n casa străbună chiriași.
Ne-am plins la stăpînire,-n deșert, că cel mai tare
E cel umflat mai bine de pungi în buzunare.

Nu căuta dreptatea domnească, frățioare.
Ia pe ciocoi ca hreanul și dă-l pe răzătoare.

LIPSESC MORMINTE

E zarvă-n tribunalul militar.
Ședința lungă ține de la șase.
Se-noumetase-o beaită de căprar
Să calce ordinul ce i se dase.

Doi cîte doi, sătenii răzvrățiți
Aveau să fie duși între soldați,
Dintr-o comună de săraci lipiți,
Și puși să-și sape groapa și-mpușcați.

Căprarul se lăsase dus de gînd.
Cînd gropile săpate erau gata
Trăgea cartușele în vînt,
Făcîndu-i pe țărani scăpata.

La cercetarea noilor morminte,
În lutul jûguiat și moale,
A fost găsit, în loc de oseminte,
Un șir de mușuroaie goale.

Ce cîrțițe-ar fi scos pămînt atît ?
E mină-aci de niscai om parșiv.
L-au dibuit și-au scos un amărît.
Legați-l pe căprarul Paraschiv !

Căpraru-i vinovat de două ori.
Întîi, nesocotise un grad de colonel
Și-a tîlmăcit un ordin de superiori
Cum cutezase să-l priceapă el.

Dar mai cumplita lui vinovăție,
Ticăloșit de crima îndoielii,
E c-a simțit în sînge o frăție
Și-o solidaritate cu rebelii.

Stăpînii judecății, fără jind,
Dau pildă și osînda ce faptei se cuvine,
Că țara ne rămîne, socotind,
Cu cînzeci de morminte mai puține.

• DUDUIA

E-o domnișoară-naltă, subțire și trecută,
Și nu e nici femeie de tot și nici bărbat.
Cu noaptea-n cap se duce la plug și semănat,
La seceră, la coasă, călare și ciufută.

Au vrut să o mărite. Duduia nu se lasă,
Și ofițerii sprinteni, și grangurii pețiți,
Cerînd-o de nevastă, plecau dezamăgiți
Că nu-i nici unul vrednic de mîna ei osoasă.

Era rostirea vie, în carne, simț și minte,
A unei noi ființe, de-al treilea tipar.
În loc de fraga gurii-i crestat un buzunar,
Și-n loc de trup se-ngustă un sac de oseminte.

Femeie nefemeie, la bine și la rău,
Turtită ca o tavă și-un sul de rogojină.
Sătulă de-ntuneric, scribită-i de lumină,
Făptură nemplinită și fată fătălau.

Citind, închisă-n casă, cărți groase, pe alese,
Văzu deșteptăciunea, ajunsă de prisos,
Că nu dă mîngîiere și nu-i e de folos,
Și-a-mbătrînit pe slove și pagini neînțelese.

De ani de zile-ncoace, mînia se răzbună.
Și-a împletit gîrbaciul și l-a-nnodat cu plumb
Și alungînd țaranii prin grîu și prin porumb
Harapnicul se-abate pe spete și răsună.

Spinările zdrelite și deștele zdrobite
De cnutul domnișoarei cu cizme și nădragi,
Că a sluțit călare o sută de iobagi
Și sumedenii prinse-n zăvoiul ei, de vite.

Duduie, carabina îți spînzură de șea
Și te-nsoțește-n raita din zori căteaua cîrnă.
Ea mușcă, ascuțită, atacă și se-atîrnă.
Duduie, răfuiala a și-nceput. Păzea !

DOINĂ PE FLUIER

Un avînt nestăpînit
I-a-nviat și-ndrăgostit
Juni mai noi și cotoroanțe,
Cu principii și nuanțe,
Se sărută, brațe-n brațe,
De ceva să se agațe.
Suspinau că pierе țara,
Venea vrajba cu ocară.
Boieria-n răzvrătire
Suferea că de-o jîgnire.

După-atîți amari de ani
O scui-pau niște golani,
Supărată că îndură
Palmele peste figură.
Cînd era mai gras norocul,
Se-mplinise și sorocul.

Țara le era moșia,
Cugetul, ticăloșia,
Cuviința, alelei !
Huzurești și faci ce vrei.
Legea, eu, cum vreau o fac :
Birul, biciul, bunul-plac.
Altă lege-n țară nu-i :
Fiștecare legea lui.
Ai de unde și s-alegi :
Cîți ciocoi atîtea legi.
Ei, țăranii,-o luau de-a buna !
Vor o lege, numai una,
Și o lege-a tuturor,
Scrisă și cu mîna lor.

Cînd și cînd, un zvon, așa,
Și mai mult înfricoșa.
Zece sate răzeșești
S-au pornit spre București.
De la munte, trei județe
Pleacă, minte să ne-nvețe.
La bariera din Vitan,
Robii de pe Bărăgan
Au sosit cu furci și coase.
La Chitila sînt vreo șase
Mii de oameni cu topoare.
Altele, la Cotroceni,

Gloată mare de olteni,
Fierb ceaunul pe coceni.
Au venit, să se strămute-n
Care, ca la șapte sute,
Cu căței,
Și cu purcei,
Cu căldări, cu pirostriei,
Cu copăi și cu copii.
În palatul ăsta, măi,
Sînt o mie de odăi,
De încap, bătu-i-ar sfinții,
Oltul și cu Mehedinții,
Și mai sînt cămări și căși
Cu izmene și cămăși,
Să îmbraci, de-a lung și latul,
Muieretu-n tot Banatul.

Vine toată omenirea
Să dea ochi cu stăpînirea.
Capitala răsfățată
E de-aznoapte-mpresurată,
Spune zvonul, și-un fior
Trece-n pielea tuturor
Deputaților din Sfat.
La un ceas întîrziat,
Cotropit de-atîtea slugi,
N-ai nici cînd, nici cum să fugi.

Un boier, vechi cărturar,
La un ochi c-un ochelar,
A cerut să intre-n țară
O armată din afară,
Orișicare, nu îi pasă,
Cu stăpînii înțeleasă,

Ca să fie cheazășle
De huzur și de moșie.
Patrioți de vorbe mari,
Cărturari, necărturari,
Unii daci, alții romani,
Sînt cu noi pînă la bani.
Încercarea dacă vine,
Ori cer oștilor străine
Să le fie-ntr-ajutor,
Împotriva țării lor,
Care geme, care plînge,
Îneacă-n fum și sînge ;
Ori, ca de atîtea dăți,
Se pitesc prin străinătăți.
S-ar visa fugarii toți,
Toți stăpîni și patrioți.
Vinovații și vrăjmașii
Fac tot ei pe păgubașii.
Măscărici și negustori
Ni se fac judecători
Și simt mare trebuință
Să dea și cite-o sentință.
Plugu-l pedepsesc că ară ;
Turmele; că sînt în țară,
Cad sub greaua lor osîndă,
Că nu pot să le mai vîndă
Și să le mai joace-n cărți
Cu fugari dintr-alte părți.
Pe țărani, că-și vād de muncă,
De-i alungă și-i aruncă,
Și se leapădă de ei
Viui, morții lor și-ai mei
Cu moșnenii și străbunii.
Rîndunelele, lăstunii
Nu-și mai puseră cuibare
La conace și-n pridvoare.

Vrăbiile s-au mutat
Din căminul necurat.
Stolurile lungi de ciori
Îi așteaptă pe feciori,
Pe ispravnici și pe frați,
Să-i dămice spînzurați,
Să frămînte vitele
Hoituri cu copitele.
Facă-s-ar, cînd îi alungă,
Bivolita să-i ajungă.
Nu-i la curtea boierească
Nimeni să te mai cunoască.
Și-i părăse la răscoale
Și căteaua dumitale,
Toată firea și simțirea
Îs de-acum cu răzvrătirea.

DOINĂ PE NAI

Fumu-i gros și-abia te văd
La conace e prăpăd.
Ce bleștem și nenoroc !
Magaziile-au luat foc.
Griul arde, și porumbul,
Într-o ceață grea ca plumbul,
Și văpăile aleargă
Uriase, să o spargă.
Tocmai cînd se-arată-n țară
Aurul de pe secară,
De pe orzuri și livezi.
Vezi și nu-ți vine să crezi
Că se duce orșicum
Toată munca noastră-n scrum

Dar și fără foc și pară,
Ea pleca din vetre-afară,
Dusă-n zări pe marea-albastră
Și nu mai era a noastră.
Îi era drumul deschis
Boierimii la Paris,
• Unde începea odată
Viața ei adevărată,
Stropii noștri de sudoare
Se făceau mângăritare
În șiraguri săltărețe
Pentru circ și călărețe.
În cerceii de rubine
Era sînge de la mine,
Lacrima din ochii tăi,
Carnea ta cu vînătăi,
Candela de agonie
Și tăcerea din sicrie.

Domnișorii se adună
Să se sfătuie-mpreună,
În cincizeci de ani de sfat
S-au scuipat și înjurat,
La coșciugul mortului,
• Ca la ușa cortului,
Mari ciocoi și mici ciocoi,
Ciocli vechi și ciocli noi,
Corbi în stoluri, cițeșcite
Ca pe hoituri, tăbărite,
Dumicînd același les
La mîncare înțeleși.
Numai că o-nvățătură
Le începe de la gură,
Pe cînd alta, cu alt cîntec,
Îi îmbucă de la pîntec.

Și dihonă lor ține
De o viață și mai bine.
Și cu toții, în sfârșit,
Se îndoapă liniștit.
Gîlcevindu-se frumos,
Ciocul le-a ajuns la os.
Acum, vezi, Măria-Ta,
Dacă domnii-or mai scăpa,
Două reguli nu încap.
Toți vom tăbări pe cap.
Tărtăcușa asta-ncurcă
Și dă domnilor de furcă.
Ce-i un cap ? Nimica toată.
Brațe trebuiesc și gloată.
Omul este de folos
Numai de la gît în jos ;
La arat, la secerat
E mai bun de cap scurtat.
Între umeri de năpîrci,
E de-ajuns un bumb de zgîrci.

Te trezești și te mai miri
Cu panduri și Vladimiri
Și cu lumea de strînsură,
Care-ți bagă pumnul-n gură
Și te scoț și din moșie,
Să le faci cărașie.
Vodă, Doamne, ia aminte :
Asta vine de la minte,
Arz-o focul de prostie.
Răzvrătire, haiducie,
Ură pe proprietar,
Astea vin de la tipar.
A fost bun cîndva tiparul
Cînd scotea *Aghiazmatarul*

Și molitvele, la schit,
Dar pe urmă s-a lătit.
De la slovă, de la buchi,
S-a întins ouînd păduchi.
Blêsteme Mitropolia
Gîndul, scrisul și hîrtia.
Lîtera de fier, cerneala,
Teascul, cartea și momeala
Strecurată prin cuvinte,
Drept simțiri și-nvățămintе.
Nu e de răbdat zăbavă,
Cugetarea e otravă.

Deocamdată, prinși de spaimă,
Cușerii nu se mai defaimă.
Și cumnații au uitat
Cît de mult s-au înjurat
La Cămară și Senat
Albii ¹, cum își zic, și roșii ²,
Nu mai fac azi pe cocoșii.
Spileuiții de coconi,
Din fuduli ajung claponi.
Cucurigu ! sus, pe claie ;
Jos, în ploaie, cucuvaie.
Ieri deștepți, și astăzi proști,
Cînd îi vezi nu-i mai cunoști,
Milogîndu-se-ntre ei
Pentru cîte un crîmpei.
Tândări, zdrențe de idei.
Cum veni năpasta
Asta
Și ce este de făcut
Să rămîie ca-n trecut ?

Mîntea, atîta de bogată
 Și-ndrăzneată altădată
 La arenzi și la venit,
 Într-un ceas a sărăcit.
 Într-un ceas vijelios,
 Timpul s-a întors pe dos
 • Și se stinse deodată,
 Ca o lampă răsturnată.
 Toate fețele mărețe,
 Tînerete, bătrînețe,
 S-au schimbat într-o secundă
 Unde să se mai ascundă?
 Și chiriciții și înalții
 Seamănă unii cu alții,
 Ca pisicile fătate,
 Numai că-ntr-alt fel pătate.
 Din zorzoane și din mască
 S-au ales doar cîlți și iască.
 Ce viteaz era pe cal
 Falnicul domn general,
 Cînd, trecînd frumos pe stradă,
 În ținută de paradă,
 S-arăta la Zece-Mai!
 S-a ales un putregai.
 Ca și el, legiuitorii
 Sînt în zilele viitorii,
 Strinși în rînd
 Și tremurînd.
 Fără vajnicul lor ifos,
 Pare că-s bolnavi de tifos.
 Parcă fața le-a rămas
 Retezată de la nas.
 Cum începe balamucul
 Le și zboară-n vînt surtucul
 Și rămîn în pielea goală.
 Nu e șagă, e răscoală,

Dar mîndriile trufașe-s
În izmene și-n cămașe.
Insul cel adevărat
E un strîmb, un cocoșat.
Desfășat de blăni și șube,
Dedesubt e numai bube.
Cîte decorații are
De la gît la cingătoare,
De la ceafă pe spinare,
Zace copt, subț fiecare
Licărire, un puroi
Și nu poate da-napoi,
Din buboalele stătute,
Scos din el, ciocul pute.

DOINĂ DIN FRUNZĂ

La Mitropolie-n față
Parcă-i slujbă, parcă-i piață.
Droaia de cu dimineată,
Ca la urs, ca la piață,
Ca la tîrg și iarmaroc,
S-a-mbulzit, și nu e loc
Să arunci de sus un ac.
Tîrgoveții totuși tac,
Și-ntr-atîta omenet
Scapă șoaptele încet,
Numai șoapte,
Pare-ar fi un miez de noapte,
Pe muțește, ca de frică,
Spaima mută că se strică.
E o mare
Adunare.

Deputați și senatori
S-au trezit la cîntători.
Carnea tremură pe ei,
Ca frecată cu ardei.
Ochii nu și-i mai închid.
De opt nopți n-au mai dormit.
N-ațipesc nițel măcar,
Că se-neacă și trăsar.
Cîte un fior de gheață
Le furnică pielea creață,
Întrebîndu-se-alandala
Cum s-o fi ivit răscoala
Și de ce și pentru ce.
Dar mai bine-i a tăce
Și-ai ingenunchië pe brînci,
Că păcatele-s adinci.

FLĂMÎNZENII

E zarvă, zbucium, grijă în guvern,
Că zilele răscoalei nu se-aștern
Ca foile-ntocmite pe muchi, de călindar,
La fel deopotrivă, pe colțuri și-n chenar.
Una-i mai scurtă, alta e mai lungă,
Și marginile nu pot, în teanc, să se ajungă.
Una-i curată, albă, lină, goală,
Parcă n-ar fi armată și răscoală,
Și nu se poate ține o bună socoteală,
Ar vrea, cînd le-mpreună, guvernul, și le strînge,
Să fie zilnic roșii, cu sărbători de sînge.

Guvernului îi place un tot și simetria,
Dar nu-și mai face bine poporul datoria,
Că nu-și pirăște frații și nu dă la lumină
Ce se ascunde-n gândul lipsit de disciplină.
De pildă, trenul, care, cu sute de țărani
În lanțuri, se oprișe în stația Pașcani.
Vagoanele de vite îi aduceau la Iași,
Să ia osînda ocnei, de hoți și de vrăjmași.
Frinarii, și hamalii, și muncitorii-n gară,
Trufași, să-nfățișeze ceva, și ei, în țară,
Cu de la sine voie, aiurea și obraznici,
Au slobozit țărani și-au dezarmat pe paznici.

Răscoala izbucnise deodată în Moldova,
La Giurgiu, la Caracal și Craiova,
Pornind din suferința celor smeriți și blînzi.
Tu ține minte satul flămînd, numit Flămînzii.

PĂTRU AL CATRINCII

— «Aprod ! Să intre Pătru al Catrinii !»
Veniseră streinii
Să-l vadă pe tilhar, și să-l audă,
Cite un fin, cumătru, nepot sau altă rudă.
Gătît cu giuvaere, brățări de lanțuri grele,
Îi dase stăpînire, la glezne, și ghiulele,
Și strălucea în fiare, ca un mitropolit,
Ros în călcîi de scoabe cu nituri și strivit.
Cînd se mișca din lanțuri și se-ndrepta să vază,
O sută de cădelniți păreau că tămîiază.

Patru draconi falnici, înalți și lați în spete,
Drept sfeșnice de mină, cu puști și balonete,
Păzeau arhiereul de temniță, de-aproape.
Să nu cumva să zboare și să scape.
Era, cum zic, un munte de om, și-n tre vecini,
Ca un vultur de piscuri, tirît printre găini.
Intrînd judecătorii, cu cel chemat în față,
Se stînghereau să-i rabde privirile de gheață,
Și se făcuse-n sală
Tăcere și de suflet, ca-ntr-o clădire goală.
Cînd glasul lui răspunse-ngîinînd cuvîntul «jur!»
Un frig și-o-nfiorare se-ntinseră-mprejur,
Că vorba lui și vocea loveau ca un cuțit.

De care lucru-anume era-nvinovățit?
Căci el da citire isprăvii, cum a fost,
Era la han cu lume, era și zi de post,
Și fuse scos pe moarte, de subt genunchii lui,
Ciocoiul Nastasachi, moșier din Covurului,
Care bătea plugarii cu furca și lopata.
Tilharul i-o zdrobise, spărgîndu-i beregata.
Trîntindu-l, tăvălindu-l, i-a prins-o-n două dește,
Ca-n gura unui clește,
Și-a strîns. Înghițitoarea i-a troznit.
— «Te-aștept de ani de zile, i-a spus. Bine-ai venit.
Avem o răfuială împreună.»
Sătenii, de pe lăviți, se scoală, și s-adună.
Nădădea rostogolul.
Voinic și el, ciocoiul își căuta pistolul.
De-ar fi simțit că satul se strînge pentru el,
Să isprăvească Pătru cu dînsul într-un fel.
N-ar fi venit hangiul să-i dea o datorie,
Trei ciștiuri de chirie,
Și nu-și mînjea carîta,
Pe ploaie, pentru-atîta.

Doar avusese semne. Îl cam mîncase nasul.
 Ești frămîntat, se pare, cînd e să-ți vie ceasul,
 Te-mpinge Necuratul să-ți ieși din bobi și fire :
 Te duci și pe furtună cu moartea la-nîlnire.
 — «Mărturisești ?» întreabă procurorul.
 — «Nici nu încape vorbă, mărturisesc omorul.»
 În știe tot poporul.
 — «Puseși gînd să-l jefui...» — «Ferească Dumnezeu !
 Dreptatea nu-i hoție. Nu spure numele meu.»
 — «Atunci ?» — «Eu fac dreptate cinsită, pe tăcute.
 Stați să vă spui și alte dreptăți, de noi făcute,
 Le știți și dumneavoastră, dar n-ați aflat făptășul.
 De pildă, începuse să arendașul
 Izlazul pentru vite, din Lungeni.
 Unde să pască oaia și vaca la săteni ?
 Nu ați găsit atunci ciocoiul spînzurat ?
 Se legăna-n frînghie, la marginea de sat.
 Îl spînzurase Pătru al Catrincii.
 Întîi, îl amorțisem cu tălpile opincii,
 Și-l agățai pe urmă, de cumpăna fîntinii.
 Să-l vadă și cireada flămîndă și bătrînii.
 O altă treabă bună a fost cînd, la arat,
 Am isprăvit ciocoiul din Ulmi și îngropat.
 Ați dat de el cu plugul... Dar Fane Găetan ?
 A necinstit opt fete curate, într-un an.
 Și-au luat și el răsplata și cin' l-a ajutat.
 O fi, la dumneavoastră, și ăsta un păcat ?
 Ciocoiul, strîmb din șale, era și cocoșat.
 Trei platnici, va să zică. Pe-al patrulea, legat
 Cu-o rotă de picioare, l-am dus și înecat.
 Mănîncă și-astăzi crapii din el, pe fund, în iaz,
 Și crapii îi mănîncă boierii : nu-i necaz.
 Adăogați pieriții din cîteva județe,
 Că n-au știut de bîta și bici să se dezvețe.
 S-au întîlnit cu mine
 Și nu le-a fost a bine.»

— «De ce acestea toate, dacă n-ai vrut să furi ?
 Ai stat ascuns de oameni, prin râpi și prin păduri.
 Ești urmărit de pòteri de patru ani întregi
 Și-ai izbutit cu una să și te înțelegi,
 Și te-au urmat soldații și-ai întocmit o bandă.
 E-adevărat, ori nu e ?» — «Răspunde tu, Smarandă,
 Smaranda mi-e nevastă și cea mai bine știe.»
 — «E-adevărat, au luat-o cu toți-n haiducie.
 Se împlinește anul.
 Bărbatu-meu le fuse căpitanul.
 Băieții împreună,
 Făcură treabă bună
 Și nu ne-au dat o dată de minciună.»
 — «Vezi, asta se numește pe nume tilhărie.»
 — «Să mă iertați, cucoane, se poate, pe hîrtie.»
 — «Tot nu-nțelege Curtea, și cine nu v-ar plînge
 Că v-ați ales din drumuri pe cel pătat cu sînge ?
 Te lepezi că e jaful la mijloc. De nu-i, ce-i ?
 Degeaba nu-ți pui pielea în joc. Tu furi să bei !
 Nu-ți mai găseai, ca lumea cuminte, -alt soi de rost ?
 Bag seama din răspunsuri că n-ai fi om prea prost...»
 — «Ați isprăvit muștrarea, boierilor ? că vreau
 Cînd oploșiți dezmațul, să vă vorbesc pe șleau.
 Ferindu-vă de dreptul s-aveți întiietate,
 Vi-l iau din mîini țărani, să facă ei dreptate.
 Ați ocrotit toți viermii-ncuibăți în rădăcină,
 Dînd vina pe tulpină.
 De-i spicul cu mălură și-s golurile dese,
 Din pîtregai și boală, ce pui aceea iese.
 Țăran îs, din țărînă, și țara e-n lingoare
 Și văd că-ntr-altă parte decît bolîți vă doare:
 În cap e nebunia, ce-o cauți la picioare ?
 Am adunat trudiții pămîntului. Le-am spus
 Să-și dezlipească ochii și să se uite-n sus.

Că viermii, mărunțeii, rod în adânc, e-așa,
Dar slugăresc la viermii mai mari, Măria-Ta.
Ei, oapnenii, de frică
Să-și lăpede năravul de slugi... să nu se zică...
Să nu se bănuiască... molii, să nu răspundă...
Din ce în ce-n mocirlă se afundă.
Sînt Pătru al Catrinii, va să zică.
Și nu sînt nici slugarnic și nu mi-e nici o frică.
Noi singuri, cu nevasta,
Ne-am învoit să punem sfîrșit la treaba asta.
Nevasta mi-e frumoasă, putea să mă goncască,
Da-i place inimoasei dreptatea haiducească.
Așa e, măi femeie? Ia spune la boieri
Cîte dreptăți făcurăm azi, ieri, alaltăieri,
Anul de azi, anul trecut și-n ceilalți ani.
Ce-am căutat, nevestă, dreptate noi, sau bani?..
— «Îmi prea iubesc bărbatul, dar dacă l-am iubit
Nu-i numai că e chipeș, dar că-i bărbat cinstit.
Eu spuî numai atîta (vedeți-l numai citui !):
El ia ciocoiu-n brațe, eu îl ajut și-l gîtui.»

SATUL EI ?

Băbuța-și cată la răs_pîntii satul,
Băieții, casa, fetele, bărbatul.
Movila asta mare să fie satul ei,
Grămezi de bîrne arse și de pămînt, sau ce-i ?

De la biserică la școală
E numai cîmp de țară goală,
Cenușe, scrum și zgură,
Și cîte-o urmă, ca de bătătură.

Mai scoate cîte-o rămăşită,
Fum prăbuşit de stuh şi şită.
Pribeagul suflet şchioapătă-n femeie
Ca-n candelă, pe stinse, o scînteie,
Şi cumpăna, la puţul lui Zamfir,
Se-nalţă ca-ntr-un cimitir.

Cîte o grindă, prinsă-n căprior,
Se-ncrucîşează neagră, dintr-un fost pridvor.
S-a îngrijit, în post, ocîrmuirea
Să semuie, de Paşte, răstignirea.

EPILOG

Au cîştigat ciocoi războiul lor cu ţara
Şi s-au ales plugarii cu morţii şi ocara.
Sus inimile sterpe ! Trăiască putregaiul !
Sărbătoresc se-ntinde în Bucureşti alaiul,
Şi ne-ngropaţi, pe drumuri, ucişii zac dovadă
Că cine mai cîrteşte, ca şi ei va să cadă.
Trăiască şi guvernul şi brava lui armată,
Că-mpuşcă la comandă pe mamă şi pe tată.
Între flăcăii noştri şi noi, acei cu vina,
Gîndeşte, hotărăşte şi-nvinge disciplina.
Trăiască Suveranul şi mai cu seamă el,
Că ne-a făcut oştire şi ofiţeri model,
Să apere bănetul şi setea de la fire
De-a-l înmulţi nainte prin jaf şi gîtuire.
Izbînda-i totuşi tristă, deşi e cîştigată.
Boierii cad pe gînduri, la masă, dintr-o dată.
Le scapă furculiţa din mînă, şi-ntr-o doară
Privirea cată goală-n ninsoarea de afară.

Nu-i chiar o bucurie și-atîta de ușor
Să vezi că-ți vine moartea, de drept, într-ajutor.
De-acu schimbat e totul. În curți și-n pragul porții,
Printre viței și-n grajduri, te întâlnești cu morții,
Cu umbra lor de sînge. Se uită, stă și pierе.
Parcă-i în cîrji bătrînul Stoian și parcă cere:
Nici unul nu mai are nici brațe, nici putere.
— «Mi-aduc aminte, seara, din frunză cum cînta...
Era deștept, Dumitru...»
— «E-ntîns în șanț, papă...»

E o tăcere moartă, care-a-nghețat și zace
Pe sate, pe cătune, pe oameni, pe conace.
E frig în suflet. Gîndul se înfiripă-alene
Și șchioapătă ca șoimul gol, dezbrăcat de pene;
Cu aripa de piele, prin glod, ca o găină.
S-a mohorit a noapte și ziua, pe lumină.
Un lucru umblă, negru și nou, din casă-n casă.
Din negurile astea tot moarte-o să mai iasă:
Morții-au tăcut în sate, dar tot le-a mai rămas
Din ochi o pîlpîire și-o șoaptă, ca un glas.

Băteți din palme-n teatre și-n săli de adunare
Că vă aduce-oștirea o nouă ușurare.
Ați cucerit-o țara, după amar și chin,
Cu sabia și tunul, ca un pămînt strein.
Că de streină țara, deși vi-i gura plină
De ea, n-aveți ce zice, v-a fost și vi-i streină.
Ea mai fusese-a voastră cu tot ce-a dat belșug,
Prin fraudă piezișе, tertip și meșteșug.

Acum se face-a voastră de tot, prin foc și pară.
Poporul fără pline mai e și fără țară.
Cu slove de trei șchioape, pe firme, cu vopsea,
Citești și mulțumește a cui e țara ta.
De vrei, din temelie, să știi ce haimanale
Te stăpînesc pe tine și rodul țării tale,
Iei condicile-nchise, subt chei, la tribunale...
Și n-ai aflat nimica, ai dat de o mulțime
De societăți pitite, numite «anonime».

Nu că tăgădui munca făcută, nici atunci
Cînd una grămădește prea mult, din două munci,
Dar cine pune trudă mai grăa, plugarul, care
Stă-ngenunchiat să vadă sămînța de răsare,
Ori domnul cel cu geamul rotund, de lingă nas,
Nervos că iscălește, la șase luni un ceas ?
Dreptatea, deocamdată înfrîntă, tot mai cere
Răsplata măsurată pe muncă și durere,
Dar subt cuvînt că unul are un simț și-o minte,
Și altul brațe goale, vorbirea asta minte,
Cînd spune că stăpînul, mai mare, se cuvine
Să ia tot rodul zilei, sleindu-te pe tine.
Nu vreți, nici astă dată nu vreți ? Atunci se schimbă.
S-a isprăvit tocmeala. Vorbim o altă limbă.
Așa, pe neștiute, pe la un miez de noapte,
Răspunde din bordeie alt nouă sute șapte,
Mai chibzuit, mai crîncen, nu lînced ca o turmă.
Să nu cumva să fie; vedeți, și cel din urmă.

Că poate și armata în slujbă la ciocoi,
Trezită la dreptate, să fie-atunci cu noi.

Din CÎNTARE OMULUI

[1956]

UMBRA

Te urmărește prin veacuri, prin vârste și milenii,
Încă de cînd spinarea ți-o-ncovoiai pe brînci,
Cînd, speriat și singur, tîrîș printre vedenii,
Umblai numai să cauți culcuș sau să mînfîci.

Însoțitoare mută-n odihnă și mișcare
Și copie leită, croită pe tipar,
Ne-nghesuiam alături, ciuliți în ascultare,
La pasu-n frunze-al fiarei flămînde, greu și rar.

Ascunși prin gropi și scorburi, alătura de tine;
Tu nu știai că sîntem într-unul singur doi,
Împreunați pe viață din două firi străine
Prin șubreda urzeală de aer dintre noi.

Sînt umbra ta, de-a pururi de om nedespărțită,
Cu linia schițată aceeași de contur,
Pe pulberea fierbinte și-n cremenea tocită,
Ca un păianjen negru ce-ți umblă împrejur.

Sînt petecul de noapte, dat ție din născare,
Și ies și intru-n tine în zori și în amurg.
Din mine vii și-n mine te-ntorci, în bezna mare,
Fîrimițată-n oameni și-n zilele ce curg.

În mine-i scris destinul cu slove nevăzute.
Ghicește-ți-l, să-l afli, de-ți este plin sau gol.
Țîșinele zidite alunecă tăcute,
De-abia lăsînd să treacă un fum, ca un simbol.

NICI O SILABĂ-NTREAGĂ

Nici o silabă-ntreagă nu se rostea pe lume,
Căci nu-ți găsisesei graiul legat și priceput,
N-aveai nici loc, nici țară, nici neam, și nici un nume;
Din vremi de vremi fuseseși gîngăv, pribeag și mut.

Era, șoptește Cartea, la început Cuvîntul,
Purtîndu-se pe ape, ca negura, răzleț;
De se-auzea un tropot, cuvîntul era vîntul,
Călare pe vecie și veșnic călăreț.

În ceasul ultim, umbra din lume se va strînge
Din sufletele toate, la timp necunoscut,
Din oamenii cu aripi, din oamenii de sînge,
În negura-ntocmită din nou de la-nceput.

Vor mai rămîne însă, în noaptea adunată,
În peștera adîncă a haosului semn
Despre ce-au fost puterea și lupta de-altădată ?
Măcar o amintire, măcar crestată-n lemn ?

Măcar cît mai adie în unda călătoare,
Fără să simtă-n zarea, închisă din apus
Cu porți de fier strîmptate, cu munți și stăvilare,
Măcar cît oglindirea arțarilor de sus ?

Din plămădirea nouă a zmîrcului cu ceața
Se va stîrni, pesemne, fierbinte, iarăși viața.

IMPLINIRE

Dezvăluși deodată ce nu știai de jos
Și ai văzut pămîntul întins că e frumos,
Din asfîntitul palid, boltit spre răsărit,
Întîia oară cerul de-a lungul l-ai zărit.
Lua față adîncimea și, nouă, toată firea
Îți arăta deasupra și-n jur nemărginirea.
Dar înălțat în slavă, subț cîngătoarea frunții
Ți se făcură netezi și mici, pitiți, și munții ;
Căci văzul are harul și voia de la soare
Ca tot ce întîlnește să scadă și scoboare.
Ridică-ți numai ochii puțin, ca un lăstun,
Că piscurile înseși descreșc și se supun.
Ai biruit țărîna și-ai rupt împletitura.
Nu-ți mai cătai merindea tîrîș, pe brînci, cu gura.
Ca viezurii și șerpilor, orbește și flămînd,
Cînd te-arătai o elipă și te-ascundeai curînd.

Fusesesi blestemat
Să zaci în neputință, de-a pururea culcat.
Dar chinuit de rîvna de-a fi, muncit de jînd,
Miracolul trezirii l-ai săvîrșit voînd.
Ți-ai depărtat pămîntul de buze la picioare,
Slujit de-acî înaintea de mîinile ușoare.

LA STELE

Dacă ce spune Cartea, din vechi, e-adevărat,
Că ieși din frămîntarea țărîinii cu scuipat,
Batjocura-i plătită cu vîrf și răzbunată.
Nu trebuia să cugeți, tu, vierme, niciodată.
A-toate-făcătorul de rîpi și de izvoare
În temnița ființei te-a-nchis între zăvoare.
Tu trebuia să suferi, să rabzi cumplita lege,
Că omul, ca și piatra, stă sterp și nu-nțelege ;
Că într-o trebuință și alta, de jivină,
Să nu-ți răzbească firea, din pîntec la lumină,
Să fii o burtă numai, un zgîrci care se-aruncă,
Și să ascuți orbește de streche, la poruncă.
Să-ți amăgești mîhnirea și dorul de-a pricepe
Cu ce-are armăsarul mai crîncen între iepe.
Adevăratul lumii avînt de început
Porni din ziua-n care, trezit, ai priceput,
Cel ce făcuse lumca, Iehova sau Satan,
Nu prevăzuse mintea și-n minte un dușmîn.
A scăpărat un fulger din caznă și-nîmplare
Și fu decît și stîncă și legile mai tare.
De vreme ce modelul putuse-ntreg să scape,
Nesfișiat de flare, nemistuit de ape,
De-acû păsește ager că ți-a ajuns totuna
De te-or găsi mînia și prigoni furtuna

Și trăznetul și marea, și crivățul, să piei :
Te vei lupta prin timpuri cu zeci de dumnezei,
Ingrămădiți pe tine și poruncindu-ți : «Crede !»,
Să-ți fure giuvaerul ascuns, ce nu se vede.
Într-un avînt sălbatec te-ai dus pînă la stele
Și te-ai întors, aprinsă, cu una dintre ele.
Că mîna îți arsese cu care-ai scormonit
În jarul alb din cîmpul de sus, ești răsplătit.
Ai pus-o să răsară, să-ți ardă-n vatra goală.
A fost, biruitoare, întîia ta răscoală.

NĂSCOCITORUL

Ai născocit pe-ncetul uneltele, cu care
Ți s-a făcut mai dîrză voința și mai tare.
Cînd te crezuseși tocmai mai șubred și mai mic,
Atunci ți-ajunse brațul molatec mai voinic.
Tot căutînd zadarnic și încercînd aiurea,
Ai născocit tăișul, cuțitul și săcurea.
Vicleanul fierăstrău,
Tovarășul și soarelece tău,
Care-și strecoară firul ca luciul de oglinzi
În curmeziș, prin codri, și îi despică grînzi,
Și secera pe care, în arșiță, Măria
O duce-ncovoiată cît ține-n zări Tăria.
Venise de cu noaptea, cu luna prinsă-n plop,
Și se-întoarce seara pe carul nalt de snopi.
Ai născocit odată
Și o nimica toată,
Cît ghimpele, săracul,
De mic și iute : acul ;
Și harnicul nimica, vioi ca o lăcustă,
Se-nghesuie și-aleargă pe marginea îngustă

Și-mbracă omenirea de miile de ani :
O sculă genială, cinci ace la doi bani.
Ai născocit și ața, mătasea de păianjen,
Cu care coase acul pe Gange și Teleajen.
Ai născocit făina și pîinea tuturor,
Ca să ajungi de pline gonit și cerșetor,
Crimpeiule de viață, un rob, un muritor.
În petecu-ți de țară, împotmolit, sfruntata
Și îndrăzneța minte a născocit și roata :
Nu mai socot burghiul, cazmaua sau lopata,
Fringhia, sîrma, lanțul, cu care, prins de legi.
Ai izbutit cătușa de fluier să-ți legi.
Ai născocit și luntrea, să umbli pe ghicite,
Și-n marea cu talaze și valuri răzvrătite.
Primejdia te cere și-o cauți, orișunde
Ghicești că te pîndește și bănuie că se-ascunde

EU, UMBRA

La gaura veciei, simțindu-te de mult,
Am stat ascunsă vremuri, ca mița, să ascult.
În curcubeie negre, de nopți, te-am așteptat.
Scularea din puzderii s-a săvîrșit treptat.
Te-ai dezlipit din umeri și, răzimat pe coate,
Văzuși că ridicarea pe șale nu se poate.
Ai încercat sucirea înceată, pe șezut,
Din răsputerea caznei cu brînciul, și-ai căzut.
Te-ai tăvălit pe pietre ca șarpele rănit.
Nu ți-a slăbit nădejdea. Mereu te-ai prăbușit
N-o să mai uit nici lupta cu sineți, nici această.
În cerc de orizonturi imens, cîmpie vastă.
În mijlocul ei, omul vedeai cum strîns se zbate
Încăierat cu umbra lui în singurătate.

Tăcerea își oprise și suflul și-aștepta :
Va birui pământul, sau zvîrcolirea ta ?
Secunda, numai una-n vecie, o clipită,
Va hotări să bată, sunată sau dogită.
Izbînda, dacă sorții n-o fură s-o ascundă,
Atîrnă-n întregime de-o parte de secundă.
Îl vezi, căzut în trîntă, că iar zvîcnește drept ?
S-ar zice că e-n luptă cu cerul, piept la piept.
Se răscolește fierea, adînc, în măruntaie,
S-a mai muncit și rupe-nceștarea, se-ncovoie,
Și ocrotindu-și sînul cu palma, și rărunchii,
Se frîng din nou și iarăși i s-au deschis genunchii.
Așa e înălțarea, și prețul se plătește
Cu chin și suferință și slavă, omeneste.

MÎNA LUI

Ia uită-te acum la mîna lui, făcută
Pe flaut, pe cimpoi și alăută.
E-o floare. Viră-ți fața în ea și ai să bei
Mireasmă, amintire și vis din palma ei.
Ea știe să mîngîie, să vindece, s-alinte,
O strîngere, o dată, o ține-o viață minte.
E mută cînd vorbește tăcut, ca o pecete
C-un crin săpat în mijloc și litere secrete.
Făgăduiește-o dată, trecînd pe lingă tine :
Făgăduința-i sfîntă și-atunci cînd nu și-o ține.
De cîte ori o viață întreagă nu se-ngîină,
Mîhnită, printre lacrimi, cu-o strîngere de mînă ?
Și cîte visuri, cîte și vieți nu au pierit,
În suflet cu inelul părut făgăduit ?

Pe dinăfară, viața are puteri să-ndemne,
Pe dedesubt urzită între tăceri și semne.
Cotoarele legate cu aur vor să spuie
Ce țin cuprins în scoarțe, și-un gând cum se descuie,
Dar fiecare titlu-i crestat pe-o carte-nchisă
Cu lacăte, cu cheia știrbită, când e scrisă.

SĂ ȚI-O SĂRUT

Ți-o-ntorc pe dos și față și nu mă pot supune
Să cred că floarea asta, ce-o țiiu, nu-i o minune.
O-asemănam cu-o floare, dar seamănă cu-o stea.
Cind ai furat-o poate, din locul ei, cîndva,
Pe drum, la pogorîre, din ceruri, din zenit,
Te-a furnicat cu haruri și ți s-a-ntipărit.
Că mă smeresc să cuget e lucru de crezut.
Dă-mi fiecare deget, din cinci, să ți-l sărut,
Și ție, fată zveltă, care-nvîrtești în aer,
Ca o sfirlează, fusul pe firul tors din caer,
Și ție, străduitul cu palma grea și tare,
Cu ele îmbrăcate, de fier, ca-n degetare.
Gîndește mintea, zicu-mi, dar ce-ar putea să facă
Fără gîndirea mîinii, închisă și săracă ?
În scoica ei lipită și-ar duce în zadar,
Pe funduri, strălucitul curat mărgăritar.
O scrie slova mîna și e nemuritoare,
Pe cît vor fi mai multe și veacuri viitoare.
Și ochii plîng, dar plînge și mai adînc vioara,
Că plînge mîna-n coarda oftată, surioara !
Și meșterul Manole visa o minăstire,
Dar cine-a scos-o vie din moarta-nchipuire ?

Cinci degete-ale dreptei cu cinci din mîna stîngă
Putuseră s-o-nalfe și-ursitele să-nfrîngă ;
Aceleași mîini și brațe care-au cioplit în stîncă
Și Sfinxul, păzitorul nisipurilor încă.
Îl vezi în dreptul lunii ? Pe creștetele lui
S-a ridicat părechea de lei cu patru pui.

A,E,I,O,U

Să fac numărătoare.
Deschide palma-ntreagă. Dă-mi degetul cel mare.
Din celelalte patru, mai depărtat și sprinten
Și înfrățit cu ele, stă-n lături ca un pinten.
Cînd au cuprins de coadă securea ș-o-ncîrligă,
Se-ntoarce și le-ncinge, făcîndu-le verigă.
Îi zicem deget mare, dar nu că e mai mare,
Ci pentru că le ține supuse-n ascultare.
El poartă-nsărcinarea, ca și căutătura,
Să-nfățișeze omul întreg și semnătura.
Din sumedenii multe, de capete, nici el,
Nici chipul nu-s pe lume de două ori la fel.
De nu-nvățau să scrie, strămoșul și bunicul,
Ei iscăleau hrisovul cu-acela, cu buricul.
Al doilea din mîna e degetul ce-arată
Menirea de poruncă și pîra-n judecată.
Deosibește-n gloată, amănîntă și ceartă.
A scos în priveliște greșeala sau o iartă.
Cel din mijloc e martor nepăsător și poate
Să le ajute lenes pe celelalte toate.
E rece, întîrzile, pripelile-l ajung
Mai potolite, n-are voință și-i mai lung,

Și, dezlegat de suflet și minte, are-nvăț
Să stea ca-ntre umbrele și pălării un băț.
Al patrulea iubește, părtaș la o solie
Să aibă logodita fecioară de soție.
Prinos de închinare la frumusețea smeadă.
El poartă o cătușe de aur drept dovadă.
La licărul din deget răspunde-n ochi scînteia
Pe care-au scăpărat-o surîsul și femeia.
Al cincilea, gingașul, mai micul, stă la coadă,
Smerit că n-are cine să caute să-l vadă.
Uitat cu cartea-n poală, virit în foi, pieziș.
I-ar strînge moale virful rapsodul pe furîș.
Mai are-o-nsărcinare de numai frumusețe
Cînd îți ciocnești paharul la nunți să se răsfete.
Mîngîie-se piticul cu unghia de ceară,
Ca solzul de plătică, de lin și albișoară,
Că primăvara-i pune, primit pe un fuilor,
Cel mai aprins și galeș inel de mărtisor.

ADAME

Atît e numai mîna, de apucăt și dus ?
Nu. Ea-ntărește graiul și spune ce-ai fi spus.
Mai limpede, și vorbe de nu ți-au mai rămas
Ori n-ai, grăiește mîna cuvîntul fără glas.
Că gestul, în tăcere, acoperă și are
Aceleași înțelesuri la sute de popoare.
S-ar fi ales de tine ceva, Adame, ciung ?
Ai fi putut răzbate un drum atît de lung,
Dacă-ți lipsea, din toate, un simț, neprihănitul
Cercetător ușure și ager, pipăitul ?

Un om fusese-o frunză și numai om cu om
 Au izbutit să crească și să se facă pom.
 Că moare frunza-n ramuri, puîndră și ușure,
 Copacul viețuiește și s-a-nmulțit pădure.
 Tu-ți răsplătești ursita de grabnică pieire,
 Făcîndu-te, din omul prigoanei, omenire.

DIN TAINE

O altă taină, limba, nu știe cum răsare
 Și cum se zămislește după ținut și soare,
 Mai limpede, mai aspră, mai posacă.
 De ce nu poate gîndul, ascuns în el, să tacă ?
 Făptura ei de aer dă floare de lumină
 Și are, ca porumbul și volbura, tulpină.
 Tăgăduie, ca mintea, și trup și căpătîi.
 Într-adevăr pribeagă, ce-a fost întîi și-ntîi,
 El, Omul ? el, Cuvîntul ? că limbile-au rămas
 Să glăsuiască minții, din cărți, și fără glas.
 Făptura de cuvinte, din grai sunat și mută,
 Nu are, cercetată, plămădă cunoscută.
 E înger, e mireasmă atîta de ușoară,
 Că fără vînt, nici aripi, de cum să iscă zboară ?
 Silește-te mai tare, iubite grămătic,
 Să-mi spui, că, pînă astăzi, tu nu mi-ai spus nimic

LUPȚĂ ȘI RĂZBOI

Tu, pentru stîrpitura cu-o slujbă peste oale,
Iei temnița și ocna Prea-Înălțimii-Sale,
El caută război.
Războiu-i pentru trîntori, iar lupta-i pentru noi.
Războiul te minjește, dar lupta-i datorie,
Să nu adormi pe-o coajă de pîne și-o simbrie.
Cumplita răzbunare, dintr-alt război rămasă,
O ia cu el oșteanul și-o zgîndără acasă,
Pînă-și încinge spada din nou, cînd se deșteaptă
Mînia potolită, sau dreaptă sau nedreaptă,
Dar așîțată totuși, în vrajba de străin,
De slugile alese cu leafă și tain,
De nu se-adună-n voie popor lîngă popor,
Trecînd, la-nvierșunare, și peste hoitul lor,
Atunci, războiul lumii, purtat între nebuni,
Îl vor răbda o dată la cîte șase luni,
Precum i se năzare
Nebunului mai mare,
Și, secerat de oameni, pămîntul ca de-o boală,
Va spînzura la urmă,-n văzduhuri, tidvă goală,
Și nimeni, nicăierea, ce-a fost n-o să mai știe,
Cînd țările-ngropate vor fi niște sierie.

A MAI TRECUT O VREME

Și-a mai trecut o vreme, și zeci de vremi, și sute
Și mii de vremi, pe număr, în șir, nemaîștiute.
Puterea-nscăunată a stăpînit cu jugul
Popoarele, pămîntul, gîndirea și belșugul.

N-ajunse-n luptă omul să biruiască firea
Că trebul să intre-n război cu stăpînirea.
De cum păşeşte insul din treapta lui afară
Nu mai e om ca tine, ci se prefacă-n fiară,
Şi ins pe ins apasă îndată ce se suie,
Şi-l răstigneşte-n cuie,
Şi neamuri şi popoare şi mii de ani, întregi,
Au fost ţinute-n lanţuri de slugi de regi şi regi.
Un rege ce se cheamă în cronici Rege-Soare
Sta-n sfaturi cu şezutul subt tron pe o căldare.
Pe gaura din fund
Răspunsul Maiestăţii se desluşea rotund.
Curtenii ascultîndu-l din două voci odată,
Una ieşea vorbită, şi cealaltă cîntată.
Curtenilor de viaţă li-i nasul surd şi mut :
Nici oala, nici răsufllul din vinturi nu le put.
Prea măguliţi în sine şi fericiţi să intre,
Ei află ce gîndeşte stăpînul şi din vintre.
Dealtfel întodeauna şi-ncins cu chiparoase
Şi crini, un tron miroase
A stîrv, a murdărie, avutul strîns porceşte
Li dă trufie celui ce, prost, te porunceşte.
Ohabnicele bunuri din danii şi din ocini
Ajunseră să scoată duhori de grajd şi cocini,
Şi s-a întins leşinul şi puşteda duhoare
De le-a răbdat în suflet şi cuget fiecare,
Un timp, cîteva timpuri. Mocirla adunase
Din loc în loc, să zacă, lăturile spumoase.
O diră de mocirle legase între ele
Tărîmurile-nchise, palate şi castele.
Puroaiele umflate, hrănite zmîrc cu zmîrc,
Au copt buboiul negru, înmugurit cu sfirc,
Şi-atunci, din ţară-n ţară,
Buboaiele, atinse de ac şi foc, crăpară.

A FOST O NOAPTE OARBĂ

A fost o noapte oarbă, cu luna-n ceruri lipsă.
Stăpînii-și amintiră, treziți, de-Apocalipsă.
Cetăți, orașe, cuiburi de lene și păcate.
S-au zguduit deodată, răsturnate.
Ospețele-n furtună, zburate de vîrtej,
Opriră dumicații-n gingie și gîtlej.
Amestecați cu cioburi, stăpînilor, subț mese,
Li se trezea beția de prinți și de prințese.
Un urlat, ca de mare-n răzvrătire.
Lîntoliul gros al morții-ncepu să se deșire.
Irumptă, omenirea din ghizduri și zăgaze
Isca viltori, prăpăstii și piscuri de talaze.
S-au prăbușit în haos statuile, pe rînd,
Cu slava lor de idoli, de piatră și pămînt,
I se părea lui Vodă că doarme și visează.
Beția lui de noapte se pomenise trează.
În gloata răzvrătită, puhoi ca de catarge,
O negură se-ngroașă, o negură se sparge.
El vede ce nu vede și ce i se năzare :
Un uriaș cu-o faclă aprinsă intră-n zare.
E-adevărat, e-aievea, e răscoală.
Îl caută norodul : împărăția-i goală,
Și una după alta i-s ușile-ncuiate.
Le-a sfărîmat pe toate
Și într-a doua sută cămară dărîmată
Răscoala dă de Vodă pitit într-o privată...

Cînd cumpăna răbdării, Măria-Ta, se frînge,
O ciutură-i de lacrimi și-o ciutură-i de singe.

Cel ce gîndește singur și scormone lumina
 A dat o viață nouă și-un om de fier, mașina,
 Ființă zămislită cu gîndul și visarea,
 Nenchipuit mai tare ca brațul și spinarea.
 Cu ea brăzdezi pămîntul în lung și lat și sameni,
 Și una ține locul la mii și mii de oameni.
 Topitorli, cuptoare, mori, puțuri, fierăstraie,
 O sîrmă dă lumină, o țeavă vîlvătaie,
 O lampă duce graiul și dă-n văzduhuri vești
 Că omul zămislește puterea din povești.
 Se face depărtarea mai scurtă decît pasul,
 La mii de poști s-aude și se cunoaște glasul.
 Vorbești cu fundul lumii la tine, din odaie,
 Secunda-ntrece veacul și timpul se-ncovoie
 Pe-o sfoară cît e firul de păr și se agață
 Vecia, nesfîrșitul, pe un crîmpei de ață.
 Se-naltă slabul, omul, pe aripi în Tării
 Și-aduce de acòlo noi legi și mărturii.
 Iată-l, scoboară-n hăuri cu coiful lui rotund
 Și rîciie oceanele pe fund.
 El trece prin vîlvoare, prin cremene și gheață.
 Pornise de cu seară, s-a-ntors de dimineată,
 Și nu l-a ars dogoarea, nu l-ampietrit nici gerul.
 E țara lui pămîntul și l-a-mpletit cu cerul.
 Și-aprinde lîngă Argeș luleaua, și văpaia
 Din pipă încă-i arde, ajuns pe Himalaia,
 Și pîinea coaptă-acasă, într-un cuptor domol,
 I-o gustă pinguinii tot proaspătă, la pol.

Și, în sfârșit, urmașul lui Prometeu, el, omul,
A prins și taina mare, a tainelor, atomul.
El poate omenirea, în câteva secunde,
S-o-ntinerească nouă pe veci, ori s-o scufunde.

E timpul, slugă veche și robul celui rău,
Tu, omule și frate, să-ți fii stăpînul tău.

PARADA

Cînd incerc, pe dibuite,
Stihuri nemeșteșugite,
Vin la geamul meu închis,
Ca din basme și din vis,
Toaptă noaptea, cît veghez,
Pînă-n miez și după miez,
Valuri, ploi, ninsori de fluturi,
Purtînd chivăre și scuturi,
Sumedenii de gînganii —
Și-n genunchi îmi fac mătânii.
Mă cunosc și mi se-nchină
Că le dau din geam lumină.

În izbeliște și hulă,
Mîngîiere mi-e destulă,
Și mă simt în lumea lor
Sol, în loc de cerșetor.
Între treptele de sus,
Pot să nu fiu, cum nici nu-s.
Din împărăția mea,
Începută din perdea,
Fluturimea mă plătește
De dureri, împărătește.

Cine poate să-mi dărime
Slava de peste fărime ?

Una, năvăluri de mireasă,
Are pasul de crăiasă,
E albastră și frumoasă,
Scrum de umbră somnoroasă,
Și-i subțire, din tipare,
Ca un fum și ca o boare.
Străveziu-i borangic
S-a urzit în Carul Mic,
Și-i gingășă și suavă
Ca Ofelia bolnăvă.

Niște pui de porumbiei,
De argint și de polei,
Vin în stoluri, ca o ceață,
Se opresc, se strâng și-ngheată.
În odăjdii de atlas
Vin lăstunii mici la iaz,
Să se bucure și scalde
În viltoarea de smaralde.
O șopîrlă vrea să fie
Cît un ac cu gămălie.
În imperiul meu pătrat,
S-au mutat și așezat
Ciute, cerbi și căprioare
Prefăcute-n mărțișoare.
Toate cele mari și vii
Sînt făcute jucării
Și-au trecut prin făcătură
Nouă, în miniatură.
Între bumbi și cuișoare,
Fermecate să și zboare ;

Vite mari, cu coarne grele,
Deochiate, în mărgele,
Viespii, muște și lăcuste
Cu aripile înguste ;
Fiarele-au ajuns sfioase
Și-s cusute cu mătase.

Un țințar cu picioroange
Sare-n arcuri peste goange.
Alt lungan și-un uliu berc
Tremură-n zigzag și-n cerc.
O chirilică răsare
Pe un punct de întrebare.
Droaiele de alfabete
Și de litere schelete
Se tirăsc pe geam alene,
Printre slove egiptene,
Tresărite de un har
De mai nou abecedar,
Și jivină cu jivină
Sug bezmetica lumină.

De fereastră s-a izbit,
Gros cit un mitropolit,
Cărăbușul, un gândac
În manta cu comanac.
E greoi și cam atîrnă
Cu un corn în fruntea cîrnă.
În dulamă și giubele
Lustruite, ca de piele.

Ca o pajură de foc,
Fluturile din mijloc

E-o păreche de paftale,
Aninată-n balamale
De cristal, o cataramă
Pentru plete și năframă.
E bălțat din catifele,
Zugrăvite cu inele,
Tighelite cu chenare
Albe, de mărgăritare.
Cîtă mare cheltuială
De zmaț, lac și poleială !
Ce belșug și ce risipă
De comori într-o aripă !
Ce-avuții într-o paieață
Și-ntr-o scamă de mustață !
Nu s-a caliclit măcar
Nici un strop de chihlimbar
Sau cerneală de cleștar.

Că stihiiile, grămadă,
Au luat parte la paradă,
Pana mea, să nu te sperii
Că vin gloate și puzderii,
De scinteii, verigi și zale,
În vîrtej, în rotoagoale,
Cu strigoii fără nume,
Stoluri, adunați din lume.

Au mers horele și-au stat.
Nici un glas n-a suspinat.
În tăcerea dimprejur
Nu s-aude un murmur.
Mii de mii și mii de sute
De-arătări nemalvăzute
Sînt streine între ele.

Ca și fragedele stele,
Ca și stelele de mute.

Ce-are sufletul să-nyețe
Dintr-atita frumusețe ?
Patru broaște subț pridvor
Urmăreau căderea lor.

CREION

În grădina-n care scriu,
Cerne aur argintiu
O tîpsie ca de jar,
Spînzurată-ntr-un arțar.

Florile trezite mi-s,
Ăripile și-au deschis,
Și desprinse din răzoare,
Stoluri lungi încep să zboare.

NOAPTEA

Ar fugi și n-are drum,
Dar se face fir de fum,
Se pitește să se țeasă,
În păduri cu frunza deasă.

De vecii, flăcăul soare
Umblă-n tîâu să se însoare
Și o caută prin lume,
Cu inel, să se cunună.

Doamne, ce fel de răbdare
Dragostea și asta are !
Zi de zi el o aleargă
Și o place că e neagră.

Dar s-o ia, cum și de unde ?
El se-arată, ea se-ascunde.
Harăpoaica vrea să moară
Și frumoasă și fecioară.

CREION

Fă-te, suflete, copil
Și strecoară-te tiptil
Prin porumb cu moț și ciucuri,
Ca să poți să te mai bucuri.

Stringe slove, cărți și pană.
Dă-le toate de pomană
Unui nou învățăcel,
Să se chinuie și el.

Gîndul n-o să te mai fure
Prin zăvoaie și pădure.

Cu ecoul de cuvinte
Care-ngîmă și te minte.

Cînd tristețile te dor,
Țită tot și tilcul lor.

STEAUUA-N IARBĂ

Ca un strop de rouă-aprins,
Ce lucește în poiană ?
Pentru gîze într-adins,
Să le-ndrume-n buruiană ?

Ca o candelă de sehit,
Care, strînsă-ntr-o scînteie;
S-a desprins și a fugit
Pe o gaură de cheie ?

Ca o za de prin povești,
Descusută din pieptarul
Unei fete-mpărătești
Sau din dești mîrgăritarul ?

Singură cu-aureolă
În imperiul de urzici,
Cum te cheamă ? Luciolă ?
Sau te cheamă Licurici ?

E gîngania cu stea
Albăstruie, stînsă-n verde.
N-o atînge, pana mea,
Nici cu gîndul, că se pierde.

NICI NU-I PASĂ

Te-ai oprit într-un cais.
Pasăre, cin' te-a trimis ?

Te-ai mutat din dud în dud.
Cîntă, hai, să te aud.

Pasările fermecate
Nu au har să cînte toate ?

Cioc vioi și ochi zglobii,
Spune-mi tu, de unde vii ?

Așa pasăre bălțată
N-am văzut-o niciodată,

Și atîta catifea,
Scrisă numai pentru ea.

Între pomii din grădină
Ești acasă, dar streină

Și să te ghicesc nu poti.
Mă apropîi, tu te joci.

Nu știi, pasăre frumoasă,
Cum te cheamă ? Nici nu-ți pasă.

DIDACTICĂ

Tocindu-ți plumbul pe hîrtie,
Încerci cuvîntul cum se scrie,
Și cumpănești silabă cu silabă.
Una-i prea tare, alta e prea slabă.
Un cîntăreț, de pildă, dintr-o țară,
Înspăimîntat odinioară
De pana lui, știută drept măiastră,
S-a aruncat în haos pe fereastră.

Ești cărturar de stihuri și povești
Și tot le dregi și nu le nimerеști.
Aș vrea să am un fel de știre
Cu ce fel te alegi de mulțumire.
O mulțumire-ascunsă, gîndesc, ca un păcat
De care te simți parcă vinovat,
Nu îngîmfarea stearpă că mi-ai mai dat o dată
O copie de sute de alții repetată.
Te-au lăudat, firește, cu tine ce-i de-o seamă
Sau cei mai slabi de inger sau chibzuiți, de teamă.
Cînd fapta nu întrece o laudă, nu-ți pare
Că lăuda-n linsoare aduce-a defăimare,
După cum și necazul, urzit într-o insultă,
Vădește adunată-n pizmaș otravă multă ?

Vrei să faci aur dintr-un ban de plumb

Și un luceafăr dintr-un bumb.

Eu te citesc, amice, ș-aș vrea un plod mai nou

Să se străvadă-n zare prin felul tău de ou.

L-au mai ouat și alții, tot moale și elocit.

Il iei și fără coajă, cum e, și te-ai minjit.

Cătind fărimele de poleială

Te-ntreb : nu te încearcă, spui, drept, nici o-ndoială ?

Nu ți se pare, ție, că prins în rotogol

Te-nalți în jos și te-mplinești în gol ?

Că ești jucat de-o undă ce te-neacă

Și de năluca apei, ca o nucă seacă ?

Bogată chică, minte-n ea săracă.

Ești ca un nor, agale topit îndelungat,

Șovăitor cu sine mereu și destrămat.

Secunda hotărăște, înalță și afundă.

Poți bizui tu prețul pe clipă și secundă ?

Cuvinte ? Ce temeiori ai pus și pe cuvinte,

Cînd unul te sughite și celălalt te minte ?

Aspectul și silaba ! cucuna ta firavă .

S-a adunat din cioburi și hîrburî, cu zăbavă.

Ești mîngîiat că-n miezuri și-n chipul din afară

Cuvintele cu alte cuvinte se măsoară ?

Că ceața-i judecată de ceață ? că și-acum

Și miine ții în palmă fuior un fir de fum ?

Ce să aleg din tine, să fie bun păstrat ?

Nimic nu stă de sine în sus, nerăzîmat :

Se sprijină cuvîntul tîrîș, pe alt cuvînt,

Și ai și tu un petec de umbră pe pămînt,

Și nici măcar un petec întreg, căci nula-și lasă

Și umbra găunoasă.

Cearcănul vînat pune un stigmat

Ochilor tăi de biet halucinat.

Ești obosit de-o vană osteneală

Câtind alt soi de pană și cernaală,
Ca să-nvești cu licăriri de paie
Un ban de o lăscaie -
Și să faci galben dintr-un firfiric.
Iată-ți-o viața : n-ai putut nimic.
Târîțe, rumegușuri și pulbere și zonană,
Vreun zuluț din coadă cu copcă de zorzoană.
Și din otravă în otravă,
Ai adunat comoara ta de pleavă,
Și cîneșă tocată, silind să te ridici
Cu două ajutoare, cu foarfec și lipici.
În zorii zilei noaptea te deșeală.
Ești istovit și mort de oboseală.
Îți amorți și pana-n mînă,
Pe care ai tirît-o prin ghimpri o săptămînă.
În tine ține noaptea, dar vezi că-n răsărit
Catapetasma zilei de aur s-a trezit,
Și împrejurul tău, voioasă, munca.
Sună celatea și răsună lunca.
Șesul arat se țese în covoare,
Și-n straie albe omul calcă pe ogoare,
Și suie brazda pînă-n cer,
Unde veghează plopîi mari de fier.
Ești ostenit de silă, cărturare,
Te chinuie o slovă, o-ntrebare,
Și-n loc să-ți dea odihnă, ți-a tulburat-o, dragă,
Și-ai mai pierdut o vreme și alt cîmpei de vlagă.
Ridică-ți nasul din hîrtoage
Și puncti-l Pegasul la iese-ntre mîrtoage.
Nemistuitul jar de soare
Dă foc la vetre și cuptoare
Și fulgeră pe pluguri și-n zăbale,
Pe apa frămîntată de roți, ca niște zale,
A morilor, pornite să macine lumina
Ameștecală cu mălaiul și făina.
Ascultă valea, satele, cocoșii.

S-au deșteptat pe lanuri parcă și strămoși
Brăzdînd-o-n lung, fișie cu fișie ;
Atîta lume albă-î pe moșie.

Faurul face pentru cai și boi
În săptămîna mare-ncălțăminte noi,
Potcoava ciocănită s-a învîrtit ovală.
N-auzi, gemînd ciocanul, bătut pe nicovală ?
Se zbate fierul smuls din vilvătaie,
Se-mpotrivește, rabdă silit, dar se-ncovoaic.
Pe mii de nicovăi, în trîntă
Fierul cu fier și focul se descîntă.
Clocotul urcă-n slăvi a jertfă sfîntă,
Și sculele, cărbunii și tropotele cîntă,
Pe cînd, în viața vastă, pe timpul tău decliv,
Tu-ngheți pe cîte-o rimă și-aștepți un adjectiv.

FABULA FABULELOR ¹

Robul neputînd, pe vremuri, să crîcnească, frînt în jug,
Fără ca să fie-n tîrguri spînzurat ori pus pe rug,
Totuși, fiîndcă trebuința de-a cîrti e omenească,
Cuteza, ascuns în pilde, ticluit să se rostească.
Strecurată-ntre durere, lege și fărădelege,
Pilda fiecare după mîntea lui o înțelege,
Încît, mai întortochiată în urzeala ei oleacă,
Nu mai ațîta stăpînul și-ncepea și lui să-i placă.
De altfel, și chiar musttrarea ce i-o face înțeleptul
Vine mai frumos cîrmită decît otova, de-a dreptul,
Și se cade și blestîmul, pentru cit mai mult folos,

¹ În *Versuri*, vol. II, 1966, a apărut cu titlul *Fabula*.

A fi spus și scris frumos.
Pildă, fabulă, zicală, znoavă, haz și ghicitoare
Au slujit să-l mai mîngîie omului de tot ce-l doare,
Însă fabula-i o pildă-n care omul, cum o face,
Pune a vorbi pe față-n locul lui pe dobitoace.
Și cu toate că nu schimbă lesne răul arătat,
Povestind, deocamdată cugetul îi e mpăcat.
Prefăcîndu-se pe sine-n fiară, oaie sau maimuță,
Nu-și mai iartă nici stăpînul, nici pe sine nu se cruță.
Lupul, mielul, leul, mînzul, cîine, șoarece, pisoi
Stau în fabulă, de sfadă, ca la teatru, cîte doi.
Cel mai tare-l gîtuiește pe mai slabul, cel mai des ;
Cel puțin așa, pe timpuri, era tîlcul înțeleș.

Puricînd letopisèții slovelor, din fir în păr,
Fabula e născocirea unui rob, într-adevăr.
Grec neștiutor de carte, zdrențuros, urît și șchiop,
Se chema cu o poreclă și i se zicea Esop.
Bănuiala, în grecește, care-ncearcă să te prindă-i
Că te vezi, după poreclă, în Esop ca în oglindă.
Dar pe cît era de slut,
Pe atît deșteptăciunea îl făcuse mai temut.
Vezi că mintea și gîndirea, fie veacul cît de prost,
Au avut întodeauna, n lume, cît de cît un rost,
Căci ca pila, amîndouă rod și lanțurile grele,
Care se desfac pe-ncetul, slabe ca niște curele.
Cu o vorbă scăpărată, ca din bici, într-o scînteie,
Plăsmuirile lui repezi aveau toate cîte-o cheie.
El ajuns-e o marfă vie și, din bilci în bilci, vîndut
Ca un cal și ca o vită, o luă iar de la-nceput.
Cocoșat, pipernicitul era ieftin la cîntar.
Un cumpărător, o dată, îl pusese bucătar,
Că știind în slutul casei cîtă minte se ascunde,
A crezut c-așa mai lesne, încurcîndu-l, să-l infunde.
Deci, îi porunci s-aducă ce-i mai bun și dulce-n lume,

Pregătind ospaț de prieteni într-o zi din an anume.
El aduse limbi; din piață, numai limbi, în coșuri pline.
Și mîncînd tot limbi mesenii, erau gata să leșine.
— «Că-i mai dulce decît limba ? — zise robul. — Ea mîngie,
Farmec dă și mulțumire, proslăvește și tămîie. —
La alt praznic, nu știu care, l-a chemat stăpînul iar.
— «Să-mi aduci acum, — îi spuse, — ce-i mai rău și mai
aman.»

Și Esop tot limbi aduse, răspunzînd că, și suavă,
Nu se pomeneste-n lume mai a dracului otravă.

Fabula de-atunci încoace s-a lărgit cu-toate acestea,
Soră geamănă cu gluma, păcăleala și povestea,
Și o mai lărgim, cu voia cititorului, și noi,
Adunînd în cusătură cîteva alțiței noi.
Într-o fabulă dibace, adevărul, din belșug,
E țesut în frumusețea graiului, cu meșteșug.
Poate fi cînd poezie, cînd surîs, cînd pișcătură,
După cum se-ntoarce acul și izvoadele te fură,
Altădată-n căptușeală, pe furiș, dar azi pe față.

Alte timpuri, alte vorbe, altă lume, altă viață.

CUIUL

Într-o vreme la-necput
Și-ntr-un leat nemaștiut,
Gare, nu pot să însemn,
Casele erau de lemn
Și ulucile de scînduri,
Ca și azi, întinse rînduri,

Puse strîmb și cap în cap
Și proptite cu proțap.
Dar zburau cu fiecare
Vint mai tare,
Case, garduri și pătule ;
Și în timpurile toate
Grijile erau destule.
Le-adunai împrăștiate
Și-ncepea din nou și iar
Truda muncii în zadar,
Ca să scoli din clătinare
Iarăși doagele-n picioare
Și din nou să le anini
Cu te miri ce rădăcini.

Năzdrăvan, cum altul nu-i,
Un băiat al nimănui
Născoci, atunci, un cui.
Și l-a scos și arătat.
Cuiul nou o săptămînă
A umblat din mînă-n mînă
A fost strîns și pipăit,
Pus pe limbă, mirosit,
Nici un om nu înțelege
Cuiul țeapăn cum să lege.

Fără funii și curele,
Scîndurile între ele.
Năzdrăvanul și golanul
Îl infipse cu ciocanul.

Zice unul : — «Dragul meu,
Aşa cui făceam şi eu,
Poate chiar mai dichisit,
Însă, vezi, nu m-am gândit»

PĂSĂRILE DE FIER

Ce-i còlo sus, în ceruri, în zenit ?
Că berzele de-o vreme-au și sosit.
Să fi întirziat un cîrd ? Să fi rămas
Un stol răzleț aiurea, de pripas ?

Par niște porumbițe, niscăi lebezi,
Cînd mici, cînd mari, cînd leneșe, cînd repezi.
Noi le zărim acum înțîia oară
Că suie în april și că scoboară.

Dar iată că încep să-i dea, domoale,
Azurului albastru rotogoale
De spumă albă, ca de tibișir,
Și-s rînduite pasările-n șir.

Cu toate că alunecă pe cer
Și zboară lin, sînt cocostîrci de fier.
Aduc în ei otravă, foc și pară,
Și găinațul lor aprinde și omoară.

Comunicatele semnate sînt sumare :
«Distrus opt instalații militare,
Mitraliat trei corpuri de armată.
Uzină de petrol incendiată.»

Realități : Uciși cîteva mii
De mume, de bătrîni și de copii
Și dărîmate două catedrale
Și, pe bolnavii-n paturi, trei spitale.

DOUA NOPTI

Ospiciu de nebuni și-un cimitir.
De sus, din norii noi, ca de fuior,
Au fost bătute două nopți, în șir,
Cu morții, aiuriții și năucii lor.

Mormintele-au sărit între nebuni.
Ei trec mirați la morți și, printre cruci,
Se întîlnesc și cred că văd minciuni
Cu oase care fug și cu năluci.

O surdă-mută-n straietele-i vîrgate,
Scîlcie-n beregată, calcă-ncet,
Sfădîndu-se-n cuvinte-ncîrligate
Cu-o tidvă subsuoară, ca Hamlet.

S-a isprăvit. Rămîne-o arătură.
Și peste ea, lividă, umblă luna,

Ce cauți tu, orbeață paceaură ?
Ești luna, moartea, hîrca sau nebuna ?

Și cimitirul și ospiciu-s una.

CONVOIUL SICRIELOR

Să fi rămas din rude-ngropați niscai nepoți ?
De subț moluz și bîrne s-au scos aproape toți,
Cu toate că la număr ieșea de dimineată
Cu mult mai multă lume decît fusese-n viață.
Căci dintr-un om, întreagă, nu vine niciodată
O singură bucată.
Și ce-a rămas dintr-însul se scoate pe lopată :
O labă, șoldul, brațul, întregi numai bucăți
De om, și zdrențe, sferturi, fărime, jumătăți ;
O palmă delicată, la deget cu inelul
Logodnei : nu-ncepușe prăpădul și măcelul,
Într-un sicriu, grămadă, intrau de-a valma paie.
Țărînă-amestecată cu păr și măruntaie,
Bărbații și copiii, ciozvirte și crîmpeie
De mădulări și resturi gingașe de femeie.
Unui bărbat cu brațe, scăpat din scrum mai plin,
I se pierduse capul într-un coșciug străin.
Deăltfel, nici o față nu mai avea figură,
Smolită și-nchegată într-o caricatură ;
Și, ca o coșbe nouă de-adaos, ca un semn,
Mai rătăcea-ntre raclă și un picior de lemn,
De se-ntrebau, cu martori, groparii și poporul,
Căror cadavre schioape li se cădea piciorul,

Și dacă mai e locul, tocit și scilciat,
Să fie-a doua oară, cu preot, îngropat.
Dar când porni convoiul sicriilor devala,
Urla din nou «sirena»-n văzduh a plîns și jale.

GLORIE

Cetatea-i o movilă de ziduri răsturnate
Și a fugit și umbra din cetate.
Cîți oameni încă-n viață mai zac în agonie,
Subt grinzi și în molozuri, se știe, nu se știe.
Se va afla vreodată
Cînd moartea lor uitată
Se va-nsuma în cifra unui registru rece.
A fost cîndva, e sigur, ceva, dar și-asta trece,
Cum au trecut atîtea și trec neîntrerupt,
Fără să știi ce moarte și morți zac dedesubt.
Mîngîie-se cu-atîta și morții din cetate :
Istoria le face martirilor dreptate.
E scrisă cu condeie, cerneală și cuvinte
Și jumătate mută, ea jumătate minte ;
Cu voce, fără voce, de milă, de hatîr,
O să-i bocească-n vorbe-nflorite un catîr,
Tot așteptînd pomana de-a fi nemuritori,
La ușile-amintirii în cîrji de cerșetori.

PAZNICUL

Se potolise spaima. Din casa sfărîmată
Mai sovăiau trei ziduri în picioare.

Podelele-n cinci cături zburaseră deodată
Și rămînea văzduhul posac învelitoare.

Din creștet pînă-n pivniți clădirea era una.
Bătuseră ploii negre trei ani de nopți, la rînd,
Prin casa găunoasă treceau ca-n cîmp furtuna
Și viscolul de iarnă nebun și buciurmînd.

În ce-a fost o fereastră păzea-neruntat un ciine,
Nedozlipit de vatra stăpînului pierdut,
Pe care îl așteaptă să vie azi ori mîine,
Și miinile-ntîrzie de mult și-a și trecut.

CE VREI ?

Ți-am povestit și ți-am adus aminte
De prin războaiele de mai nainte,
Zile trăite, zilele uitate
Sau ațipite-n tine și-nnoptate.

Cînd ți-ai trăit-o, clipa blestemată
Creștea cît veacul, dintr-odată,
Și pînă-n clipa cealaltă .
Tu ai trăit cu moartea laolaltă.
Într-o secundă oarbă, dintre sorți,
Trăiai în două vieți și-n două morți.

Cîte secunde astfel repetate
Nu te-au ucis mereu pe jumătate !

De câte ori tu nu te-ai întrebat
Dacă-ai murit sau dacă-ai înviat !

Semenul meu, tirât între morminte,
Știi, deși viu, că ții de oseminte,
Ce cugeți, ce nădejdi mai ai, ce teamă ?
Bagă mai bine, omule, de seamă.

În față gândului ce te colindă
Ți-am pus câteva țândări de oglindă
Și te întreb, că sufletul îți tace,
Ursuz și gol, ce vrei : război, sau pace ?

Din STIHURI PESTRIȚE

[1957]

PREFAȚĂ LA FABULE DE KRÎLOV¹

Fabulă se cheamă vechea corcitură
Dintre pilda buna și caricatură.
O minciună blîndă-n care se prefac
Hazurele znoavei scurte-n bobîrnac.
Încă de pe vremea robului Esop,
N-a fost încercată fără tile și scop,
Și întodeauna, de la el încoace,
Ea în loc de oameni pune dobitoace.
Le dă grai și slavă, și dregătorii,
Ca-ntr-un basm anume scris pentru copii,
Arătînd că vite, fiare, tirîtoare
Se-nrudesc cu omul, mai cu fiecare ;
Că-i fățarnicie și-ntre animale :
— «Sînt al Dumneavoastră», «Sluga Dumitale»

Din poezii droaie, neaoși sau străini,
Fabuliștii-n lumea toată sînt puțini.
Ca să dai de dînșii, trebuie să sări
Peste cîte două, trei și nouă țări,
Și atunci, fumîndu-și pipa și tutunul,
Într-un colț de lume dai de-abia de unul.
Genul, cum se zice,-i rar și greu, și cere
O întorsătură-n punctul de vedere,

¹ În *Versuri*, vol. II, 1966, a apărut cu titlul *Prefață*.

Și prin glumă crudă, spre deosebire,
Fabula-și petrece firul ei subțire.
Numărînd pe nume, fabuliștii nu-s
Decît cinci sau șase, și Krîlov e rus.

Îi lipesc o foaie cărții, la cotor,
Ca o lămurire de traducător :
Căci originalul nefiînd de față,
Parcă trebuința cere o prefață.
Tîlmăcirea-n versuri, carte de pe carte,-i
Ca un rînd de nasturi și mărgele sparte,
Scoase din săltarul lexicului gros :
Fără gînd, cuvîntul trece găunos,
Ca de-a lungul unei sîrme sau vergele
Cheia fără broască, șirul de inele :
Gîndul, ca un suflet, i-a pierit și, moartă,
Verba stă căscată-n, stihuri, ca o poartă
Dată de părete într-un fum de ceață :
Nici că se zărește fosta mogildeață.
Plîne-n limba-ntîia, goale-n limba nouă,
Vorbele-s ca niște coji, în coș, de ouă.
Luat pe ac, cuvîntul, puricat în dește,
Nu se mai lovește, nu se potrivește.
Gîndul de pe lături-lunecă, și iese
Altul înțelesul celor înțelese.

Nevoind să fie treaba în zadar,
Am lăsat deoparte vorbele,-așadar,
Și-am pornit din gîndul care le-a mînat :
Orice gînd se-ncheie-ntr-un cerc ori un pătrat
Și ghicești îndată ce începi să-l spui
Pînă unde duce mîrginirea lui.
Deci, lăsînd să zacă vorba cit mai des,
Am umblat cu plodul ei și l-am ales.

Cititorul cărții e-ndemnat să eate
Unde bate miezul și unde nu mai bate.

BALADA MAEȘTRILOR

În dăsagi, pe umăr, văru-meu Păcală
Aducea-n târg ouă și smîntînă-n oală.
Numărînd la mînă cit e săptămîna,
Cumpănea cu ouă brînza și smîntîna,
Și pornea de joia și cu bulzi de caș.
Să-i ajungă vineri marfa în oraș.
Cînd, din casă-n casă, pentru fiecare
Domn, avea vreo turtă și prin buzunare.
Advocați și doftori și adeseori
Cîntăreți și pictori, dascăli și actori.
Dintr-un timp aude un cuvînt ciudat,
Care fuse-aproape greu de învățat.
Cînd vorbeau pe scară,-n uși ori pe ferestre.
Domnii, mușterii, își ziceau «maestre».
Cîte cinci și zece de-ăstfel de pedestri,
Adunați la poartă, toți erau maestri.
«Ce-o mai fi și astă ? se-ntreba Păcală,
Că n-am auzit-o-n piață, nici la școală.
Poate-n capitală este și rămîne,
Ca-n Găiești, cum fuse „neică” sau „jupîne”...»
Dar văzu că vorba «maestre» stîrnește
O înviorare, parcă-i franțuzește,
Și la bătrînețe și la tinerete.
El, un an de zile pusc să o-nvețe.
Cei chemați cu vorba care i se spunc
Înfloresc în sine-ndată. Ce minune !

Cum le zici «maestre» în ce-aveai de spus,
 Gîtul li se-nalță de trei ori mai sus,
 Omul e mai ager, mai vioi, mai sprinten,
 Ca un roib agale, îndemnat de pinten.
 Și Păcală-și zise : «Vorba asta scurtă
 E ca mîngîierea poreului pe burtă.
 E cu farmec dulce și, din strîmb ori ciung.
 Simți că te lătește și te face lung.
 Insul se mindrește, limba-i se deznoadă
 Și ia vînt și vesel, dă-n nădragi din coadă.
 Măi, ce bine-mi prinde !
 Am aflat și harul
 Să-mi pui în picioare bine și măgarul.
 Cum ajung acasă, văd eu cît îi este
 De fudul auzul, și-o să-l strig : Maestre !

COMOARA

Un croitor zăcea bolnăv
 Și-aiurînd în pat, gîngăv,
 Parcă da să se-nțeleagă
 Că-mpungînd o viață-ntreagă
 Ar fi adunat comoară.
 Și pe cînd trăgea să moară.
 Avînd și patru feciori,
 Meșteri toți și buni croitori,
 I-a chemat și au sosit
 Să ia parte la sfîrșit.
 Dar trecînd într-alte zodii
 Le vorbea croitoru-n dodii,
 Și cuvîntul «despărțire»
 Ei l-au luat drept «împărțire»
 Și-ășteptau să se-mpărțească
 Avuția părintească.

Intristați, bine-nțeleș,
Nerăbdarea le da ghies.
Tatăl, cînd o- fi-adunat,
Pe furis, de-i om bogat ?
Se-ntrebau, puși pe cîrtit.
Unul și-altul ispitit.
Îl știau sărac lipit.
N-avea băreș prăvălie
Și lucra pe datorie.
Locuise-ntr-o chilie
Toată viața cu ei toți,
Ba avea și trei nepoți.
Din ce s-o fi procopsit
Fără pic de alt venit ?
Șterpelind de la croială,
Din postav, din căptușeală,
Retezînd un cot mai lung
Peste coții cîți ajung ?
Sau da bani pe amanet,
Adunînd încet-încet ?
Va să zică, așadar,
Mai era și cămătar,
Și ei nici n-aveau habar.
Cinstea lui în meserie
Era, deci, fățarnicie.

Zeci sau sutele de mii,
Împărțite-n tre copii,
Se ivea, tulburătoare,
Și o altă întrebare :
Ce-o să aibă cel mai mare ?
Ce-o să aibă cel mai mic,
Cam firăv și cam pitic ?
Ce-or să aibă, din copii,
Și ceilalți doi mijlocii ?

Unul și-altul, scunzi, înalți,
Rivnind partea celorlalți,
Findecă banii adunați
Bagă vrajba între frați
Și, vorba săracului :
« Banu-i ochiul dracului »,
Pe avêrea adunată
Erau gata să se bată.

Ei visau moșii și case
Și vroiau să se și lase
De croit și de cusut,
Să dea bani cu împrumut,
Să trăiască din dobîndă,
Și să cumpere și vîndă,
Fiecare buzunar
Ajungînd milionar.

Tinerii moștenitori
Au și plîns de vreo trei ori,
Bucuroși în sinea lor
Ca orice moștenitor.
Strînși grămadă lingă pat :
— « Iată de ce v-am chemat, —
Zise tatăl, mai trezit,
Slăbănog și chinuit, —
Mie ceasul mi-a venit.
M-am gîndit întîia oară
Să vă las și o comoară,
Soră bună cu belșugul,
Cum v-am dat și meștesugul.
Moștenirea-i o povată :
Nu uitați nicicînd în viață
Nodul să-l faceți la ață. »

VOLUMUL ȘI CRIMPEIUL

O carte proastă, dar legată-n piele,
Cu aur pe cotoare și cu stele,
Luxoasă, lustruită și bogată,
Stă-n raft ca o cucoană bosumflată
La teatru — care se prefacă
Că piesa lăudată îi displace.
E singură-ntr-o lojă și-i e cald.
Poartă-n urechi cerceii de zmarald,
Brățări pe brațe și, la gît,
Mărgăritare — și i s-a urît.
O plictisesc ansamblul și detaliul
Și-și face vînt la piept cu evantaiul.
E decoltată pînă-n toate celea
Și, ca și cartea groasă, și-arată toată pielea.
Din raftul de alături, subțirea cărțulie
Se-ntreabă cu sfiială, din palida-i hîrtie,
Dacă-nțelesul cărții și scrisul se măsoară
Cu luxul și grosimea-n cotor de dinafară.
Ea-i descusută, foile îi ies,
De-abia se descifrează de jerpelite ce-s.
Se vede cît de colo c-a fost și-i o ispită
Prin cîte mîini trecuse, citită, răscită,
Pe cînd vecinul mîndru, de drept aristocrat,
Stă-n raft, ca-ntr-o vitrină pantoful nencălțat.

Broșura se smerește și întrebă :

-- Cucoană, ești o carte a unui om de treabă,

Dar cum se face, voi

Să știu, de ce atîtea foi,

Atîtea pagini, poate că o mie ?

De ce cîlămai teancul de hîrtie ?

Mi-ar fi, mărturisesc, rușine

Să am atîta hoit pe mine.
Te-ai revărsat și curgi ca un potop.
Cerneala, dumitale nu are fund și dop ?
Condeiu, cînd e ager și nu mînte,
Un gînd îl spune-n cîteva cuvinte.
Ți-e mătură condeiu și mîna cît copita,
De te lățești atîta și cu nemiluița ?
Probabil, autorul se bucură, nu glumă,
Că a frecat fărîma să dea atîta spumă
Și că și-a scris-o, cartea, cu săpun.
Nu-i vorbă, pămătuful pare bun
Și pe bărbie-aluneacă mai bine.
În scris, nefericirea-i clăbucul că nu ține.»

ACUL ȘI AȚA

Nenea Acul, tată Ața
Își pierdură dimineața
Pe un cot
De postav sau șeviot.
Nu prea știu porecla lor,
Pentru că nu sînt croitor.
Acul zise : — «Ce ai azi
De te-ncurci mereu și cazi ?
Cînd te rupi și cînd te-nnozi
La un fir cu două cozi.»
Ața zise : — «Tu mi-o spui,
Cînd mă duci așa, hai-hui ?
Ia mai bine ține-ți gura
Și fă drept împunsătura.
Văd că lucrul nu ți-e drag,
Coși de-o zi la un nădrag
Și nu te-am văzut în stare

Să pui niște buzunare.
Te-ai întors de-atâtea ori
De la bumbi la cheoturi,
Și cu toate că ți-am spus
Că-i pui strîmb, mai jos, mai sus,
Ca un încăpăținat
Tu nici nu m-ai ascultat.
Și clientul și patronul
Au văzut că pantalonul
Încercat a treia oară
Tot îl roade
Și nu-i vin cumsecade.
Ia nu te mai îngîmfa,
Lua-te-ar naiba să te ia.
Cine treaba nu și-o știe
Ia o altă meserie.»

Zise Acul : — «Stai nițel.
Cirpa-nfruntă pe oțel ?
Te-am simțit de-o vreme, Ață.
Că ajungi cam îndrăzneță.
Altă treabă nu mai ai,
De te ții de mine scai ?
Nu mai pot să fac un pas,
Că-mi dai una peste nas.
Numai să nu-ți pară rău.
Fii, mă rog, de capul tău.
Nu-i destulă o rușine,
Ca un maț c-atîrni de mine ?
Mult o să te mai rabd și car ?
Parcă ți-aș fi fost măgar.
Nu vezi c-ai îmbătrînit ?
Cicăleala te-a băbît
Și, din neagră, ai albit.
Tu ești ce fuseși : Ața ?

Îți dă, uite, și mustața.
Cînd m-am însurat cu tine
Nu te săturai de bine.
Ai uitat, de cînd te-am luat
De pe ghem, că ți-s bărbat ?»

— «Uite cine mă învață !
Îi răspunse țața Ață.
Un sfrijit, un găunos,
Încrezut bărbat frumos.
Uită și el că, la zor,
L-am primit, de milă, chior.
De m-aș, lua după sudalme,
I-aș cîrpi și două palme.»

La această sindrofie
A sărit dintr-o cutie
Acul bont cu gămălie,
Care nu se prea pricepe
Cît și celălalt să-nțepe.
Unde-l pui acolo șade,
Că e tare cumsecade,
Și s-a mai vîrit să fie
Și o copcă mărturie.
Și un nasture, tiptil,
De cămașe de copil.
Mai pîndea și-un crocodil
Cu gingiile căscate
Pînă pe la jumătate,
Gros în fălci și ascuțit :
Foarfecile de croit.

Dar cînd fuse — deodată
Cearța mai întărită,
A intrat, cum s-a făcut,
O mașină de cusut.

SCÎNDURA

Un om umbla să bage-n casă
O scîndură de brad, cam noduroasă.
Nu-i vorba că-avea noduri, dar tocmai ca s-ajungă,
El scîndura aleasă și-o alesese lungă.
De șase coți ori șapte, de printre hodoroage,
Se pregătea pe ușa odăii lui s-o bage,
Și chibzuind cum face de isprăvit căratul,
S-a repezit pe ușă cu-o scîndură de-a latul.
Dar se lovi-n părete, parcă-l împinse dracul,
De se știrbi la gură, căzînd de-a berbeleacul.
Întîi nu prea-nțelese și n-avea ce să spuie
Și pipăindu-și fruntea dădu și de cucuie.
Sculîndu-se, mai stete, se mai gîndi și iată,
S-a luminat la minte dintr-o dată :
— «Nu vrei să-ncapi pe ușă ? O să te bag pe geam,
Cum ne fusese vorba dîntîi, cînd mă gîndeam.
Și ca să fiu mai sigur că poți intra, așteaptă,
O să te mut din stînga, acum, în partea dreaptă.»
Într-adevăr, schimbată, cu capetele-ntoarse,
Se repezi mai tare și capul și-l și sparse.
A doua izbitură de zid l-a schilodit
Și a ieșit din lupta cu scîndura, borșit.
— «Ptîu ! — înjura săracul, — mi-a scos din sold
piciorul

Stat, că mă pun pe tine cu toporul.
Dar își aduse-aminte că n-avea dușumele
Și că avea nevoie de blăni, nu de surcele.

Cu scîndura în brațe, întîi nu te gîndiși
Că trebuia să intre pe dungă și pieziș ;
Al doilea, crezuzeși că-ntoarsă, bunăoară,
O scîndură se face, Păcală, mai ușoară.

BIBLIOTECA

Un samsar, odinioară,
De prin Țara Românească
Învățat voind să pară,
Nu știa nici să citească.
Dar era samsar avut
Și da bani cu împrumut

Să se-apuce să învețe,
Cum ar face orișicine,
Chiar tîrziu la bătrînețe,
Îi părea că-i de rușine.
Faima trebuia păstrată,
Și s-ar pierde dintr-o dată

Avuția-i duse vestea
Peste țară și departe,
Și prinsese și povestea
Că era burduf de carte
Mai putea juca un rol
Dacă s-ar fi dat de gol ?

Ca țăranul din zicale,
Luase și el ochelari,
Socotind că pe parale
Ies și proștii cărturari.
Dar degeaba și i-a pus
Cînd mai jos și cînd mai sus.

El credea că banii lui
Pot orice și dau și mințe,
Că și slavă orișicui
Pune banul înainte.
Și se bucura, fudul,
Că strînsese dindestul.

Vorbă dulce, voce blindă,
Surizînd cînd împrumută,
El da banii cu dobîndă.
Mulțumit cu suta-n sută.
Nu pe an, că nu e bună,
Suta lui era pe lună.

Numai de iscălitură
Se ferea ca de deochi,
Răspunzînd la-neurcătură
Că era beteag de ochi.
Una-i să numeri hîrtii,
Și-alta este să le scrii.

În oraș, văzînd prin case
Deuă-trei biblioteci,
Lustruite și frumoase,
Cu sculpturi și bronzuri, deci

Se căina întodeauna
Că nu are și el una.

Supărat, s-a chizbuit
Cum s-o aibă, așadar,
Și se hotărî-n sfîrșit
Să-și aducă un tîmplar.
Și a dat de la-nceput
Peste unul priceput.

Îl tocmi să-i scoată-ndată
Din rîndea și dălți, frumos,
O bibliotecă lată
De mahon cu abanos
Și sidef, cum alta nu e,
Și cu chei, să se și-ncuie.

— «Să mi-o faci cît un părete, —
Zise, răzimat în cot, —
Și, ascultă-mă, băiete,
Mă-nțelegi, cu cărți cu tot,
Pe tipicul cunoscut,
După cum am mai văzut,

Cu cotoare poleite
Și cu titluri mari, pe piele,
Cu chenare, ține minte,
Jos cu literele mele —
Ți-am mai spus cum mă numesc —
Și cu semnu-mi boieresc.

Vreau o mobilă de lux,
Cu sertare și vitrine.
Du-te la geamgiul Fuchs
Și să-i spui că-i pentru mine.
Te-nțelegi din trei cuvinte :
Sînt în firmă președinte.*.

Cărturarul dintr-o dată,
Mîndru, fericit și demn,
Le avu dintr-o bucată,
Polițe și cărți de lemn.
Toată spița-i boierească
Va avea ce să citească.

CULTURA

Cînd am făcut atîtea școli
Am înțeles să iasă advocați,
Contabili, ofițeri și doctori pentru boli,
Dar nu aveam nevoie de prea mulți învățați.

Mai multă carte duce, precît văd,
La lipsă de respect și, la tot pasul,
Cobesc golanii-a moarte și prăpăd,
De cum își vîră-n treaba noastră nasul.

Stăpîinii țării sîntem noi, moșierii,
Că țara-i împărțită între noi.
Să vie să ne-arate hotarele puterii
Și legea datoriei obștești niște puțoi ?

Le-am dat învățături, ca să ne fie,
În slujbe, de folos și devotați.
Să fie fiecare de-o moșie,
Fiindu-ne-n provincii și-n București argați.

O teapă nouă și nebănuită,
Așa-numiții scriitori,
Se și ivi în slova tipărită,
Numindu-ne dușmani și-asupritori.

Dobrescu-Argeș, Arion, Vlahuță,
Kogălniceanu și-alte haimanale
Au și-nceput țărani să-i asmuță
Alătura de unul, pe nume Caragiale.

TRIȘCA

Un biet plugar, odată, să-l sufli, să-l dai jos,
Își înjghebase-o trișcă și fluiera frumos.
Sta-ntr-un bordei, departe, la marginea de sat,
Dar se-auzea cum cîntă din fluier, suspinat.
Din cobză și din flaut, din frunză și din dring.
Cîntau de mult și alții cînd horele se string.
Dar nu ieșea din scula nici unui nătărău —
Atît alean de suflet și leac de ceasul rău.
Treceau pe la bordeiul, ascuns acolo-n bozii,
Și teferii și răii, firește, și neròzii.
Și rămîneau s-asculte, tăcuți și duși cu gîndul,
Cum își purta el ghiersul, din fluier desfăcîndu-l.
Cînd graurul, cînd mierla, cînd cucul, cînd prigorul
Și zvonul ciocîrliei își luau din fluier zborul.

Și parcă o pădure întreagă, la răspinte,
Din ulmi, din fagi și paltini se ridica să cînte.
Veneau și lăutarii orașului, trimiși
Să prindă tilcuirea cîntării, pe furiș.
Căci fluierul trecuse de sine și, amară,
Avea în el și voce de om și de vioară,
Și glas de vînt și vaiet de holde și de ape,
Și geamătul furtunii cînd fulgeră pe-aproape,
Și grindină și trăznet ; tăceri și presimțiri
Urzeau păinjeniișul rostirilor subțiri,
Încît ascultătorii, din cîmp și de la stîină,
Scăpau și țîța oii și secera din mină,
Cînd l-auzeau din muncă, năuci și luați din lume.
La nunți și la botezuri, la zilele de nume,
Cîntau, să se-mpletească, tot soiul de unelte,
Adînci, molii și zvelte ;
Ele cîntau pe plată și luate cu chirie,
Iar el, în dorul lelei, golan fără simbrie
Și n-avea nici cămașă, opinci întregi și cioareci
Și prăpădit, în zdrențe, părea mincat de șoareci.
N-avea nimic pe vatră, de-abia un fir de soare,
Dar n-avea nici suspine și doine de vînzare,
Că harul nu se vinde
Pe bani și pe merinde.
Te temi să pipăi banul cînd crezi că nu-i a bine,
Și harul, ai credința, că e străin de tine.

Îi ajunsese faima trișcarului departe,
La știutorii scripcii și meșterii de carte.
Și au venit să-l vadă cu ochii, la bordei,
Boierii meseriei de cîntec și condei.
Îi ziseră, găsindu-l : — «Prea bine, dar se cere
Să nu ne pierdem firea și punctul de vedere.
Sînt pravile și dogme și, fără de-ndoială,
Nu ți-e iertat să fluieri din buze, fără școală.

Orice privighetoare și mierlă recunoască-l,
Cum l-am primi să cînte pe insul fără dascăl,
Fără hîrtii semnate, cu număr, an și zile
De pricepuții noștri la rubrici și ștampile ?
Ai îndrăznit, cînd hora și lanțul ei se mișcă,
Să amăgești flăcăii și fetele cu-o trișcă.
Tu nu știi ce-s acelea și nici nu ai idee,
O gamă, un solfegiu, un portativ, o cheie.
Nici cînd te dai de gol

La un diez, la un becar, la un bemol.
Știi tu ce-i un andante, de pildă ? Vezi ? Nu știi.
Faci ca nerozii doine, stihiri și melodii,
Că muzică și artă și cîntăpunct se-nvață
În școlile înalte și-n zece ani de viață.

Doar diploma pe care o dă academia

Te-ndreptățește meșter și face măestria.»

— «Te-aud vorbind, cucoane, și după cum ți-e placul,
Eu cînt, să am iertare, cum cîntă pitpalacul.

Îmi vine cum îi vine să dea din cioc și lui.

Și n-avem nici o vină naintea nimănui.

Să mă păzească Sfîntul să pui la îndoială

Puterea căpătată a minților la școală.

E vorba noastră veche : „Ai carte, ai și parte“.

Că slova-nvață graiul și gîndul să se poarte,

Dar cartea-nfumurată de gol și fudulie

Poate că e mai proastă ca neașa prostie.

Pe vremea noastră singuri știau cititul popii.

Noi ne trudeam cu plugul, cu secera, cu snopii.

Și popii, vai de lume, că preoții de țară.

Spuneau din molitvelnic mai mult pe dinafară.

De le-ntorceai bucoavna, citita, răsцитita

Molitvă-a-ngropăciunii, ei își pierdeau sărîta.

Din neam în neam cu boii pe brazdă și ciobani,

Noi sîntem proști, bădic, de două mii de ani..

Și totuși, luați de vînturi și îndurînd arșița,

Noi, proștii, pe o trișcă, făcurăm *Miorița*.

Te-ai luat cu mine-n vorbe, boierule, la trîntă.
Mai bine pune gura, ia trişca mea şi cîntă,
Să-ascultăm nu vorba, ci ghiersul cît îţi face.
Că nici ţăranii noştri nu-s nişte dobitoace.»

— «Îl auziţi ce spune ? Un mut, la început.
Din vorbă-n vorbă-ajunge obraznic şi limbut,
I se dezleagă limba anapoda, şi-n loc
Să tacă, te mai face că eşti şi dobitoc.
Să o curmăm, băiete, căci, cum se vede treaba,
Ai cap de buturugă şi trîncănim degeaba.
Mai bagă-ţi trişca-n bete, ncrezutule zevzec.
N-am nici un chef cu tine la fluier să mă-ntrec.
N-aş vrea să-ţi sug scuiatul şi să mă-nfrupt cu bale
Din trişca ta mînjită cu muci şi cu zăbale.
Vrea s-o pupăm, s-o lingem în vîrf, auzi, colega ?
Noi, maeştri cu faimă, noi, Alfa şi Omega.
Din fluier ce să iasă, oricît de bine cîntă,
Mai mult ca o bătută în praf şi-o sîrbă frîntă !»

Deşi măreţi şi meşteri, ei nu ştiu că totuna
Sînt harfa cu vioara şi flautul cu struna,
Şi că puterea tainei lăuntrice-mprumută
Şi scîndurii crestate oftat de alăută.
Ţăranul scoase trişca din sîn : — «Păi, e de soc
Şi mică, zise, alta-n cămaşă n-are loc.
Cu mina mea am rupt-o din pom, şi cu briceagul.
O-nvîrt pe subt mustaţă, de mi-e mai mare dragul.
Ea s-a-nvăţat să cînte de cînd era-n copac
Şi-mi cîntă-n sîn, la piele, şi singură, de-o tac
Şi nu mă simt destoinic. Cînd fluierul tăcut
Începe să zvîcnească, eu nu mai îl ajut.
De ce vă mai răstirăţi la mine ? Sînt netot,
Nu ştiu nimic, aşa e, dar fac şi eu ce pot.»

— „Nici n-are șapte găuri, cum trebuie să fie,
Ca să se-nfiripeze din ele e chindie»,
Mai ziseră-nvățații, uitindu-se la sculă.

— «O gaură, răspunde trișcaru-i prea destulă.
Cînd povestește, cîntă și dă învățătură,
Nici omul n-are, nici el, mai mult decît o gură.»

CÎNTEC

M-ai dăruit cu aur și podoabe,
De care multor suflete li-e sete,
Toate puterile răzlețe-mi fură roabe,
Sînt plin ca de icoane un părete,
Îngreuiat de nimburi și smaralde.

Mă simt ca un stihar de voievod,
Țesut încet cu degetele calde
Ale întregului năpăstuit norod.
Atît is de bogat și-n adîncime,
Atît îmi mișună mătasea împrejur,
Că-mpletiturile rămas din vechime
Și-aduc aminte fostul lor murmur.

RĂSCRUCE

Deșteaptă-te în sufletul meu, soare,
Ca-ntre făcliile pădurii.
Străbate-mă cu sărbătoare
Și dă-mă-n leagăn cu vulturii.

Rouă, stropește colțul ierbii mele
Și unge-mi-l cu mir.
Duios și fraged să mi-l spele
Miròsul lui curat de trandafir.

Ploaie, din bobul de pămînt
Pămîntul meu în două mi l-am frînt.

Brad, îți întinde rădăcina
Ca să mă caute și prindă.
Ia-ți din căldura mea rășina,
Fă-ți din belșugul meu merindă.

Dați-i năvală uriașă
Robului vostru, cel de voie bună !
Fluture, țese-mi o cămașă.
Tărină, ascunde-mă de lună.

Sînt, poate, desfăcut, sînt, poate, ostenit
Călcînd pe aripi și pe punți de iască ?
Nu ! Insul meu se cere însutit.
Dați-i răgazul să renască.

CÎNTEC DE SEARĂ

Am cîntat pe cîte scule toate, ca să-mi rabde viața,
Dar cîntînd, și țevi și coarde mi-au rămas în mîini ca
ghiața.
Primul fluier mi-l tăiasem dintr-un pai de grîu bălan,
Și cu cîntecul de nuntă însoțeam secerătorii,
Pînă ce subt maluri unda, răzvrătită an de an,

M-a silit să stau din cîntec și s-ascult zburînd cocorii,
Și la fiecare cină, ostenit să vreau să cînt,
Mi-am pus capul pe genunchi, și genunchii în pămînt.
Și cu fruntea ridicată, ca un stei în rugăciune,
Umilit și trist cerui și nesfîrșitului de sus,
Coarde noi și alte glasuri în cîntare să răsune.
Și pe rînd în timpul nopții, visu-n ele mi l-am pus.

Iată-pentru ce bătrîinii-mi sărutau de tînăr, mie,
Mina de pe corzi desprinsă, ca o stea de pe vecie,
Iată pentru ce-mprejuru-mi se-nvîrteau atîtea hore
Ca talazele străine la vîpaia unui far.
Iată pentru ce voinicii dintre văile sonore
M-au încins cu briu de dafin și cunună de stejar.
De-ar dura măcar cît frunza doina mea de pe-nserate !
De-ar mai ține frăgezimea coardelor înseninate !

DE CE-AȘ FI TRIST ?

De ce-aș fi trist că toamna tîrzie mi-e frumoasă ?
Pridvoarele-mi sînt coșuri cu flori, ca de mireasă.
Fereastra mi-este plină
De iederi împletite cu vine de glicină.
Beteala și-o desface la mine și mi-o lasă,
Cînd soarele rămîne să-l găzduiesc în casă.
O prospețime nouă surîde și învie
Ca de botez, de nuntă și ca de feciorie.

De ce-aș fi trist ? Că pacea duioasă și blajină
Mă duce ca o luntre prin liniști de lumină ?

E un suris și-n vraful de cărți, să mă alinte.
Vieți noi tresar vioaie din foste oseminte.
Văd frunza că scoboară din ramuri câte una.
Le ruginise bruma, le argintase luna.
Aud și grînguritul de dragoste cu jele,
Oprit cu porumbieii pe coama casei mele.

Luceferii de noapte, scăpărători, i-adun
Din cerul ca o coadă deschisă de păun.
Singurătatea-mi doarme culcată-n somn alături,
De-a lungul, între pături.
Mă-ntreabă cîteodată, trezită dintr-un vis :
— «Ești tot aici cu mine și tot cu mine-nchis ?»
Nu mă știiesc de dînsa, nici ei nu-i e rușine
Că fuge să se-ascundă de lume lîngă mine.

De ce-aș fi trist ? Că nu știu mai bine să frămînt
Cu sunet de vioară urciorul de pămînt ?

Nu mi-e clădită casa de șită peste Trotuș,
În paștea cu crînguri ? De ce-aș fi trist ? Și totuși...

PASUL DULCE

Paraschivci

Singurătatea mi-e întodeauna
Și pretutindeni bună-nsoțitoare,
Asemuindu-mi sufletul cu luna
Care îngheață viața, cum răsare.

Mișcarea-n jurul meu încetinează,
Se micșorează uliți și cetate,
Și oamenii, trecînd pe la amiază,
Au gînduri și cuvinte depărtate.

Cui să vorbesc de nu știu ce mă doare ?
Cine s-asculțe sufletul e-n stare
Cu degetul trecut în cingătoare,
Fără să-mi ceară să-i vorbesc mai tare ?

Tu pricepeai din gest. Într-o privire
Păstrai comoara ce-mi lipsea
Și cunoșteai și din închipuire
Ce bolți de cer vegheau deasupra mea.

Dar cînd venea s-asculțe îndoiala
La ușa-ntredeschisă către vis,
Îți auzeam pantoful și podeala...
Și-atunci știam că ușa i s-a-nchis.

1910—1959

ȚI-E SUFLETUL...

De suflet îți atîrnă cerceii ca de boltă,
Ții în verigi și luna și soarele și norii,
Tresari din tot azurul cînd l-au atîns cecorii,
Și stelele din spice adie ca o holdă.

Ți-e sufletul ca marea, în erunta ei putere.
Se zbat corăbii negre, furtuni și morți crăiești,
În milurile groase dorm umbre și mistere,
Ca-n fundurile vremii ascunse prin povești.

Ți-e sufletul ca brazda, ca griul, și renaște,
Plugarul și sudoarea de sânge, boul, plugul,
Nădejdea arăturii bogate către Paște,
Și ploaia-nviorată și nouă și belșugul.

Ți-e sufletul ca floarea duminicii sonore,
Mireasma de lumină și leacul fericit.
Otrăvurile-ascunse în ierburi ți-l ucid.

Dar sufletul ți-e încă și mai presus de toate,
Câte n-ajunge gândul și cerul nu le știe.
Și sufletul bolește-n tristețea că nu poate
Ce nu poate să fie și nu va fi să fie.

S-AȘTEPT ?

S-aștept să vie viața cu coșurile pline
Și să-mi aștearnă daruri din zări pînă la mine ?
S-aștept în noaptea goală s-aud suind un pas
De prieten fără nume, străin și fără glas ?
Cu ăripi adormite în dimineața lunii
S-aștept că mi se-ntoarcă în streășină lăstunii ?
S-aștept poate-amintirea să-și mai încerce cheia
La poarta dintre dafini, s-aștept cumva scînteia
Luminilor pierdute în pulbere și scrum ?

La mine nu mai urcă de-a dreptul nici un drum ;
De-abia o cărăruie, o dîră ca de fum.
Nu intră nici o uşă, n-am prag, n-am pălimar.
Doar stelele se-ngîină cu noaptea-ntr-un arşar.
Ce să aştept să vie şi ce să înţeleg,
Cînd peste mine timpul se prăbuşeşte-ntreg ?

PRIETENUL

Aşa, Ursei,
Pune-ţi botul pe genunchii mei –
Şi uită-mi-te-n ochi cu bunătate.
Ciîne frumos, tu ştii că ţi-s un frate.
Tu ai încredere în mine,
Ciobanule de munte, sălbatec, şi ţi-e bine,
Să te mîngîi cu glasul şi cu mina,
Că simţi în mine Gorjul de piatră, strunga, stîna
Şi sârica şi-opincile de-acasă.
Zbîrlită blana ţi-este mătăsoasă,
Şi labele vînjoase ţi-s
Ca bîta căluşarilor ce te-au trimis.
Colţii de fier au însă muşcătura moale
Cînd îmi apucă mîna-ntre zăbale,
Ca să-mi arate că ţi-s drag.
Mă prind de haină-n glumă şi mă trag.
Mă-mbie, mă răsfaţă.
Îmi ieşi în drum şi-mi sai în faţă.
Şi nasul rece mi-ajunge la mustaţă.
Te ştii al meu şi vrei să fiu al tău.
Am scris pe poartă : «Ciîne rău»

SEARĂ DE MAI

Se-ncolăcea destinul, ca șarpele, pe noi
Bătînd cu aripi cerul, ușoare, el, greoi.

Tot ocolind secunda mereu, de-nec și foc,
Iar ne găsirăm singuri și tineri, la un loc.

Tăcerea ta supusă-mi șoptea : — «Mă ia și du,
Și mîntuie-mi odată durerea de-a fi tu».

Dar, hotărît și crîncen să-l curm, frîngîndu-i chinul,
Am rupt din cer secunda și i-am strivit destinul.

MIRACOL

Așezați la gura sobii
(Soba-i soarele pătrat)
Dă-mi, pămîntule, cu bobii,
După cum ne-am mai jucat.

Culcă-te tu și visează,
Eu te scormon și te ar,
Și-o să vezi, pe la nămiază,
Că nu-i jocul în zadar.

Lasă-ți, cum îmi place mie,
Somnul greu pe seama mea,
Pun un bob și-mi dai o mie.
Dormi și nu te deștepta.

Te-oi trezi eu, bunăoară,
După sacii de la moară.
Nici eu știu, nici tu cunoști,
Și-o să rîdem ca doi proști.

NATURĂ MOARTĂ

Zăresc în mine șesuri și temelii de munți
Cu ceruri printre piscuri și rîuri pe subt punți,
Ca pe pămînt, întocmai ca pe pămînt, din care
Ieșii ca o mîhnire, trăind ca o-ntrebare.
Se înfiripă umbre, schițate, și se-ntind,
Ca-n urma unui soare născîndu-le murind.
Păduri culcate-n unde, pe apele domoale,
Și turlele prin ceață, ca de castèle goale,
Cîte un drum cotește, oprit la un copac.
Vor fi trecute toate, c-atît adorm și tac ?...
Le-asèmui parcă unui veștmînt carè mai poartă
Și astăzi urma veche-a mișcării-n cute moartă.
Dar cînd, întîrziată, copita, pe răzoare,
Se-ndreaptă către peșteri, a unei căprioare,
Să înțeleg de unde se-ntoarce-mi vine greu...
Din cîmpul sterp și rece, sau din sufletul meu ?

FRUNZE PIERDUTE

Cincizeci de ani, de cînd încerci, mereu,
Condeiu, gîndurile și cerneala,
N-au mai ajuns să-ți curme, fătul meu,
Frica de tine și-ndoiala.

Te temi și-acum de ce te-ai mai temut.
De pagina curată și de rîndul,
Și de cuvîntul de la început.
Te sperie și litera și gîndul.

Foile tale scrise, de hirtie,
Se rup și zboară, ca dintr-o livadă
Frunzele smulse-n vijelie,
Fără ca piersicul să și le vadă.

La fiece cuvînt, o șovăire
Te face să tresari și-ai aștepta.
Parcă trăiești în somn și-n amintire
Și nu știi cine-a scris cu mîna ta.

DIN PEȘTERI

Sînt un școlar, întîrziat în vreme,
Și care-ncearcă pana și se teme,
Obîșnuit, din matcă și din vatră:
Cu un condei de hașchie de piatră.

Cînd căutam în cerb și în mistreț
Zgîrieturi pe stîncă, nu eram isteț,
Nu mă chema nicidecum și nu știam nicicînt
Și nu-mi era de mine sfiială și urît.

Nu mă silea nimic să vreau să-nvăț,
Ca să am dreptul la un ham și-un hăț :
Cîrlanului din suflet, copitele bolnăve
Puteau atunci să-i zburde în larg, fără potcoave.

Aș vrea să fi rămas ce-am fost.
La peștera cu turle de piscuri, mut și prost.
Într-un tărîm pustiu, cu Dumnezeu,
Noi singuri între vulturi și zimbri, el și eu.

S-ar mai putea vreodată, pe hîrtie,
Ca mîna mea cu cremene să scrie
Un căprior înalt, fecior și ciut,
Ca meșterul sălbatec, neștiut ?

DEȘERTĂCIUNE

Toată ziua, toată noaptea treaz,
Cine-mi spune de o viață-ntreagă
Să fiu gata pentru care ceas
Cînd o taină poate se dezleagă ?

Taina celor taine fără număr,
Înnădite și încrucișate

Între creștet, inimă și umăr,
Jugul, hamul meu de rob și frate.

Traista-i gata, cîrja-i în pridvor.
Drumul o să fie lung pe lună,
Drumul de un om și un picior
Strîmt și-ngust cu ceața dimpreună.

Stau la pîndă-n bălți și împrejur,
Clopot, voce, tunet să mă strige,
Țipăt rău sau șeaaptă să murmur,
Ce voi zice, nu știu, ce voi zice ?

Și mi-e spaimă de ceva urît,
De o fiară, de un ceas pe care
Îl așteaptă sufletul atît,
Lîngă viață, lîngă închisoare.

Cine strigă ? Nimeni n-a strigat ?
Cucuvaia, greierul, tîlharul ?
Voi fi fost chemat și-apoi uitat ?
Bate timpul, trece minutarul.

Netrăita viață s-a sfiit
Și-am trăit-o însutit.

POEMA

Poema ce-o visez trăsare
De mult în sufletul deschis

Oricărui răsărit de soare
Și-oricărui început de vis.

Poema visului mă doare
Că nu se poate-n ac urzi,
Cum se urzește-n fir o floare
Pe o mătase-n zori de zi.

Poema o visez ș-o caut
În toate cărțile cu nume,
Ușoară ca un ghiers de flaut
Și numeroasă ca o lume.

Poema mi-o găsi culcată
Într-o copaie, din pridvorul
Colibei noastre, legănată, —
Cîntînd o mierlă, — cu piciorul.

LUCEFERE !

Cel mai vioi, tu sfinte și frate, dintre stele,
Rămîi oprit de-a pururi deasupra casei mele.
De noapte paznic ager și așteptîndu-ți ora
Mă aperi împotriva și-a mea și-a tuturoră.
Tu nu mă uiți, iubite din ceruri, niciodată,
Fie-mi durerea mută oricît de-ntăritată.
Dai drumul trîmbii tale de catifea albastră
Și-o desfășori din suluri la mine la fereastră.
Grămezi de giuvaere le-mprăști dintre bolți
De cîți, au fost pe lume și sînt, și vii și morți.

Că fiecare viață și moarte e-nsemnată
Cu-o candelă aprinsă și-o rază-ncrucișată.

Cînd vreau să știu ce semeni mai sînt sau nu mai sînt,
Încep să-ți le număr lucind peste pămînt.
Și grîul și porumbul și florile, și ele,
Ies, număr după număr și boabe, cîte stele.

HARURI

Osînda nu se schimbă, e pe viață.

Domnul mi-a pus alături o ceață,
Și-un puț adînc, răzbit într-alt tărîm,
Să sec izvorul, ceața s-o dărim ;
Căci mîntuirea mea pentru o viață nouă
Era să le sleiesc pe amîndouă.

— «Cînd ostenești, — mi-a spus, — de una,
Cealaltă e alături todeauna.
Adîncul odihnește de înaltul
Și vei fi rînd pe rînd tot altul.»
Și m-a bătut pe umăr și s-a dus
Într-alte zări, încolo, prin apus.
M-am bucurat cu inima, vezi bine,
Că Domnul are-ncredere în mine.
Atîta dar și-atîta har
Nu se putea să fie în zadar.

Și am rămas în tot pustiul mare,
 Singur, pe-o măgură călare,
 Cu brațele sumese și cu seule
 Și cu nădejdi aprinse îndestule.
 Domnul gingășul și milosul foarte
 Avea de dat porunci și-ntr-altă parte.
 Împărăția fiindu-i fără de sfârșit,
 Și-n bunătatea lui avînd de miluit
 Cu sfintele-i hatîruri și pomeni
 Și alți aleși dintr-alte neamuri de moșneni.
 Mi-am încercat uneltele cu mîna,
 Am măsurat cu ochii și ceața și fîntîna.
 Una ducea în slavă, și alta, jghiab și vad,
 Se scobora prin cremene în Iad.
 Eu, ceața o s-o surp cu tîrnăcopul,
 Și apa o s-o scot cu năpîrstocul.
 Și după ce le sfarăm și le sec
 Îmi iau calabalicul meu și plec.
 Cît o să ție asta ? Hai, să zic, o lună
 Și gata. Și-am făcut o treabă bună.
 Poate să fie lucru mai frumos
 Decît să lași frînghiile în jos,
 Și negura să o desfaci subțire
 În jurubițe, ițe, fulgi și fire ?
 De vreau, o ție velințe și plocate
 Și-o fac zuvelci și scoarțe-mpărechiate
 Și, de voi da-o, negură, deoparte,
 Se va vedea și dincolo de moarte.
 Și-o să mă duc să caut pe domnul preamărit
 Și o să spui : — «Eu, Doamne,-am isprăvit.
 Vreie să-mi mai dai o-ncredințare ?
 De-orice destoinicii mă simt în stare.
 De-aci nainte somnul meu înțarcu-
 Și-aș doborî și stelele cu arcul.»

Dar ciutura, cînd fuge pe frînghie,
Am aşteptat-o ani şi ani să vie
Şi s-a întors de prin adîncuri goală.
Izvorul nu-şi dă unda şi mă-nşeală,
Şi plinul ei se scurge printre doage
Şi nu vrea să ajungă la gura cui o trage,
Să-i soarbă clocotirea, de care-i insetat.
Nici muntele de ceaţă nici nu s-a clătinat.
Precum a fost porunca şi fuse legămîntul,
Cine şi-l calcă, Domnul, sau robul lui, cuvîntul !
Credeai să se găsească un prost atît de prost,
Să găurească vîntul ? — Acela eu am fost.

Tu, suflet, nu-ntreba, nemîntuit,
Care din cei doi semeni te-a minţit,
Domnul din ceruri, bun, sau Necuratul.
Că-ţi mai sporeşti osînda şi păcatul.

PSALM

Călare-n şea, de-a fuga pe vînt, ca Făt-Frumos,
Am străbătut şi cîndrii şi ţara-n sus şi-n jos,
Dar ajungînd în piscuri, de ripi încrucişate,
Să birui înălţimea văzui că nu se poate.

În strălucirea nopţii, mari stelele şi oarbe,
Chemîndu-mă-n Tărie, prăpastia mă soarbe.
Am apucat pe drumul pustiei, cel mai lung,
Şi tot nu pot pe nici o potecă să te-ajung.

Te-am urmărit prin stihuri, cuvinte și silabe,
Ori pe genunchi și coate tîrîș pe patru labe.
Zărind slugărnicia și cazna mea umilă
Ai să primești flămîndul, mi-am zis, măcar de milă

Încerc de-o viață lungă, să stăm un ceas la sfat,
Și te-ai ascuns de mine de cum m-am arătat,
Oriunde-ți pipăi pragul, cu șoapta tristei rugi,
Dau numai de belciuge cu lacăte și drugi.

Învierșunat de piedici, să le sfărîm îmi vine ;
Dar trebuie, -mi dau seama, să-ncep de-abia cu tine

[1963]

NĂLUCA

Gîndindu-te, secundă cu secundă,
Îți fuge chipul ca-ntr-o undă,
Care ți-l scoate și-l afundă,
Prin pietre, umbră și răchită,
Și tot mai lămurit nedeslușită.

Creionul se muncește să te prindă
Și te arăți și pieri ca în oglindă.
Schițînd mereu profiluri și conture
Începe timpul gol să mi te fure,
Dacă prin vâl, tu, cea adevărată,
Ai tresărit și ai pierit îndată.
Nici vocea, nici privirea nu mai vin.
Te-aud, te văd din ce-n ce mai puțin,
Și risipită-n mine, fărăime și crîmpeie,
Te-adun și nu pot strînge din ele pe femeie.

DE-ABIA PLECASEȘI

De-abia plecaseși. Te-am rugat să pleci.
Te urmăream de-a lungul molatecii poteci,

Pîn-ai pierit, la capăt, prin triloi.
Nu te-ai uitat o dată înapoi !

Ți-aș fi făcut un semn, după plecare,
Dar ce-i un semn de umbră-n depărtare ?

Voiam să pleci, voiam și să rămîi.
Ai ascultat de gîndul cel dintîi.
Nu te oprișe gîndul fără glas.
De ce-ai plecat ? De ce-ai mai fi rămas ?

AȘTEPTARE

De cînd nu mai trece streina
Rămîne pustie grădina.
Lăstunii se-ntorc să mă vadă,
Copac desfrunzit în livadă,
Rotindu-se stol —
Și cîntă și vîntul a gol.
Dar vîntul, zăbav,
Răspunde :-i bolnăv.

Șoptește prin spini o-ntrebare :
Ce are ? Ce-l doare ?
Că nici el nu știe,
Năîng între foi de hîrtie.
Dar crinii-mbrăcați în panglici,
Pe cîrji de irozi și vlădici,
Se roagă-n sobor pentru mine,
În isonul maicilor schivnice-albine.

Biserică mare, grădina
Așteaptă ? Mai vine streina ?
Să vină,
• Cu pasul înalt, de tulpină.
Așteaptă-n pridvoare,
Ca două altare,
Duminica de cununie ?
Așteaptă streina, din zori, să mai vie ?
Să pui, între iezi și albi porumbiei,
Nuntașii de față și marturii mei,
Inelul în degetul ei ?

ECOURILE-ACESTEA

Ecourile-acestea, pentru tine,
Ți le-am cules din vuietele line.
Vezi, nu mai zace nici o coardă stearpă,
De când trecu dantela ta pe lângă harpă.

Trecuse ca o adiere.
O presimțire parcă mă-ndeamnă și mă cere.
Te-ai împletit pe strune, ca iedera subțire,
Și le-ai adus prisosul adaos de simțire.

Nu știu de cîntă harpa cînd noaptea mi-o sărută
Sau freamăți tu-n vibrarea ei gemută,
De scorbura cu zale,
Din frunzele și horbotele tale,
Că se strecoară-n ea, cu luna din lucarne,
Fără să vreau și vrejul tău de carne.

MI-E SETE

Tinjesc pe-ndelete.
Mi-e foame, mi-e sete,
Dar n-aş putea, poate, să-i spui
Orişicui
Ce hrană
Mă poate nutri şi ce mană.
Am pîine, merinde şi vin.
Pătulul mi-e plin.
Am poame-n livadă
Lăsate să cadă
Din pomi, din belşug.
Cirezile mug
De ugerii grei :
Mulgi cîte ciubere şi doniţe vrei.
Nici vechea prisacă
Nu-mi este săracă
Şi am în cămară
Şi miere amară,
Pe lingă bucate.

Mi-e silă de toate,
De rău şi de bine.
Mi-e foame şi sete de tine.

STREINĂ

Streină ? Şi streină ! Venise de departe,
Din insula pribeagă dintre vecii şi moarte,
Pe care-o duce vîntul şi fulgerul o-ncearcă,
Alene somnoroasă în trestii, ca o barcă

Streină ? Da ? Îmi pare atîta de aproape,
De s-ar părea că-n matca aceluiaşi vechi apc,
Urzită-n marea vastă şi-n val, ca pe gherghel,
Şi luntrea mea plutise pe dunga de sidcf.

O insulă fugară, desprinsă dintre zodii,
Scăldată de miresme şi rumenă de rodii,
Lăută simţitoare la vînt, ca subţ arcuș,
Ce vîltur îşi va face în cuibul ei culcuș ?

O insulă şi-o luntre plutiseră-mpreună.
Talazele frămîntă, bat neguri de furtună
Şi-aleargă să le soarbă prăpastia, întregi.
Nu ai putea tu vraja ispitei s-o dezlegi ?

SPUNEAİ CEVA ?

Spuneai ceva ? Spuneam ceva ? Se pare.
Şoptisei, poate, o-ntrebare,
Sau, poate, un răspuns.
Dar glasul nostru nu era ascuns ?
Poate zăream o şoaptă în pleoapa tremurată.
A fost atunci ? Acum e altădată ?
Şi tu şi eu tăcusem parcă de ani întregi
Ştiind că nu-nţelegem ce-ncepi să înţelegi.
Zadarnica paradă a tilcurilor scrise,
În jocul de-a sfiiala, amuţise.
Nu vream să ştim ce sîntem, ce am fi fost sau cine.
Tu mă numiseşi «Tie», eu te numisem «Tine».
Să te cunosc ? Să mă cunoşti ?
Stam unul lîngă altul ca plopîi mari — şi proşti.

SCRISOARE

Aveai un fel de noapte în ochi și-un fel de glas,
Că-n lupta de-a șoptitul, pe seară, m-ai rămas.
Într-adevăr, destinul e turburat de-o floare
Îeșită de neunde, necum și la-ntîmplare,
Și se trezește-n rouă din somnul ei închis,
Trecînd dintr-o visare tăcută într-alt vis.
Nici pravilele aspre, nici jugul lor nu pot
Să-mpiedice ivirea garoafelor de tot.
E-o proaspătă năvală a noilor parfume.
Șarpele tău pătrunde, tîrîș, dintr-altă lume.

DIN BALCON

Dintr-un balcon începe prelung, atunci pierdut,
Un cîntec lin, și nu știi de cînd a început,
Ușor întii ca fulgul, ca scama de mătasă,
Abia se-nalță seara, că vâlul ei se lasă,
Și-n liniștea-nserării, în frunze, stătătoare,
Se-ntinde pe durere ca unt de sunătoare.
Tăcerea-și simte rana cum i-o atinge leacul,
Pe care crunt, pe suflet, apasă-n noapte veacul.
Ecol se înalță, cîntarea face ramuri,
Zăpezi ca liliacul, și ninge-n somn subț geamuri.
Sînt stihuri cu o floare în fiecare rînd,
Căzînd pe-o altă floare, atinse gînd la gînd.
Cuvîntul se deșteaptă deodată în moșneag.
Ar vrea să se ridice de jos fără toiag.
O mare de durere c-un val de bucurie
Tresare ca o zare de după vijelie,
În vremea de acum, o vreme de-altădată,
Căci cîntecul și stihul sînt slova lui cîntată.

SOLIE PIERDUTĂ

Doi îngeri albi porniră diă veac, de prin Tării.
Să-i dea vestirea bună, de sus, Sfintei Mării

Zburind alături, noaptea-n stihare, printre ele,
Au rătăcit cărarea de brumă dintre stele.

Ademeniți în ceață de mugurii de floare,
Întârziu să vadă argințul cum răsare.

Cînd îi trimise Domnul, pesemne n-au aflat
Că unul e femeie, și celălalt bărbat.

Și datina fusese, atunci întîi, călcată
Să nu purceadă-n lume doi îngeri deodată.

Ei, fermecați pe-ncetul de zborul împreună,
Se ocoleau în jocuri, jurîmprejur, la lună.

O melodie parcă i-a prins și-i înfășoară,
Era ca de vioară și nu era vioară.

Alăturați de-aproape și legănați în zbor,
I-a dezlegat uitarca și de solia lor.

Și s-au cuprins ca ripa-nclăștată-n pisc de stîncă,
Și sărutarea gurii le-a fost în slăvi adîncă.
Și graful stins, și suflul mut.

Aripile, din ceruri, le-au căzut.

INSCRIPTIE DE BĂRBAT

Fă-ți datoria pînă-n capăt, bine.
Sînt datorii și țelul și povara,
Fie că mîngîi omul, fie că-i aperi țara.
Și-așteaptă ceasul tău. Că vine !

Nu-ți fie teamă, alta nu-i menirea,
Că te codești, mișel sau înțelept.
Ține nevrednicilor crîncen piept,
Că porți în tine toată omenirea.

Ai luat de jos poveri. Ți se cuvine.
Și te mai cere una. Nu-i nimic. E grea.
Ți-e circa plină, ia-o și pe ea
Și-așteaptă-ți și sfîrșitul cu fruntea sus. Că vine !

INSCRIPTIE DE FEMEIE

Orînduirea firii a sorocit să-i fie
Copila diafană bărbatului soție.

Plăpînda libelulă, în mîna lui păroasă,
E crudă ca lăstarul de crin și chiparîasă.
Ea-l place că e teafăr și dur — și om de treabă,
Nu șovăie, nu-ntîrzie, nu-ntreabă.
Pornește drept nainte și-ajunge ținta drept,
E răs-picat și înțelept.
Strădania și munca lui aspră pentru tine
Fac zilele să-ți fie mai mari și mai depline.
I s-au zdrobit genunchii și i s-a frînt spinarea,
Să-și merite și blidul gustos și sărutarea.
Din fundul mării zmulge-n șirag mărgăritare
Pentru grumazul zveltei și chipeșei fecloare.
Din noapte ia ciorchinii de stele și scînteii
Pentru brățări, paftale, inele și cercei,
Luceferii de aur din platră seacă-i scoate,
Mușcat de colții stîncii și sîngerat în coate.
E jertfa lui de sine, aprinsă de-o idee.
Ideea, ca și lupta și piinea,-i tot femeie.
Sînt toate ale tale și toate pentru tine.
De nu, atuncea pentru cine ?
Căci darurile toate aduse ție ți-s,
Primind în schimb o floare, fragilul tău suris.
Făptură de petală și de un bob de rouă,
Dă-i zilnic dimineața o bucurie nouă,
Ofranda de răsplată e poezia lui.
O alta, mai suavă și mai cinstită, nu-i.

CREION

Oprește-ți alăuta, lăutare,
Ceva-n suspinul ei mă doare.
Și flautul adînc îmi pare
Că-mi pune surd cîte-o-ntrebare

Și nu pot să răspund.
Lăsați-mă să mă ascund.

Fluiere, naiuri, trîmbițe și strune
V-ați adunat a geamăt, a zvon și-a rugăciune.

Tăceti și vînturi și fîntîni și ape,
Ca și cum n-ați fi pe alături, pe aproape.
Uită-ți oglinda lacule-așternut
Și umbra noastră care prin tine a trecut.

De m-ar ajunge-o șoaptă, un ecou,
Mi-ar deștepta-ntristările din nou
Și nu vreau să mi le mai știu,
Fantome vechi cu vâlul plumburiu,
Mîhnirile de-odinioară...

N-ai mai tăcut, arcuș de pe vioară ?

POETULUI NECUNOSCUȚ

Cînd ți-ai pornit clădirea altarului visat,
Vezi că, furat de iazme, să nu te fi-nșelat.
De vreme ce-ai să umbli prin suflete-n cuvinte,
Te legi de la-nceputuri, visînd, cu jurăminte.
Dezgropi pe om din beznă, faci stelele să cînte
Să n-ai deșărtăciune, nici har să te-nspăimînte.
Cu tainele nu-ncape de-a gluma să te joci :

Cite cuvinte-n carte, alitea-s și găoci.
Așteaptă alte zmalțuri, mai proaspete, și vor
O scînteiere nouă și dinlăuntrul lor.

Un ~~blăstem~~ te-mpresoară din veac în veac, dar tu
li ești dator clădirii s-ascuți de el, sau nu.
Altarul ca să fie și pietrele să ție
Cer inima și viața zidite-n temelie.

NU SPUNE

Nu spune nimăruia ce știi și ce-ai văzut :
E-o cale de-a-nțelege mai tristă, dar curată.
De cîte ori și zborul nădejzii ți-a căzut,
Să n-afle nici frăția, nici pizma niciodată.
De-ai aripi, ți le-ascunde, de-ai nimburi — de asemeni.
Nu-ți cheltul mireasma, ca rozele și crinii.
Ascunde-ți-o și steaua, ca-n sînul unei cremeni.
Ea știe că-i zălogul de taină al luminii.
Clădește-ți, frate, viața cu peșterile-n tine,
Depart de-altă viață, departe de-altă rază,
Și pardosindu-ți noaptea cu lespezi de rubine,
Vei ști tu singur dacă se sting ori scînteiază.
O punte duce-n bezna-ncuiată cu zăvor —
Sfărmă-i-o și puntea, aruncă-ți și unealta.
Tu vei cunoaște singur, și-nvins și-nvingător,
Ce goluri și prăpastii îți leagă-o zi de alta.

NUNTA

Cînd ne-am luat, copila mea
Era singură și ea.
Dar aflasem prin vecine
Neamuri c-ar avea puține,
Și că toții ei puțini
Pribegeau printre streini.

Tatălui îi zice soare
Rătăcind peste hotare.
Luna, după cum o cheamă,
Îi era miresii mamă.
Meșter el și ea măiastră
Scoborau pe cale-albastră
Să o vadă pe fereastră,
Ziua-ntreagă, noaptea toată
Tot cu gîndul după fată,
S-o vadă măcar o dată.
Frații ei, cei doi luceferi
Ațintiți, vioi și teferi,
I se lasă-n fir cînd coase
La năframa de mătase.

Vărul ei, ivit în zare-i
Vizitiu la Carul Mare
Și-umblă-n cer după mărgele.
Sumedenii, mii de stele,
Cu a nopții paparudă
Trec prin lac și nu se udă.
Nașii nuferi fac minuni,
Rotogoale de păuni.

Străbunice despletite,
Niște sălcii și răchite.
O ceruse de soție,
De la trestii, o solie,
Ca de mare-mpărăție,
Feți înalți, cu sulii lungi.
Cu săgeata să-i ajungi.

Zestrea-i fuse-o legătură
Cu merinde pentru gură
Și-alte lucruri în bazmă,
Secera și o cazma,
O bondiță și-o năfraniă
Și un talger de aramă
Cu care-o-nzestrase luna.
Să le aibă-ntodeauna.
Și-i văd, parcă fu acuz,
Giuvaer, și-un cărăbuș.
Prins în păr,
Într-adevăr.

Însă-n sin ținea închis
Un hrisov, scris și subscris
Pe o piele de vultur,
Cu peceți jurîmprejur.

De ce, fată, nu-mi spuseși.
Că ești spiță de răzeși ?

PSALMISTUL

Ce-mi mai lipsește mie să știu că nu mă mint ?
Să cred ce spune cartea cu scoarțe de argint ?

Amestecat cu ceață și tăvălit în stele,
Să cred că viața trece și dincolo de ele ?
Să mi se pară clipa de azi nemărginită,
Ostrov pierdut, cu luntrea legată de-o răchită
Încovoiată-n soare și adormită-n undă ?
Să cred că nu se-neacă și-n veci nu se scufundă,
Și că din țarm, plutită pe-o dîră de lumină,
Ar duce pîn' la tine,-ntr-o insulă vecină ?
Că un sobor de îngeri m-ar aștepta, din lume,
Să-mi ia din luntre vîsla și-n stuf să mi-o îndrume ?
Eu, ridicat în luntrea tăcerii, în picioare,
Smerit, plecat din umeri și piept, la cingătoare
Cu cheile de-acasă, cu cheia de la poartă,
Ți le voi da în grijă, mîhnit, cu mina moartă.

Tu poate-ai să te tulburi de cei rămași. Atunci
Trimite-le arhanghelii cu aripile lungi.
Ivirea lor pe prispă, și șoapta lor adîncă -
Să-i facă să tresară, uitînd să mai mă plîngă.
Copiii, duși pe gînduri tăcute, nu-nțeleg
Cum pierde deodată un veac de om, întreg.
Aibi grije mai cu seamă, strămoșule, de fată.
Mi-e frică ce se face, pe lume, fără tată.
Simțirea-i pren gingașe și fragedă, de floare,
Mă urmărește-n taină și noaptea, și mă doare.

Tu nu știi, cred, ce viață trăim în neamul meu,
Îndrăgostiți în toate și-mbrățișați mereu.
Pe maica lor frumoasă, copilă și cuminte,
Sînt șapte vîrste pline de-atunci, mai ții tu minte ?...
Am luat-o-n cîmp de mină și i-am șoptit ceva :
— «Copilă nenuntită, n-ai vrea să fii a mea ?»
Ea mi-a răspuns, în trestii, dînd ziua într-apus :
— «Dacă mă ici cu tine...» Am luat-o și ne-am dus...»

Ce va simți fecioara de-atunci, de-odinioară,
Că voia ta, aceeași, unește și omoară ?
Mă ispitești cu visuri, mireșme și mărgele,
Dar zdruncini temelii încredințării mele.
Eu, totuși, slugă veche a Domnului rămin,
Că nu pot pribegie să-ndur fără stăpîn,
Și zic, la urma urmei, că domnilor bogați
Le stă, să nu le pese de robi și de argați.
De-o viață, nepăsarea ți-o rabd robind aici,
Înghemuit în suflet și-n spini, ca un arici.

Ingerii tăi să vadă de staul, cum se cere,
Să cate să nu scadă nici apa din ciubere,
Să mai vegheze pomii livezii pîn' s-or coace,
Și să păzească drumul de pe la tine-ncoace.
Și, poate, mi-ar aduce, din cînd în cînd, și-o știre
De la ai mei, de-acasă, la tine-n minăstire...
Îți dau și-o însemnare de capre și de cîni,
Unii fâțați de-o vară, și alții mai bătrîni.
M-așteaptă-n poarta mică, din fund. Cu înțelepte
Povețe, fă-i să plece, să nu mă mai aștepte.
Că, Doamne, vezi, și cele numite dobitoace
Sînt suflete, silite de trup să se dezbrace.
Mîngîie-i cu îndemnuri blăjine, că, vezi bine,
Ei îmi știau și pasul, și ascultau de mine.
Cînd îi trezea năluca de prin ograda noastră,
Veneau, pe întuneric, la mine, la fereastră.
Îți las în grije bună pe iedul, mai ales,
Cel sprîncenat și-n frunte cu scîrlionțul des.
Și dacă mi-ai da voie, ți-aș face și-altă rugă :
Să-l lași să te apuce de deget, să ți-l sugă...
Cînd îi frămînt aluatul de lapte cu tărîțe
La mîinile-n eopaie, drept ugere cu țite.
Mai am și-un cățelandru, pui fraged și dulău.
Să-l lași să-ți ia papucii și fă-l cățelul tău.

Mai e și zvăpăiatul pisoi, după câțel,
Dă-i ciucurele bărbii și joacă-te cu el.

Imi mai lipsește, poate,-o fărîmă de scînteie
Să mai mi-aprindă viața-n vîrtej de curcubeie.
Să nu mă mai știu vitreg în marea ta vecie,
Strein și singuratec, pe stînci, cînd va să vie
Sorocul, cînd și zarea și timpul se-ntrecup.
Bătut de viscol negru, ca fiara frîntă-n trup,
Înspăimîntat în haos să-l văd cum se destramă,
Cusut cu fir și umbre și flori, ca o năframă.
M-adun într-o nădejde ; de-abia că se-nfiripă,
Și clipa-mi și ucide nădejdile de-o clipă.
Mi-ai dat pe negrăite, de ce, nu știu, un har
Pe jumătate dulce, însă mai mult amar,
Căci drojdia din fundul potirului ales
Dă cuminecăturii otravă cel mai des.
Și vinul de deasupra, de aur, cînd mi-e sete,
N-ajunge niciodată cu nimbul să mă-mbete.
A-toate-frămîntarea răgazuri nu-mi mai lasă,
Din stea în stea mă duce orb, ca din casă-n casă.
Cerșesc la uși odihnă, pe unde și neunde,
Și, la bătaia nopții, nici una nu răspunde.
Pe ulițele-albastre, din cerurile tale,
Sînt mii și mii de sate și tîrguri, toate goale,
Cătunele deșarte-n cerdac au, fiecare,
O candelă-n opaiț și-un muc de luminare.

Isus mi se-arătase la lună, prin livede.
Parc-ar fi spus în șoaptă : «Nu cerceta, ci crede».
Să fi fost el, sau zvonul stîrnit de prin Scripturi,
Rătăcitor prin noapte, prin vii, prin arături,
Ca broaștele țestoase, sobolii și zefirii ?
Prins între-nchipuire și unda nălucirii

Nu mă-ncumët răspunsuri să caut, și m-ascund
De ochiul cu scinteie de cremene, rotund.
Dar sufletul se roagă-n genunchi pe piatra goală :
«Mai scapă-mă, Părinte, măcar de îndoială».

Te-am dus de-a lungul vremii, în mine, ca un semn,
Și, fără-a te cunoaște, mi-ai fost imbold și-ndemn.
Mi-ai pus neșters și mirul sfințirilor pe frunte,
Și toate ale tale, menite să mă-nfrunte,
Au fost ca niște slove cuprinse-n umbra mare
De veșnicii rostite în cite-o scăpărare,
Izvoarele și stînca, pădurea, umbra, vîntul.
Al tău e și cuvîntul închis, ca și pămîntul.
Și în furtuni și viscol, ca și-n tăcerea sfintă,
S-aude vocea lumii că blăstemă și cîntă.
Dar semnele, doar semne, răzlețe și-adunate,
Nu mai mi-ajung, părute și nici adevărate.
Vreau tîlcul plin să-l capăt, și rostul lor întreg
Să-l pipăi dintr-o dată, să pot să-l și dezleg,
Nu lacăte-ncuiate, zăvoare și crîmpeie
Cu mii de chei știrbite, și fără nici o cheie.
Să număr codrii-n piscuri și nuferii din baltă,
Mi-a ostenit răbdarea din stepa ceastălaltă.
Că nici numărătoarea n-o mai pricep, în șir,
Între statui și candelii și sfîncși de cimitir.
Luceafărul spusese : «Răsar, în loc să scapăt,
Și-mi deapăn zilnic firul, luat zilnic de la capăt».
Mă-mbraci în strălucite odăjdii și veștminte
Și mă-ncununi cu lauri. La ce folos, Părinte ?

Cine mi-a spus că omul e înălțat și mare
Pentru că știe singur dintre făpturi că moare ?
Că-i trestie plăpîndă, cu trestia de-o fire,
Hirotonit, el singur, cu harul de gîndire ?

Ce nu afla maimuța, din spusa nimănui,
Ar fi o-ndreptățire și o noblețe-a lui.
Fantomă trecătoare, el ar fi fost să fie
Dumnezeiasca lumii sublimă mărturie.
Atîta avuție ascunzi, și-ntre comori
O socotești deșartă pentru că știi că mori ?

S-a prăbușit vecia. Pe marginile gropii,
În bîlciul de morminte, rămîn să plîngă plopii...

BUNA-DIMINEAȚA, PRIMĂVARA !

A ! Bună-dimineața, Primăvară !
Iar proaspătă te-ntorci în țară,
Tu tragedă, și ea întinerită.
În țara din răspîntii verzi, fii binevenită.
Te aștepta cu cofa plină
De rouă nouă și lumină.
Te-ntîmpină-n cămașa de in și borangic,
Tivită cu chenare de iederă și spic,
Pe poale cu garoafe și cu vâpăi de mac,
De boance și crăițe și-albastre flori de ac,
Împodobită toată, de marea sărbătoare,
În așteptarea-n luncă a scumpei surioare.

Purtată-n umăr, cofa ți-o pleacă pîn' la gură,
Să iei, ca-n sărutare, din ea, o sorbitură.

Băuși destule lacrimi într-altă primăvară,
Din ciutura cu sînge și-aghiazma lor amară.
Ți-au semănat în cale, aminte să-ți aduci,
Pămîntul cu morminte și cu păduri de cruci.

Dă-i mina, copilandă de-a pururea fecioară,
Că vă-ntîlniți depline, acumă întâia oară,
La început de vremuri, nădejdi și învieri,
Două-nfloriri de muguri și două primăveri.

AȘTEPTARE

Toată ziua-n drum mă uit
Și-aștept ziua ca să uit.
Va veni ori nu mai vine ?
Au trecut opt vremuri pline
Și soroc după soroc.
Îl aștept să-și facă loc
Sau prin apă, sau prin foc.
E un drum,
Ori o pîrtie de fum ?

Vezi că mi-a făgăduit
C-o să vie negreșit,
Nu mi-a spus cu gura lui,
Ci cu a ghiocului.
Toată lumea grăitoare
Avînd gura în zăvoare,
Am crezut ghiocului,
Lacătul norocului.

Noaptea ochii nu-i închizi
Colcăiți ca de omizi.
Auzi fagurii din stup :
Se răscoc și, plini, se rup.
Omul tace, gîndul umbli

Ca un hoț prin grâu și-n umbră,
Și-ascuți gîndurile-n șoapte,
Tîrlă lungă-n pas de noapte.

GHIERSUL ÎNGÎNAT

Nu te-am văzut la față, dar, vecine,
Te simt mîreu alături, lingă mine.
Nu te aud cînd intri, ci, deslușit în șoapte,
Te-ntrezăresc de cum se face noapte.

Mă caută de-o viață-ntreagă,
Oriunde-ajung, ființa ta pribeagă,
De ceață și de umbră sau de gînd,
Și-aștept să se-nsereze mai curînd.

Aș iscodi cuvîntul în zadar
Să te numesc : duh, înger, fum sau har,
Însă simțînd că te apropii, psaltul,
Trezit pe foaia mută din teanc, se face altul.

O scăpărare fulgeră deodată
Nemărginirea lumii-ntunecată
Și, ca un tibișir de aur, trage-o dungă
De scapără departe întrecaga zare lungă.

Iar dacă pana psaltului dă spic,
Eu n-aduc la-ncolțirea lui nimic,
Că mina mina ta mi-o mînă,
Și ghiersul meu e-al tău ; doar ți-l îngîmă.

Obişnuit cu pasul, ți-l aștept
Cu mâinile unite-a smerenie, la piept.
Un jilt în dreptul rafturilor pline
Stă pregătit, nălucă, pentru tine.

Vream să-ți sărut odată opinca de lumină,
Dar, ca și mine, nu știi ce-i tihnă și hodină.

APRIL

Într-o ramură-nflorită
E-agățat un cuib, în tei.
Ramura e legănată,
Legănindu-și cuibul ei.
Vîntul murmură prin floare,
Adormind-o cu descîntul.
Pasărea surîde-n aripi,
Cucoscînd că-i numai vîntul.

Mi-a zburat de mult din floarea
Sufletului pasărea,
Aripi ca-ntre fulgi cicoarea,
Verde-n piept ca zarzărea.

O tot caut de atunci
Prin pădure, prin copaci.

Pasăre cu aripi lungi,
Unde ești și ce mai faci ?

DRAGOSTE TÎRZIE

Da, te-aş iubi cum mă iubeşti şi tu.
Inim-ar spune da, cugetul nu.
Te-ai aşteptat vîltoarea să mă ia
Şi să mă ardă în dogoarea ta.
De unde te-ai ivit să mă-mpresori
Cu-atîtea stele şi cu-atîţi fiori ?
Nu ţi-ai dat seama, şi de-abia
Vedeam şi eu că ai putea
Să fii copila mea.
Simţirea dragostei, ades nebună,
Răzleţele streine le-mpreună,
Şi vîrstele le face deopotrivă.
Femeie pătimaşă, aprinsă, uscăţivă,
Eşti tinără, trufaşe şi frumoasă.
Mă vrei al tău şi-atît, şi nu-ţi mai pasă
De toţi ai tăi, de toţi ai mei,
Jertfiţi unei femei.
Ai vrut să te desfaci dintre dantele,
Să mi te dai ca versurilor mele.
Beţia te prinsese deodată,
Şi vrei să fii a mea de tot şi toată,
Călcînd o pravilă, uitînd
Că ai ieşit din rînd.
Şi te-am făcut să suferi, ştiu,
În ce aveai în tine mai zvicnit şi viu
M-am prefăcut că nu-nţeleg,
Ca să rămîi ce eşti, şi eu întreg,
Şi te-am jignit cu voie, să mă ierţi,
Poţi să blestemi şi să mă cerţi,
Din depărtarea care îţi ascunde,
Cu plînsii ochi, şi coapsele rotunde.

PE O HARPA MEDIEVALA

Vino-mi iarăși, lângă suflet, și să plingeți amindoi.
Voi pleca, și către seară vei rămîne întristată,
Cătînd pasul amintirii printre frunze și-n trifoi.

Tu, de sufletul meu spînzuri ca o iederă-uscată
Dezlipită de fereastra turnului cu-ogive multe.
Cine-și pune-n vînt urechea, șoaptele să i le-asculte ?

Așteptarea simți că ține cit un șes pustiu de viață.
Ai ghicit că-mbrățișarea e zălogul cel din urmă.
Te zăresc într-o poveste cu cerdac și cer în față,
Măsurînd în fiecare seară ziua ce se curmă,
Și tresari la-nvăluirea liniștilor dintre ploi,
Încercînd din amintire umbra ei să ți-o dezgropi.

Ceri văzduhurilor picla tainelor să și-o despice
Și să-ntoarcă drumul negru, așternut ca un plocat,
Însă ochii-n pleoape, umezi, vor veghea, ca două spice,
Pînă ultima nădejde le va fi și secerat.

MONOTONIE PE VIOARĂ

De cînd nu mi-ai mai cîntat
Sînt, vioară, întristat.
N-ai putea ști ce mă doare
De tot cad într-o ntristare ?

Întristat de ce să fiu ?
Că-i devreme, că-i târziu ?
Și n-am cine să mă-nvețe,
De mi-e dor sau mi-e tristețe,
Ca să știu, la întreat,
Că ceva s-ar fi ntîmplat.
Dor de ce-ar putea să-mi fie ?
De-altă nevinovăție ?

Nu-mi dau seamă ce-ntristare
Negrăită, iar mă doare.
Întristările ți-s multe.
Cine să ți le asculte ?
Cine ți le înțelege
Întristările pribege ?
Că nici eu nu le-nțeleg,
Să le-nșir, să le dezleg.
Te-ntristează cînd și dacă
Alții cîntă, rîd și joacă ?
Scripcă veche, mai de mult,
Doar tăcerea ți-o ascult,
Nu-mi dau seama ce-ntristare
Decît altele te doare,
Oare trebuie să-mi pară
Că-a murit ceva-n vioară ?
Ori, vioară, simți mai bine,
N-a murit ceva din mine ?

ÎNGÎNARE

Ziua-nfloarește-albastră în noaptea din fereastră.
Zăbranicul perdelei trăsare-ncet și rece
Și, fragedă, lumina în sînul nopții trece.

Întregul cer se-așează la geamuri ca o glastră
Mai treaz în cuibul lumii cu stelele-am durat
Și-am priveghiat cu ele pînă-n apusul lor.
Mă simt mai tînăr parcă și parcă mai curat,
Că timpul curge-n jgheabul veciei mai sonor.

Cînd mi-a murit nădejdea și cînd a înviat ?

FLUTURE, TU

Fluture, tu, pe unde prin perdea
Putuși intra-n chilia mea ?
Ce știri mi-aduci din primăvară,
Frumosule de catifea solară ?
Echer plătînd te-ai și prins de părete,
Uitîndu-te la cărți și la caiete
Cu ochii-aprinși ca jarul de rubin.
Ai și tu o chemare ? Ai și tu un destin ?

Deschideți-i fereastra dintre ramuri
Să nu-și lovească frăgezimea-n geamuri.
Puiul luminii caută-ntr-afară.
Lovit în frunte poate să și moară,
Aci, în foișorul nostru din cărare,
Unde nici nimeni, nici nimic nu moare,
Decît pe înserate vreo stea sau cite-o floare.

INTOARCERE LA BRAZDĂ

Pământ al țării mele și al meu,
Nu m-ai uitat ? E pasul meu. Sînt eu,
Cea mai nevrednică odraslă de plugar.
Primește-mă, prea-bunule, în brațe, la hotar.

Am hoinărit pînă la Marea mare,
Peste mai multe rînduri de hotare,
Cu fluierul, cu cîinele-asmuțitul,
În briu și cu tovarășul cuțitul.
C-am învățat din vreme, de la tata,
Să-l sufăr fără teacă și de luptă gata.

Am tras și eu în tine o brazdă, nu degeaba.
Mă asuprea nevoia, mă-nghesuise graba.
Am pus altoaie-n spin și mărăciine.
Primește-mă, Pămîntule, cu bine.

Fusei un pom hoinar în lumea toată,
Cu poamele mai rumene cîteodată,
Simțindu-le din ramuri cum se cec
Și-ntinerit, dar trist de-atît noroc.

Mai ridicat cu poamele-n lumină,
Copacul mă durea din rădăcină,
Căci scinteiat de stelele streine,
Pămîntule de-acasă, ea rămăsese-n tine.

Bade Ioane, m-aş gîndi să-ţi fac
 Un cîntec nou, de ţi-ar mai fi pe plac.
 Dă-ţi de la buze buciumul deoparte,
 Că sună prea departe.
 Eu ţi-aş cînta muteşte, cu slove ca de carte...
 Cum ţi-ar plăcea ca ghiersul să mai fie ?
 De bărbăţie şi de vitejie ?
 Bărbat ai fost, o spune
 Pămîntul tău, muncit şi-n rugăciune.
 Că ţi-ai purtat prin veacuri, greu, povara,
 Mărturisesc ogoarele şi ţara
 Clădită-n suferinţă şi răbdare,
 I-ai dat şi sînge, şi sudoare.

Cînd ceasul dezrobirii ţi-a sunat,
 Şi sînge şi sudori le-ai înviat.
 Ți-ai deşteptat şi morţii, şi cu toţii
 V-aţi dovedit măreţi şi strănepoţii.

Să-ţi fac un cîntec ? Vorbele-mi sînt goale
 Şi nu au frumuseţea din cîntecele tale.

INSCRIPȚIE PE CUTIA DE POȘTA

Scriitoru-i răsplătit
 În ce scrie, omeneste ;
 Nu că lumea l-a citit,
 Dar că omul îl iubește.

Cînd te-ajunge vreo scrisoare
De la munca orșicare, —
Slove de necunoscuți, —
Gîndul simte și tresare.
O deschizi și o săruți.

MAMĂ ȚARĂ

Maică, mulți te-au dușmănit
Că ești neam blagoslovit.
Unde sapă sapa locul
Sare din pământ norocul.
Ai pământ și ape multe.
Vântul stă să ți le-asculte,
Și izvoare
Călătoare.
Crapii-n ele-s cît berbecii,
În pomi, piersici cît dovlecii,
Pepenii, de zahăr roșu,
În grâu, spicul cît cocoșu.
Pui un bob, din el răsare
Mia de mărgăritare :
Dulce binecuvîntare.
Fiecare fir de vînt
Îl adie un descînt.
Fiecare stea de sus
Îl mîngîie cum l-ai pus.
Noaptea-l coace și ea, luna,
Caldă lui întodcauna
Și pe cîmp cu ceru-n față
Cîmpul pletele-și răsfață.

În adîncul lui tresare
Altă vatră de izvoare
(Ți-ai făcut destinul semnul)
Untul negru, undelemnul.

Florissant, 23 august 1944

84

Cu opaiț și cu lîună,
Ne-am scris nopțile-mpreună.
Și la rău, ca și la bine,
Nu prea m-am uitat la mine,
Ascultînd numai povața :
Omul să-și muncească viața.
Mi-am muncit-o — și atît —
Ca să-mi treacă de urît.

21 mai, dimineața

ORA RAZLEAȚĂ

E către seară. Zarea stă grămadă
Și goii arbori parcă vor să cadă.
Adorm și-n sus și-n jos, în lac,
Dormind și lacul parcă de un veac.

Străbunii, strămoși din zeci de neamuri,
Copacii au rămas doar trunchiuri între ramuri,
Giganți în rîuină : un trecut,
Morți în picioare-ntregi, cum au crescut.

Nedeslușită, umbra te-mbie și te cere.
Singurătate, ceață și tăcere.

SURÎSULE

Deodată, o clipă, tresari din nevăzut,
Ceva din licărirea unui suris pierdut.
Al cui a fost în lume desprins și fără glas ?
Din cei pieriți, atîta, surîsul, ne-a rămas.
De unde vii să tulburi și te trimite cine
S-ajungi, trezit din moarte, tot proaspăt și la mine
Ești semn că din lumina ei stinsă-n curcubeie,
A dragostei, rămîne pribeagă o scînteie.
Surîdeți diafane, din dorurile mele,
Defuncte și mutate în cerul vostru, stele.

PSALM

Am fost să văd pe Domnul bătut de viu pe cruce
Singular în cîmp cu corbii și-a cerului rășină
Uitîndu-se la soare cum singerăt se duce,
Cu care se simțise de-un fel și-o rădăcină.

Și soarele se duce. În zări un șir de care
În pulberea fierbinte plîngea din roți și osii,
Iar pui de corbi cu pliscul deschis pentru mîncare
Săreau în jurul mumii prin spinării și bozii.

Opaițele nopții s-aprind la mii de poștii,
Din țări în țări de stele, din ce în ce mai sus.
Din fundul Mării Moarte pînă-n văpaia Cloștii
Nu-i nimenea nemernic și singur ca Isus.

Ne-am așteptat un inger s-aducă-ne isòp,
Am așteptat din ceruri un semn, o-mbărbătare,
Din vreme ce-nțeleptul a fost trimis cu seop,
Să moară printre oameni vîndut prin sărutare.

Și se făcu-ntuneric, tăcere și răcoare.

INSCRIPTIE PE AMFORA LUI

Pășiți încet cu grijă tăcută, feții mei.
Să nu-i călcați nici umbra, nici florike de tei,
Cel mai chemat s-aline, din toți, și cel mai teafăr
Și-a înmuiat condeiul de-a dreptul în luceafăr.

12 mai 1964

POSTERITATE

Iar deasupra tutușora
Va vorbi vrîm mititel,
Nu slăvindu-te pe tine,
Lustruindu-se pe el.
E m i n e s c u

Gătisem pentru tine averi de frumusețe
Ca să te-ncing de-a pururi cu floarea lor de mai,
Dar te-am zvirlit în vîntul furtunilor drumețe
Ca singură cenușa țărinii lor s-o ai.

Grădina risipită pe șesul dintre ape
Am strîns-o adunată cu luni și cu izvoare,
Să fie ca și mine prin pulberi călătore.

CUCUL

Din fereastra-n dreapta, sus,
Cucul meu bălțat s-a dus.
A plecat să mă-nsoțească
Pină-n țara franțuzească.
Dar lipsind, vreo săptămînă,
Mi-este dor și de țărînă.

Du-te, cucule, Noroc !
Ciclamena ia-o-n cioc,
Floarea-n Alpi cea mai frumoasă,
Du-o, cucule, acasă.

Zboară drept și pune-o drept
Cititorului la piept.
Sau, mai bine, dă-i-o-n mină,
Stihurile cînd le-ngîină,
Să și-o puie el, mai nouă,
Proaspătă de somn în rouă —
Obicei de vreme veche —
Ca flăcăii, la ureche.

Geneva, 1904

LA MULȚI ANI !

Cititor de vreme bună,
Să-ți urez pe nai și strună,
Lăutar și de condei,
Ce-i mai bine din ce vrei.

Să-ți trăiască toți ai tăi
De prin munți și de prin văi,
De prin târguri, de prin sate
Risipite prin bucate
Semănite, secerate
Țării tale-mbelșugate.
Jignițele fie-ți pline
Cît și zilele senine.
Deie-ți anul bună ploaie,
Țirle lungi de oi bălaie
Și frumoși ca soarele
Căutînd ogoarele
Fie-ți, dragule, copii
Struguri albi, ciorchini de vie,
Fetele ca piersica.

Să-ți trăiască vitele,
Cele cu copitele
Cît și potcovitele.
Și să aibi viței cîți vrei,
Născuți mulți, toți cîte trei,
Și femeia ta din casă
Fie-ți zveltă și frumoasă
Ca vlăstarîi pomului,
Bucuria omului.

Și copii
Cu ochi căprii
Și frumoși ca soarele
Păzindu-ți ogoarele.

Băieții ca mugurii,
Fctele ca strugurii.
Piersicile să le cadă
În cămășe, din livadă.

O urare pentru voi,
Cititori de slove noi.
Anul care, iată-l, vine
Să v-aducă numai bine.

1964—1965

POSTERITAȚI

E-o prietenie caldă atunci cînd nu mai ești,
Și cînd te pierzi, începi pierind să crești.
Ferește-te la vreme,
Țărîna ce-ți rămîne să nu ți se blesteme.
De te-a ales destinul cu literă sau piatră,
Să lași din ține-n urmă măcar un jar de vatră.
M-ai dușmănit o viață, împrietenit cu mine,
Și-ți împlinești chemarea precum ți se cuvine.
Într-ăltfel îți rămîne o inimă, și-un nume
Trăind, în fapte bune,
Să fie amintite în gînd și rugăciune.

Fără o rîvnă sfîntă în milă și iubire
Nu-ți poți lăsa, ca viermii, nimic în amintire.
Că timpul re trăiește în fiecare ins
Cînd, amăgit să-ți ardă, lumina ți s-a stins.

CANTILENA

Trăindu-și zilele și anii,
Pier prietenii, pe rînd, ca și dușmanii,
La fel, și legea ta nu cruță.
I-ai încărcat de-a valma-ntr-o căruță
Cu calul orb, bolnăvi de boala vieții
Și proștii și isteții.

Le-ai dat și-un gust de grea eternitate
C-au fost ori buni, ori negri de păcate.
La fel, totuna ți-e, și viața și neviața.

Începe noaptea. Unde-i dimineța ?
E frig în suflet, sufletu-i sărac
Și nu pot știi cu ce să-l mai îmbrac.
Mi-e mintea înghețată.
Am fost cîndva și n-am fost niciodată ?
Măritule, blăjinule, tu poți
Să mi-i ucizi în parte, ca eu să-i plîng pe toți.

DISTIH

Te-ai luptat să fie viața tuturoră mai frumoasă
Și te sîngeri, însă vieții prea puțin de viață-i pasă.

April 1965

MARILE TĂCERI

La geamul sufletului tău
Se-ngrămădesc părerile de rău.
Le uiți un timp, dar ele se adună
Și se șoptesc alături împreună.

Voiai să uiți de tot, să uiți de toate,
Și, încercînd, văzuși că nu se poate.
Să fie leac ? Să ți-l aducă cine ?
Că morțile, și ele, se-ngrămădesc în tine.

Și lacrima-i amară,
O lacrimă de rouă și-o lacrimă de ceară.
Că am aprins în geam o luminare
Și-o candelă, la ce-a mai fost și doare.

Au tremurat ca două stele,
Într-o-ngîinare mută între ele,
Mîhnirilor și vieților trecute,
Răbdate pe tăcut.

De câte ori, trăite, ai murit ?
Mîhnirile ascunse le-ncepi și n-au sfințit.

CREION

Printre castanii puși la rînd
Bolnăvii cascade meditînd
În vinăta lumină ștearsă,
De faclă și feștilă arsă.

Ei se mai sprijină de viață
Urziți în sita firului de ceață,
Și-i sorb încet, în moalele părete,
Văzduhurile sure, de burete.

Ce caută subt negură și frunză,
Ține să tacă-n lut și să se-ascunză.

Mi-a fost cîndva și mie dor
De luerul sufletului lor.

INSCRIȚIE PE EVANTALIU

Îți rupe floarea nouă, plăpindă, din grădină,
Fără să-i fie milă copilei de tulpină,
Și cînd îți culci pe sîinii tăi virginali buchetul,
Ea suferă-n crepuscul și moare pe încetul.

PSALMUL MUT

Sătul de ce se vede, flămînd de nu se vede,
Ai încercat țișina și lactăul, aede.
Dar cheile de-ncuie făptura și-o descuie,
Ascunse la-ntunerie, le ții bătute-n cuie.
Le-am descîntat să cadă în pulbere, grămadă
Îndată ce-nlăuntru dă ochiul tău să vadă.

De cum îl ia ispita, rănit de-ncuietoare,
Nici n-o atinge omul cu mintea, că și moare.
Te poți făli cu slova și graiul. Nu mă tem.
Am pus pe tot ce pare, pecete și blestêm.

Ai vrut să umbli-n mine și degetele-ncete
N-au dezlipit, din cite-am strivit, nici o pecete.
Pribeag prin cimitirul a tot ce nu se știe,
Ți-ai prins mantaua-n criptă, crezînd că de stafie,
Că mortul de subt tine te trage îndărăt.

Vreai să mă vezi prin lucruri și nu vreau să m-arăt.
Ți-ajunge cită minte ți-am dat și-o vrei mai mare,
Nimicule, ce mintea zburdalnică te doare.

DOUĂ STEPE

O stepă jos, o stepă neagră sus.
Se-apropie-mpreună și sugrumă
Calul de lut și cîinele de humă
Și omul lor, din umbra de apus.

Drumul s-a strîns din lume ca o sfoară.
Gheme de drumuri zac în heleșteu.
Hambarul n-a lăsat nimic afară.
Noaptea-ncuiată e, cu lacăt greu.

Noi, singuri trei, dăm lumii-nchise roată.
Cercăm, strigăm... Nici un răspuns.
Că oboseala pribegiei ne-a ajuns /
Și n-avem loc să stăm și noi odată.

Unde ne ducem ? Cine ne primește ?
În poarta cui să cerem crezămînt ?
Hai, calule, hai, cîine, pămîntește,
Să batem, frînți, cu pumnii în pămînt.

A FOST...

Scumpi copii, după vacanță.
Vă mai amintiți de Zdreanță,
Cel cu ochii de faianță,
Cum l-am scris și l-ați citit ?
Cite unul, cîți ați fost, /
L-învăța și pe de rost.
Răsfățat și mult iubit
Zdreanță-al nostru a murit.

Rămăsese din frumosul
Prieten bun, pielea și osul.
Își pierduse și miròsul
Și vederea, șchiopătînd
Și căzînd din cînd în cînd.

Mă striga din glod și apă
Să-l mai scot din câte-o groapă.
Aducîndu-și poate-aminte
De un drum de mai nainte,
O lua strîmb printre strujani
Dînd cu botu-n bolovani,
Pentru ca întîi și-ntîi
Să-l ridic și să-l mîngîi.
Zdreanță, fără să mă vadă,
Mă știa cam prin livadă.

Sutăr de atunci cumplit
Să știu Zdreanță că-a murit.

Plinge sufletul din mine.
Îl aștept și nu mai vine.
Mai aflați, și nu e bine.
Că ce fuse nu mai vine.

Vremea deapănă și toarce
Și ce-a fost nu mai se-ntoarce.

Mărțișor, septembrie 1965

OMUL MEU

Mi-ai dat un trup și mie, înalt și zvelt, de floare;
Ca fragile de fraged, ușure și plăpînd,
Dar ridicat spre ceruri și-mpiedecat să zboare
Se leagănă-n călcîie, voind și încercînd.

Fusese parcă gîndul, desprins, ieşind din humă
Să-i faci un drum spre stele, în care-i ogîndit,
Căci nu-nţeleg făptura, un joc a fi din glumă,
Cînd talpa de ţărîină şi lui i-ai dezlipit.

M-ai fi uitat mai bine legat de-o rădăcină,
Să mă prăvale timpul, trunchi putred, peste ea,
Şi candela pribeagă-a scînteii de lumină.
Să nu mî-o duc purtată de vînt din stea în stea.

Mă zgîrie şi spinul şi cremenea şi fierul,
Şi rabd în veac ispita vicleanului meu vis.
Le ce mai foloseşte făpturii giuvaerul -
Ce scapără-n cutia în care l-ai închis ?

Din NOAPTEA

[1967]

TAINUL MEU

Citești necunoscuți, din două căpăție
De țară,-mi scriți că scrisul meu mîngîie.
Durerile de viață sînt pentru voi alean,
Oltean și moldovean,
Că tineri și bătrînii găsiți în ele șoapte
Din depărtări de ziuă și de noapte.
Isușii mei sînt șoapte de Isus.
Nu-s numai ale mele, că vin cumva de sus.

Nu vreau răsplată alta, cuvintele-mi ajung,
Că rănile din suflet cu șoapta vi le ung.
E undelemnul candelelor sfinte
Și-s mîngîiat de-asemeni, ca frate și părinte.
Poporul va purcede cu frică de pierzare,
În inimă și-n mînă cu-o stea : o luminare.

Plugărul-al țării, pe-ntinsul tău pămînt,
Cuvîntul ți-este sfînt :
Te recunosc din gloată. Scriptura veche zice
Că-n umbra lui, cu Domnul, zmulgeai, de feame, spice.

Mai 1966

MOLIFTUL

Ți-aduci aminte, bradule și frate ?
Erai în munți o maiestate.
Acopereai cu-slavă și cerul și pământul.
Erai în culmea ta Prea-Sfintul.
Se odihneau din zbor și lungă eale
Șoimii-osteniți pe ramurile tale.
Erai și euib de veverițe sure.
Crescute în pădure.
În umbra ta, de-ți mai aduci aminte,
Citeam și căutam cuvinte.

În frumusețea ta de chiparos
Ieșea cuvîntul mai frumos.
Mă ajutai, cînd nu puteam găsi
Încrucișarea lor de miazăzi.

Cum te simțești cu brațele tăiate,
Ajuns un stîlp cu stîlpîi din cetate,
Cînd șoimul se rotește deasupra sfintei moaște
Și nu te mai cunoaște ?

23 mai 1966

LATIUM

În toată vremea mă gîndesc la tine,
În ceasul bun ca și în ceasul rău,
Fără să vreau, fără să știu, străine,
Chemat de mutul sfintul glasul tău.

E un nărav cu-obîrșie străveche
Și în deșert voiam cu el să lupt.
Te-am moștenit în sînge și-n ureche
Și te-am băut cu laptele meu supt.
Și gîndul meu ca urletul de fiară,
Flămînd de ceruri și de țară,
Mă zdruncina din milă și păcate,
În goala mea singurătate.

E-o moștenire care vine
De mii de ani pînă la mine.

5 iunie 1966

RĂZVRĂTIRE

Incepe, Doamne, iar să-ți pară rău
Că m-ai ales un timp să-ți fiu al tău ?
Îmi dăruiseși un crîmpei de har
Și-mi dovedeai că harul fusese în zadar.
Îngenunchiat nainte-ți cu frică și sfiială
Mă încerca mereu și cîte-o îndoială,
Și tulburat de taine și murmure cerești
Te-am întrebat odată, cine ești ?

Să-mi fi singurul păcat
Pe care socoteam că l-ai uitat ?

Născutul fără aripi, ca oamenii mai proști,
Nădăjduiam că tu mă recunoști,

Dar trebuia păcatul să-mi fie și mai greu
De care-mi cerci sfârșitul de-a pururea mereu
Dar n-așteptam pedeapsa să-mi fie-atît de grea,
Cînd judecași fărîma de viață fost-a mea.

La cîte-o cotitură rămînem față-n față,
Și asta se numește în pravila ta viață.
Ți-ai săvîrșit Adamii și Căinii în Satani.
Nu-i mai iubești pe oameni, că-ți trebuieșc dușmani.

PRIBEGIE

Pribeag prin noaptea lunii, neliniștea mă fură.
M-am întîlnit cu mine la cîte-o cotitură.

M-am despărțit în două cu-o pravilă-nțeleaptă :
Unul colindă lumea și celălalt așteaptă.

Ce-aștepți între morminte de piatră și statui ?
Vorbirea și cuvîntul din urmă-al nu știu cui.

S-a luminat de ziuă, ce faci ? Nu știu ce fac.
Îmi sună parcă ceasul, lăsați-mă să zac.

La mine așteptarea-i a trimbiții din porți.
Mă voi scula odată cu cei răniți și morți.

N-ai auzit cîntarea sunînd în alăute ?
Aud o alăută : cîntarea nu se-aude.

Veni în goană calul să ne aducă veste.
Aş vrea să mîngîi calul că vine din poveste.

De cînd te-aştept e-o viaţă, tu calule, să vii,
Eu nu mai ştiu povestea. Tu poate o mai ştii.

Ar fi ca o poveste de noapte-ntr-un proverb.
Eu mi-am ales de stemă pe steagul meu un cerb.

Hai, calule,-mpreună, să colindăm odată
Prăpăstiile negre din culmi şi lumea toată.

ISCĂLITURĂ PE OGLINDĂ

Ascuns în straie scumpe, de ochii mei profunzi
Şi largi cît zarea mare, tu nu ştii să te-ascunzi.
Te dai cum eşti pe faţă, întreg, fără sfiială,
Şi-nzorzonat şi mîndru, chiar trist şi-n pielea goală.
În spaţiile mele, de vis şi de lumină,
N-a fost neruşinare să-mi fi rămas streină.
Ai bălăcit în mine ca-n baltă. Se poate mai cunoaşte
Prin aşternutul undei înotul unei broaşte ?
Am harul şi candoarea seninătăţii sfinte :
Nimic nu mă mînjeşte ca să-mi aduc aminte.

● PSALM DE TINEREȚE

Cu ochii, Doamne, -n turla-ți milostivă,
Dau tot ocol stincoasei catedrale.
O crizantemă-ți tremură-n ogivă,
Luceafărul cu mia-i de petale.
Ți-aș mulțumi de darurile toate.
Plugar în brazda ghiersului săracă,
Slova s-a rupt și graiul nu mai poate
Cu bunătatea ta să se întreacă.

Aș încerca să-ți fac un spic mai strălucit
În snopi încinși cu fire de beteală.
Dar, Doamne, încă nu a izbutit
Să-mi incolțească boaba de cerneală.

Să-ți cînt aș vrea și-s tot neputincios.
În vis și cobza mi s-a destrămat.
Uită-te, Doamne, jos de tot, în jos,
Se roagă către tine cel ingenunchiat.

(vechi manuscrise)

PSALM

Cînd m-ai făcut, mi-ai spus : de-acum, trăiește.
Și am trăit, așa se povestește.

Trăirea mea se cheamă viață, și omoară.
Dar tu mi-ai spus odinioară
Că ne ucide moartea, nu viața și iubirea ;
Atît a învățat la tine omenirea.

Nu mi-ai vorbit de lacrimi niciodată,
Dar lacrima-i în mine adunată.
M-ai îndemnat să joc, să cînt,
Și nu mi-ai pomenit și de mormînt.

Tu n-ai făcut pămîntul din milă și iubire.
Îți trebuia loc slobod, întins, de cimitire.

Ianuarie 1967

NELĂMURIRE

Mitzurii

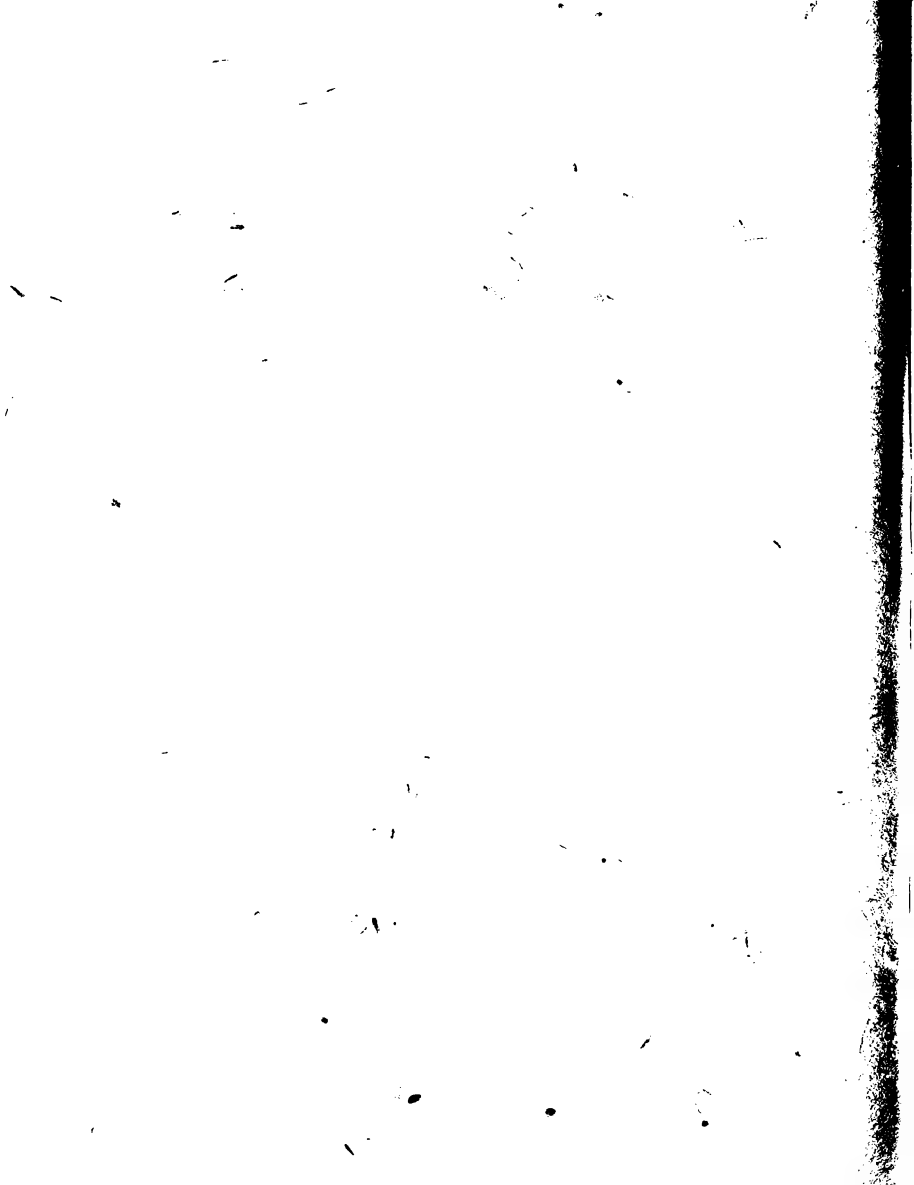
Cînd vom putea opri din zbor
Umbra de sus cu ape-albastre,
Norii-n dantele-n jocul lor
Trecînd prin sufletele noastre ?
Cînd vom putea încremeni-n tulpini

Floarea ce pierè cum se naște
Și-a cărei umbră de lumini
O simți și nu se mai cunoaște ?
Cînd vom ajunge, în sfîrșit,
Pe noi să punem jug de stăpînire ?

Că auzim ațitea șoapte
Cum se strecoară-ntr-un eceu
Din adîncimile de noapte :
Necazul răsăritului cel nou.
Că stearpa dușmănie, scumpă fată,
Nu știe, ca parfumul, să meară niciodată.

Aprile 1967

POSTUME

Din FRUNZELE TALE

[1963]

FRUNZELE TALE

Ca tine, pom cu-atît belşug de frunză,
Aştept un fir de vînt să mă pătrunză.
Frunzele tale sînt simţirea mea
Fremătătoare, ca şi ea,
Un simţămînt, o frunză legănată,
Mişcîndu-se tot pomul dintr-o dată.

Tu cîtă frunză ai şi cîte crăci
Eu tot atîtea am, însă ascunse,
Atîtea crăci, atîtea frunze.
Cînd mă frămîntă îndoiala sînt
Înfiorat, din vîrfuri pînă la pămînt,
De unde alte ramuri se-mpăreche
Şi caută o lume să iasă-într-însa, veche.

Iunie 1967

PSALM

Doamne, tu singur văd că mi-ai rămas...
Dar şi tu văd că-ncepi glumi cu mine.
Nu mai am suflet, nici inimă, nici glas.
Îs buruiănă. Sînt un mărăcine.

Tu rabzi să m-asuprească greu dușmării.
Aștept cu ceasul și tu rabzi cu anii.
Mă ocolesc, privind încoace toți,
Parcă-aș fi fost o gazdă de derbedei și hoți.

1

VRĂBIILE MAMH

Plouă pe voi, în arbori adunate...
V-aș apăra și nu știu cum se poate.
Strigați cu toate către cer să stea
Că nu puteți zbura,
Și vă e frig și foame,
Căci în april nu sînt tînjari, nici poame.
Unde-aș găsi, vai mie, vai de ele,
O mie de mantale de-o palmă și umbrële ?
Cînd le-a făcut cin' le-a făcut
S-a dovedit croitor nepriceput.
Uituc de timpuri, fără de-ndoială,
Le-a pus să zboare apreape-n pieteă goală.

Mai 1967

LITANII

Mă chemi din depărtare și te-ascult,
N-am să te fac, pierduto, să mă aștepti prea mult..

12 iulie 1967

4

INSCRIPTIE

Ai trăit destul, maestre,
Scriind măgării de-aceste
Cum citesc și se îngină
În fitece săptămînă —
Ba le crezi și geniale
De protesti și de banale.
Nu-ți rămîn zile prea multe
Tălpile să mai te-asculte.
Lasă versurile baltă
Pînă-n lumea cecalaltă.

Că acolo nu-i măcar
Nici o urmă de tipar.

Lagărul Tîrgu-Jiu, 1943

CREION

E-o burtă fiecare, îmbrăcată,
Și burta-ncepe de la beregată,
Subt altă burtă-ntre urechi,
Osînză nouă pe stănină mai vechi.
A treia burtă și a patra burtă
Păptura lor mai lată decît scurtă
Se poartă în nădragii de la spate
Ca doi dăsași de mare sănătate.
Sătui și grași între flămînzi,

Din ce în ce mai plini și mai rotunzi.
Cînd toată lumca-i pielea de pe oase
Lor li se fac și buzele mai groase
Și pleoapele și nasul, și ochii blegi agale,
Întră-n desenul altor animale,
Căci și surîsul pripășit pe gură
Nu se mai ține de figură
Și parcă rătăcește nevăzut
Pe zîmbetul mai strîns, de la șezut.

1947

MĂRĂCINE

Te-ai chinuit atîta, mărăcine,
Să scoți o floare și din tine.
Te-am așteptat un an, doi ani, cinci ani...
Și te-am ferit de sapă și cazma
Întru-nflorirea ta.

Toți oamenii spuneau : «Să-l dăm afară»:
Și-am lăsat vară după vară.
M-ai răsplătit de lungă așteptare,
Dîndu-mi cea mai frumoasă floare.

5 martie 1958

CEAHLĂUL

Aflînd și ei odată de om și de poet
Se-nghesuie cu dalta să-i facă un portret.
Vedeți-vă de treabă, nu-i dreptul nimănuia,
Că i-a cioplit Ceahlăul portretul și statuia.

Iunie 1964

IA AMINTE

Dansează stihul ritmul și pas cu pas îl sună.
O rimă-i mai scilcie, o rimă e mai bună,
Dar trebuie o rimă și-o pauză la vers,
Cum e și călcătura la horă și la mers.
Căci de se frînge stihul strîmbat și dă în gropi
Și jocul pare-o horă ca de ologi și șchiopi.
Să crezi că vor răspunde mai bine la ureche
Cînd rimele-s mai strînse, păreche cu păreche.
Ce fel de danț e-acela ? de surzi ? de muți ? de orbi ?
De cucuvăi ? de stoluți de bufnițe ? de corbi ?
În care joacă strîmbe picioarele de lemn
Și ghebele din cîrcă, fără opriri la semn ?
Oricit ar fi și mîrii și oaspeții de dîrji,
S-ar auzi un tropot de piedici și de cîrji.
Gătît de sărbătoare cu fir, să luăm aminte
Că stihul e o nuntă de graiuri și cuvinte.

MITITEII

Iar deasupra tuturor
Va vorbi vrîn mititel,
Nu slăvindu-te pe tine,
Lustruindu-se pe el.

Dacă stai să-i mai ascuți
Mititeii-s mult prea mulți.
Rostuiți adeseori
Ți-au ajuns și autori.

S-A SPULBERAT

Trecutu-l știm atît cît l-am aflat
C-a fost trăit și că s-a spulberat.
Acumul se trăiește tot la fel.
Se spulberă-n tăcere și nevăzut și el.
Nu-l înțeleg de noi cum se desparte,
Trăind cu noi și totuși mult departe.
Că viața-și pierde și văzută drumul,
Ca umbra și ca fumul.
Au fost frumoase și trăite toate.
Firește, zice gîndul, și se poate.

Trăiește-ntr-adevăr tot ce se vede ?

1966

NU ȘTIU

Mi-e frică.
Nu știu de ce mi-e, mamă, frică.
Mi-e frică de umbră și de soare,
Mi-e noaptea prea lungă și ziua prea mare.

Orele trec încîlcite și-ncete
Parcă bolnave și parcă bete
Și se opresc toate la mine,
Se uită zgîite ca niște măști și chipuri străine.
Mă cercetează, mă întreabă, fără chemare, fără cuvinte,
Sînt ca un om care ascunde și minte
Și nici eu și nici el, nici una,
Nu știu care-mi este minciuna.
Am mințit
Că m-am născut, că am trăit ?
Și eu m-am născut ? Și eu am trăit ?
Nu-i dovedit.
Mai mult m-am iscat,
Ca pirul uscat.
Ca un coșar, plecat să măture azurul.
Dar am trăit suind mereu o scară
Care iese din lume afară
Îngreuiat mereu de o povară
Simțită însă nevăzută.
Am numărat treptele, o sută,
O mie, mii multe și număr și-acum
Că nu mă pot opri din drum,
Că dacă m-aș opri, ca ins ce sînt, de sînge,
Scara e șubredă, se-ncovoiaie și s-ar frînge
Și mi-e frică și să nu cad
În cine știe ce lume de iad.

Și orele, măștile m-așteaptă
La fiecare treaptă,
Frumoase sau schimonosite,
Presimt că-mi caută o vină
De pe cînd nu eram în lumină
Să mă acuze, să mă judece
De pe cînd eram încă în scutece.

Din DESLUȘIRI

[1980]

MASCA LUI

Schimbă mască după mască.
Mai ușor să se tirească.
Spune după care mască
Ai vrea fața să-ți cunoască ?

1945

HORĂ DE POETI

Blestemată călimară,
Cîți în tine se-necară !
Și cîți cred că nu se-neacă
Și în călimară seacă !

Aruncați colac rotund
Să nu cadă toți la fund.

1963

INSCRIȚIE

Nici tîrziu, nici la-nceput
Zilele nu le-am pierdut.
De-am făcut în grai o schismă
Nu mi-a fost necaz și pismă.

Intr-ascuns, smerit și mut.
Am făcut ce am putut.

1965

CUPRINS

UNA SUTĂ UNA POEME (1947)

Inscripția cărții	5
Întoarcere	6
Șoim și fată	7
Ziua albă	11
Ziua cenușie	12
Cătunul	13
Stă singuratec	13
Un plop uscat	14
Rue de Saint-Pierre	15
Domniță	16
Cînd s-ar opri secunda	17
Flautul descîntat	17
Păretele de var	28
Ogor pustiu	29
Spuză fierbinte	30
Bivolul de jar	31
S-a culcat o fiară	32
Ce plîngi ?	33
Păstrează	34
Copilă	35
Înțelepciune	36
François Villon	38
Mă uit la flori	39
Psalm (Făr-a te ști decît din presimțire)	40
M-au întrebat	41
Cînd veniră	42
Altă dată	43
Nu-nțelegeam	44
Mărturie pe vioară și arcuș	46
Crezi basmul....	47

Cintec de faur	48
Uite-l, vine	50
Mîhniri de tînăr cărturar	52
Inscripție pe o poartă de conac	55
Inscripție pe mormînt	56
Inscripție pe un inel	57
Noi moștenim	57
Au trecut...	58
Buruiana asta	59
Într-un județ	61
În satele și văile	62
Da, e lung	62
Drumu-i lung	63
De la Jii, în drum	64
Desen romantic, zgîriat pe o amforă veche	65
Adormitul din șanț (<i>Arthur Rimbaud</i>)	66
Zmireul	67
Răzbunare	68
Păianjenul	68
Clănele sufletului	69
Ce-i fi și tu ?	70
Cetate medievală	71
Clopotele	72
Tu	73
Rugăciune	74
Coșarul alb	75
Transfigurare (Pentru că am auzit)	76
Epitaf (Și-a făcut înghițitoare)	77
Epitaf (N-a mîncat și n-a băut)	77
Epitaf (Plin de cite racile)	78
Epitaf (Hoitul de subt piatra mea)	78
Doi frumoși	79
Pisanie (Între drumuri și castani)	80
Inscripție pe catapeteasmă	80
Pisanie (Sînt un schit de blăni și doage)	81
Pisanie (Dă-mi durere și prigoană)	81
Inscripție pe paraclis	81
Inscripție pe biserică	82
Inscripție pe o pînză de barcă	82
Inscripție pe tobă	82
Inscripție pe un craniu	83
Inscripție pe Ararat	83
Inscripție pe steag	84
Inscripție pe ușa poetului	84
Inscripție pe cotețul lui Hoțu	85
Reminiscențe	86

Inscripție în dosul unui portret	89
Inscripție în pantoful logodnicei	90
Inscripție în inel	91
Serenadă	91
Apocalips	92
Inscripție pe oglinda mare	94
La treabă	94
Romanță	95
De ziua cărturarului	97
Pizma	97
Consolări	98
Sarcină sacră	99
Ai văzut ?	100
Negutătorul umilit	101
Cuprinsul	102
De cînd mă știu	103
Nici suferințele nu sînt la fel	104
Cînd ei se bucură	105
De multe ori	106
Cîte puhoai !	106
Omule	107
Floare de mucegai	108
Și dumneata ?	109
Ce mai năvală !	110

Din PRISACA (1954)

Stupul lor	112
Iscoada	113
Paza bună	113
Fetica	114
Zdreanță	115
Părechi	116
Inimă de ciine	117
Meiul	118
Mița	118
Gîri-Gîri	119
Baba-n sat	120

Din 1907 — PEIZAJE (1955)

Cuvînt înainte	122
Pe răzătoare	123
Lipsesc morminte	124

Duduia	125
Doină pe fluier	126
Doină pe nai	130
Doină din frunză	135
Flăminzenii	136
Pătru al Catrincii	137
Satul ei ?	141
Epilog	142

Din CÎNTARE OMULUI (1956)

Umbră	145
Nici-o silabă-ntreagă	146
Împlinire	147
La stele	148
Născocitorul	149
Eu, umbră	150
Mîna lui	151
Să ți-o sărut	152
A, E, I, O, U	153
Adame	154
Om cu om	155
Din taine	155
Luptă și război	156
A mai trecut o vreme	156
A fost o noapte oarbă	158
Cel ce gîndește singur	159

Din STIHURI NOI (1956)

Parada	161
Creion (În grădina-n care scriu)	165
Noaptea	165
Creion (Fă-te suflete copil)	166
Steaua-n iarbă	167
Nici nu-i pasă	168
Didactică	169
Fabula fabulelor	172
Cuiul	174

Din CARNET — MAI 1944 (1956)

Păsările de fier	177
Două nopți	178
Convoiul sicriilor	179

Glorie	184
Paznicul	180
Paznicul	180
Ce vrei ?	181

Din STIHURI PESTRIȚE (1957)

•Prefață la <i>Fabule</i> de Krîlov	183
Balada maeștrilor	185
Comoara	186
Volumul și crîmpeiul	189
Acul și ața	190
Scindura	193
Biblioteca	194
Cultură	197
Trișca	198

Din FRUNZE (1961)

Cîntec	203
Răscruce	203
Cîntec de seară	204
De ce-aș fi trist ?	205
Pasul dulce	206
Ți-e sufletul...	207
S-aștept ?	208
Prietenul	209
Seară de mai	210
Miracol	210
Natură moartă	211
Frunze pierdute	212
Din peșteri	212
Deșertăciune	213
Poema	214
Lucefer !	215
Haruri	216
Psalm (Călare-n șea, de-a fuga pe vînt, ca Făt-Frumos)	218

Din POEME NOI (1963)

Năluca	220
De-abia plecaseși	220
Așteptare	221
Ecourile-acestea	222
Mi-e sete	223
Streină	223
Spuneai ceva ?	224

Scrisoare	225
Din balcon	225
Solie pierdută	226
Inscripție de bărbat	227
Inscripție de femeie	227
Creion (Oprește-ți alăuta, lăutare)	226
Poetului necunoscut	229
Nu spune	230
Nunta	231
Psalmistul	232

Din CADENȚE (1964)

Bună-dimineața, primăvară !	238
Așteptare	239
Ghiersul înginat	240
April	241
Dragoste tirzie	242
Pe o harpă medievală	243
Monotonie pe vioară	243
Înginare	244
Fluture, tu	245
Întoarcere la brazdă	246
Bade Ioane...	247
Inscripție pe cutia de poștă	247

Din SILABE (1965)

Mamă țară	249
84	250
Ora răzleață	250
Surisule	251
Psalm (Am fost să văd pe Domnul bătut de viu pe cruce)	251
Inscripție pe amfora lui	252
Posteritate	252
Cucul	253
La mulți ani !	254
Posterități	255
Cantilenă	256
Distih	256

Din RITMURI (1966)

Marile tăceri	257
Creion (Printre castanii puși la rînd)	258
Inscripție pe evantaiu	258

Psalmul mut	259
Două stepe	259
A fost...	260
Omul meu	261

Din NOAPTEA (1967)

Tainul meu	263
Moliftul	264
Lațum	264
Răzvrătire	265
Priegie	266
Iscălitură pe oglindă	267
Psalm de tinerețe	268
Psalm (Cînd m-ai făcut, mi-ai spus : de-acum trăiește	268
Nelămurire	269

P O S T U M E

Din FRUNZELE TALE (1968)

Frunzele tale	272
Psalm (Doamne, tu singur vād că mi-ai rămas...)	273
Vrăbiile mamei	274
Litanii	274

Din CRENGI (1970)

Inscripție	275
Creion (E-o burtă fiecare, îmbrăcată)	275
Mărăcine	275
Ceahlăul	276

Din XC (1970)

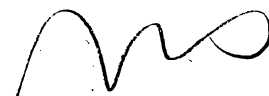
Ia aminte	277
Mititeii	277

Din CALĂTORIE-N VIS (1973)

S-a spulberat	278
Nu știu	278

Din DESLUȘIRI (1980)

Masca lui	280
Horă de poeți	280
Inscripție	280

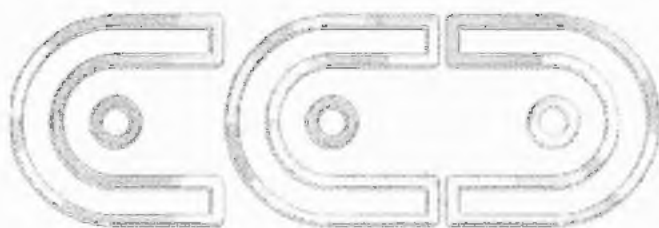

Lector : RADU TRAIAN
Tehnoredactor : ELENA CALUGARU

Bua de tipar : 15.02.1990
Coli ed. 10,85. Coli tipar 9

Comanda nr. 90 392
Combinatul Poligrafic București
Piața Presei Libere nr. 1,
ROMÂNIA

Scanare și prelucrare digitală

de

Anonim

și

CAT Graur

Antwerpen

2026

